

នាង
ខៀវប៊ុន
វណ្ណឌាវា
សា

តាំងវិស្សា

កុម្មុងរឿងពិត នៅ សៀមរាប

អ្នកនិពន្ធ និង បោះពុម្ពផ្សាយ

គ. វស្សា

នាងខៀបវណ្ណាដាច់ DIEP-VANNDARA

បោះពុម្ពលើកទីពីរ ចំនួន ២.៥០០ ក្បាល
អ្នកនិពន្ធរក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង

គ.ស. ២៥១៩

គ.ស. ១៩៧១

ការប្តេជ្ញា

មិត្តអ្នកអានជាទីគោរព !

រហូតមកដល់ពេលនេះ, ខ្ញុំបាទជាអ្នកនិពន្ធបានទទួលបានលិខិតពីមិត្តយុទ្ធជន - យុទ្ធនារី និងមិត្តអ្នកអានជាច្រើនលើសលប់ ដែលផ្ញើមកលើកទឹកចិត្តដោយគាំទ្រនូវជំហានចុងក្រោយរបស់ខ្ញុំបាទ។ សូមជម្រាបថាហ្នឹងនាង *ឡេប វណ្ណជារី* នេះប្រសូតចេញពីមោងពុម្ពមិនបានដល់មួយសប្តាហ៍ឡើយស្រាប់តែអស់រលីងជាហេតុនាំឲ្យមិនគ្រប់គ្រាន់តាមសេចក្តីត្រូវការរបស់មិត្តអ្នកអាន ។ មហាកិត្តិយសនេះ, អ្នកនិពន្ធខ្ញុំបាទមិនបាននឹកគិតទុកជាមុនសោះ ហើយដោយមានមិត្តអ្នកអានជាច្រើនទៀតរកជាអានពុំបាន ក៏ធ្វើលិខិតមកឲ្យខ្ញុំបាទបោះពុម្ពបន្ថែម, ខ្ញុំបាទក៏បានសម្រេចចិត្តតាមសំណូមពរនេះបោះពុម្ពជាលើកទី ២ ចំនួន ២.៥០០ ក្បាល ដើម្បីស្របនឹងសេចក្តីត្រូវការរបស់មិត្តដែលរកជាទុកជាឯកសារ ។

ចំពោះសំបុត្រភាគច្រើនទៀតចង់ឲ្យហ្នឹង « នាងឡេប វណ្ណជារី » នេះក្លាយទៅជាខ្សែភាពយន្តគ្រាន់ទុកជាឯកសារនោះ, ខ្ញុំបាទអ្នកនិពន្ធមានការចាប់អារម្មណ៍ជាច្រើន ដោយមានផលិតករភាពយន្តខ្លះរួមពីគ្រោះរកមធ្យោបាយ ដើម្បីសាងខ្សែភាពយន្តនេះឡើងបំពេញតាមសេចក្តីត្រូវការរបស់មិត្ត ។ ក៏ប៉ុន្តែ, ដោយហេតុការណ៍ស្រុក

... សូមធ្វើជូនមិត្តយុវជនទាំងអស់, ជាពិសេសមិត្តកងវរសេនាតូចយុវជនសៀមរាប ជាអ្នករួមអាវុធប្រយុទ្ធបរិវារអង្គជាមួយវីរនារី *ឡេប-វណ្ណជារី* ព្រមទាំងធ្វើជូនមិត្តយុវជនយើងទាំងឡាយដែលកំពុងឈរមុខវាយសំណង់ក្បាលខ្មាំងឈ្នានានាឥតខ្ចាត់ស្លាប់ឡើយ ។ មួយចំណែកទៀត សូមធ្វើជូនមិត្តយុទ្ធនារីខ្មែរនៅជម្រុះព្រៃសាដោយស្មោះស្ម័គ្រ . . .

ជិត្តកន្ទិល

វគ្គទីមួយ

ចូលធ្វើកុម្ម័ន់ជូ

ឆ្នាំ ១៩៧០ . . .

ព្រឹត្តិការណ៍ខ្មោចផ្សា បានធ្វើឲ្យប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគ្រប់រូបក្រោកឈរឡើងក្នុង ស្មារតីតស៊ូ វាយសំពះក្បាលចោរយឿកកុង-យូនខាងជើងទម្ងន់ឈ្មោះពាន ឲ្យ វិនាសពីទឹកដីកម្ពុជា ។ គ្រប់សមរភូមិនៃដែនដីកម្ពុជា, អ្នកក្លាហានខ្មែរគ្រប់រូបបាន តយុទ្ធដោយអង្គអាច ដើម្បី ជាតិ-សាសនា និងទឹកដី ...

ខេត្តសៀមរាប, ក៏មិនខ្វះអ្នកក្លាហានដែរ ។ ស្រ្តីខ្មែរទីមួយដែលបានចូលជាជីវិត នៅលើសមរភូមិ គឺកញ្ញា ខៀប-វណ្ណដាក់ ។

ទីវាយនោះ, ក្រោយពេលទទួលដំណឹងថា កងកុម្ម័ន៍ដូសិស្សនៃវិទ្យាល័យ សៀមរាប ត្រូវការជ្រើសរើសសិស្សស្រីគ្រូចិត្ត ដើម្បីហាត់រៀនវិជ្ជាយុទ្ធសាស្ត្រ, នាង ខៀបវណ្ណដាក់ បានចូលទៅជួបម្តាយ ដើម្បីសួរយោបល់ដោយវាចាទន់ភ្លន់ ៖

- “ ម៉ាក់ ! ម៉ាក់ ! ឥឡូវនេះ កងកុម្ម័ន៍ដូសិស្សវិទ្យាល័យសៀមរាប ត្រូវការ ជ្រើសរើសពួកសិស្សស្រី ៗ ដែលស្ម័គ្រចិត្ត ឲ្យទៅហាត់រៀនវិជ្ជាយុទ្ធសាស្ត្រ ។ ម៉ាក់ អនុញ្ញាតឲ្យមាយា(១) ចូលទៅធ្វើកុម្ម័ន៍ដូនឹងគេទៅ ... ”

អ្នកស្រី ប៊ិន-បូបែរឡាំង ជាមាតា ឮសម្តីបុត្រីជាក់ស្តែងយ៉ាងនេះ ងើបកត្រូ មើលមុខកូនដោយចេតនាឈ្នួ ។ តាំងពីដើមមក, អ្នកស្រីយល់ចិត្តគំនិតរបស់កូនស្រី គាត់ណាស់ ទាំងលោកប្រុសជាស្វាមី ក៏មានការទុកចិត្តទុកច្រើមលើចរិយាសម្បត្តិ របស់កូនដែរ ។ ម៉្លោះហើយព្រហ្មវិហារធម៌នៃមាតាបិតាជាធម្មជាតិរបស់ឥព្វកម្លាយផង ទាំងពួង តែងគ្របសង្កត់ទៅលើចិត្តគាត់កាន់តែខ្លាំងឡើង ។ តាមការពិត, កូនស្រី ដែលគាត់ហ៊ានបណ្តែតបណ្តោយយ៉ាងនេះ គឺគាត់បានសម្លឹងឃើញមានការទុកចិត្ត ទាំងស្រុង ព្រោះនាងមិនដែលធ្វើអ្វីជាសៅហ្មង ឬរលកដង្ហំចំពោះគ្រួសារម្តងឡើយ ។

១- ឈ្មោះ « មាយា » នេះ ជាឈ្មោះដែលអ្នកផងបៅនាង ខៀប-វណ្ណដាក់ នាងម្តេច គឺ ខៀប-វណ្ណដាក់ យាយ មាយ ។

ថ្ងៃនេះ លោក ឡេប-ស៊ីម រស់ជាប់កិច្ចការនៅឯការិយាល័យច្រើនមិនបាន នៅផ្ទះ ព្រោះគាត់ជាអាយការិយាល័យកូមិបាលស្រុកពួក ។ សល់តែអ្នកស្រីនិងកូនឯ ទៀតនៅចាំផ្ទះ ។

អ្នកស្រីបន្តិមួយៗ តបទៅនាង ឡេប វណ្ណដាក់ ៖

-“ អាមាយកូន, ស្តាប់ម៉ាក់សិន ! ម៉ាក់គ្មានចិត្តចង់ឃាត់កូនមិនឲ្យបំពេញ គោលបំណងល្អរបស់កូនទេ, ប្រសើរណាស់ ដែលកូនចេះឈឺឆ្កាលយកចិត្តទុកដាក់ ចំពោះជាតិ, ប៉ុន្តែ ,

អ្នកស្រីនើបក្រសែនេត្រសាជាថ្មី សម្លឹងមុខបុត្រីដែលកំពុងស្តាប់សំដីគាត់ យ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ ។ គាត់បន្ត ៖

-“ ប៉ុន្តែមាយកូន ឯងជាស្រីមិនមែនដូចគេប្រុសៗ ទេ, ឧបមាមានហេតុការណ៍ អីមិនស្រួលកើតឡើង កូនមិនអាចប្រយុទ្ធជាមួយពួកវាឈ្នះបានឡើយ។ កុំអីឬកូន ? ”

-“ មិនដឹងជាខ្លាចអីទេម៉ាក់ ! ” នាងពោលឡើងទាំងម៉ឺនម៉ាត់, “ធម្មតា បើយើង គ្មានសេចក្តីក្លាហានទេ ចាត់ទុកដូចជាស្លាប់មុនស្រេចទៅហើយ មិនបាច់ប្រយុទ្ធទេ ។ ម៉ាក់មើល ! មិត្តខ្ញុំខ្លះសុទ្ធតែជាកូនសក្តិបីសក្តិបួន មានទ្រព្យសម្បត្តិស្មើមហាចក្រ, គេ នៅតែមិនស្តាយជីវិត សុខចិត្តចូលធ្វើកម្មវិធីដូចម្រើជាតិការពារទឹកដី ។ ឈ្លើយម៉ាក់ បើកូនស្លាប់សុខចិត្តស្លាប់ដោយការក្លែងនៅដៃទៅចុះ មិនឲ្យខ្មាំងវាចូលមកចាប់ដោយ ស្រួលៗ ឬបាញ់សម្លាប់យ៉ាងព្រៃផ្សៃទេទេ ទេណាម៉ាក់ ! ”

ក្រោមរលកសម្តីដ៏មានខ្លឹមសារនេះ

បញ្ជាក់ឲ្យអ្នកស្រីជាម្តាយឃើញកាន់តែច្បាស់នូវទឹកចិត្តមុះមុតរបស់កូនស្រីគាត់ អ្នកស្រីបែរឡាំងឃាត់កូនសាជាថ្មី ៖

-“ ម៉ាក់យល់ចិត្តមាយហើយ, ម៉ាក់សូមសរសើរដោយស្មោះ ។ តែម៉ាក់ឃាត់ កូនក៏ពីព្រោះម៉ាក់មិនចង់ឃើញកូនរងគ្រោះ ដោយអំពើព្រៃផ្សៃបែបណាមួយពីខ្មាំង សត្រូវប៉ុណ្ណោះ ! ”

-“ គឺតែចំពោះមកពីយើងអត់អាវុធនៅដៃហ្នឹងហើយ ដែលឲ្យខ្មាំងមើលងាយ បាន បើសម្រាប់រូបកូនវិញក្នុងពេលស្រុកយើងកើតចម្បាំងនេះ មានតែការក្លែងមួយ ដើម ចេះវិជ្ជាយុទ្ធសាស្ត្រពេញខ្លួនកូនឥតភ័យបារម្ភឡើយ ។ កូនភ័យបារម្ភម្យ៉ាងតែ យើងគ្មានការក្លែង មិនចេះអ្វីសោះ ម្ល៉ោះហើយបើខ្មាំងចូលមក យើងក៏មិនដឹងជាបានអី តតាំងនឹងខ្មាំងក្រៅពីសុំចំណុះចំណូលនឹងវាតែប៉ុណ្ណោះ... ”

នាងឈប់បន្តិច ទើបបន្តទៅទៀត ៖

-“ ម៉ាក់ ! គួរអនុញ្ញាតឲ្យកូនធ្វើកុម្ម័នដូចហាត់រៀនវិជ្ជាយុទសាស្ត្រផងទៅ ! ”

មួយប្រយោគនេះ ធ្វើឲ្យអ្នកស្រី បែរឡាំង អាណិតហើយស្រឡាញ់កូនកាន់តែខ្លាំងឡើង ៖

-“ មាយ កូនស្រីម៉ាក់ ! ម៉ាក់មិនចង់ឲ្យមាយឃ្លាតចេញឆ្ងាយពីម៉ាក់សោះ ព្រោះម៉ាក់មានតែកូនឯងម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចបម្រើម៉ាក់បាន ។ កូនដឹងស្រាប់ហើយ ម៉ាក់កុំពុំតែឈឺផង ! ”

ឆ្លើយតាមពាក្យនោះ កូនស្រីក៏ចង្អុលដៃ ៖ តាមពិត, នាងដឹងប្រាកដណាស់ថា ម្តាយរបស់នាងមានជំងឺខ្សោយបេះដូង មិនហ៊ានធ្វើការអ្វីធ្ងន់ទេ ។ បើរំពឹងប្អូនៗ ឯទៀត ដូចជាគ្មានសង្ឃឹមចូចចិត្តសោះឡើយ ព្រោះគ្នានៅតូចៗ មិនទាន់ដឹងអីប៉ុន្មាន ។

យុវនី ខៀវ សុវណ្ណា ជាប្អូនទី ២ បន្ទាប់ពីនាង ខៀវ វណ្ណដារ៉ា មក ។ គេនៅក្នុងបន្ទប់នោះដែរ ។ ពេលឮបងស្រីនិងម្តាយជាប់ដៃកង្វា គេទំនៀងស្តាប់យ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ ហើយបន្ទាប់ពីឃើញមានសភាពស្ងប់ស្ងាត់ មួយរយៈពេលសន្ទនា ក៏ចេញមើលម្តាយរបស់ឡើង ៖

-“ ម៉ាក់ ! ការគួរ គួរតែម៉ាក់អនុញ្ញាតឲ្យបងមាយធ្វើកុម្ម័នដូចហាត់រៀន ! ”

លោកស្រី ខៀវ សុវណ្ណា ឮកូនទីពីរបន្តិចៗ ងាកមកមើលមុខកូនបន្តិច ហើយដាក់មុខទៅវិញ ។ និស្ស័យរបស់គាត់តែងមានការសន្តោសច្រើនទៅលើកូន ម្ល៉ោះហើយការស្នើរយោបល់របស់កូនចំពោះគាត់ ថ្វីបើគាត់យល់ឃើញថាជាការប្រសើរពិតមែនហើយ ក៏ប៉ុន្តែ ហេតុស្រឡាញ់កូន ចង់ឲ្យកូនមានគ្រោះថ្នាក់ដោយប្រការផ្សេងៗ នោះក៏បណ្តាលឲ្យមានអាការៈទីរេបន្តិច ។

សុវណ្ណា ឃើញម្តាយមិនទាន់មានការដាច់ស្រេចក្នុងចិត្ត ក៏បន្តមើលម្តាយ ៖

-“ គួរតែម៉ាក់កុំឃាត់បងមាយអី, យើងមានអាវុធនៅដៃ ទើបខ្លាំងមិនហ៊ានមាក់ងាយ ។ ម៉ាក់មើលមិត្តភក្តិខ្ញុំជាច្រើនមានស្រីមានប្រុស គេចុះឈ្មោះអស់ហើយ តើយើងនៅរង់ចាំអីទៀត ឬរង់ចាំដល់ពួកអាឧត្យាតអស់នោះមកប្របាច់ក៏តម្កល់ទៅ? ”

ឮសម្តីប្អូនប្រុសទី២ របស់នាងពោលដូច្នេះ ខៀវ-វណ្ណដារ៉ាហៅមាយរំភើបចិត្តប្រកបដោយសេចក្តីក្លាហាន កលលេចអណ្តែតឡើងតាមសរសៃចក្ខុដ៏ភ្លឺថ្លាដូចដួងផ្កាយ ។ នាវីបន្តឃ្លាពីសុវណ្ណា ៖

-“ ជាតិត្រូវការយើងហើយ ស្រែកហៅកូនខ្មែរគ្រប់រូប ក្រោកឡើងតស៊ូ ប្រយុទ្ធនឹងខ្មាំង... ម៉ាក់... មាយត្រូវតែសម្រេចចិត្តកាន់កាំភ្លើង យកទ្រង់ពាំងការពារ ទឹកដី មិនឲ្យសត្រូវណាចូលមកជាន់កន្លែងបានទេ ... ”

ប៉ុន្មានឃ្លាចុងក្រោយនេះ អ្នកស្រីជាមាតាប្រពៃស្បែកដោយកម្លាំងរំភើប តាម សន្ទុះរលកនៃទម្ងន់សម្លេងរបស់បុត្រីជាទីគាប់ចិត្ត ។ នៅពេលនេះ អ្នកស្រីកាន់តែ យល់ច្បាស់ពីទឹកចិត្តក្លាហានអង្គអាចរបស់កូន ឆ្លងទៅលើការស្រឡាញ់ទឹកដីយ៉ាង មុតមាំ ។ តើគាត់អាចទាញនូវគោលបំណងរបស់នាងបានឬទេ ? ថ្វីបើឥទ្ធិពលនៃការ ស្រឡាញ់បុត្រីធ្វើឲ្យគាត់ឈប់បន្តិចបន្តួច ដើម្បីបណ្តាច់ចិត្តកូនពីការចងចូលធ្វើ កម្មវិធីដូចមានទំហំប៉ុណ្ណាក៏ដោយ, ពេលនេះ, ចំពោះឧត្តមគតិថ្ងៃថ្នូរ សម្បជញ្ញៈស្នេហា ជាតិបានធ្វើឲ្យគាត់ត្រេកអរលើសលប់ ហើយថ្ងៃនឹងទាំងញាប់ញ័រ ។

-“ ល្បើយ កូនម៉ាក់ ! បើឯងសម្រេចចិត្តដូច្នេះហើយ ម៉ាក់ក៏រីករាយដែរ ដោយ បានឃើញកូនសុខចិត្តចូលខ្លួនបម្រើជាតិ ។ ប៉ុន្តែម៉ាក់សូមផ្តាំថា បើចូលហាត់កម្មវិធីដូច ហើយត្រូវព្យាយាមមុះមត់ក្នុងចំណេះវិជ្ជានោះ ព្រោះវាជាគ្រឿងសម្រាប់ការពារខ្លួន យើងហើយណា ! ”

ប្រយោគរបស់ម្តាយចុងក្រោយនេះ ធ្វើឲ្យទៀប វណ្ណឯង មានសោមនស្ស យ៉ាងខ្លាំង ទឹកមុខស្រស់ញញឹមវិស័យផ្កាកុលាបត្រូវទឹកសន្សើមនាអណ្តូងជ័យ ។ នាងបន្តិចទាំងព្រឹត្តិ ។

-“ ម៉ាក់ចាំមើលមាយចុះ ! តែអាយុកន្ទុបហ៊ានជាន់ដោយសាលា មាយបាញ់ បរិបាកក្បាលពួកវាឲ្យស្គាល់ដៃកូនស្រីម៉ាក់ពូជខ្មែរអង្គរវត្តម្តង ! ”

អ្នកស្រីបែរឡាំង សែនពេញចិត្តរកអ្វីប្រៀបស្មើពុំបាន ចំពោះសម្តីរបស់កូន ស្រី ដែលផុះចេញពីក្នុងក្រអៅបេះដូងពិតប្រាកដ ។ អ្នកស្រីបញ្ចេញផ្កាញញឹម ធ្វើឲ្យ បរិយាកាសកាន់តែស្រស់ស្រាយជាលំដាប់ ។

-“ អើ, ក្លាហានណាស់ មាយកូនស្រីម៉ាក់ ! ” អ្នកស្រីឧទាន ។

ទាំងអស់គ្នាបានសម្តែងនូវសេចក្តីរីករាយឡើង ស្របនឹងវាចា នាង ទៀប វណ្ណ ឯងហៅមាយ បន្តទៅទៀត ។

-“ ម៉ាក់, ម៉ាក់ជឿកូនទេ ថាមាយអាចហ៊ានកាន់កាំភ្លើងបាញ់ក្បាលពួកអា យឿកក្នុងបានណា ? ... ម៉ាក់ចាំមើលចុះ ឲ្យតែមាយបានជួបប្រទះពួកអាចោរទាំងនោះ មាយបាញ់ក្បាលពួកវាឲ្យស្លាប់តែហោងហុយដីតែម្តង ! ”

-“ អើ, ម៉ាក់ជឿហើយ ! ... ” អ្នកស្រីបែរឡែងនឹកក្បាល ។
ពេលនោះ ខៀប-ស៊ីវណ្ណា និង ខៀប-ដាក់វិទូ បាននិយាយជាមួយគ្នាពីរឿងអ្វី
មួយស្រេច ក៏បន្តឡើង ៖

-“ ម៉ាក់ ! ម៉ាក់ ! ... ”

អ្នកស្រីងាកមករកកូនប្រុសទាំងពីរ ។ ខៀប-ស៊ីវណ្ណា កូនទី ២ របស់គាត់
បញ្ចេញសម្លេងឡើង ៖

-“ ខ្ញុំនិងវិទូ សុំគេចុះឈ្មោះហាត់កុម្ម័នដូន៍គេដែរហើយណាម៉ាក់ ! ”

មេគ្រួសារញញឹមបន្តិច ៖

-“ អើ, ចុះកុំចុះនឹងគេទៅ ! ”

គ្រានោះ, ស្រាប់តែ ខៀប-ដាក់វិទូ សុំមកពីក្រៅស្រែកឡើង ៖

“ បើបងទាំងអស់គ្នាទៅហើយ ខ្ញុំក៏ទៅដែរ ! ”

ខៀប-ស៊ីវណ្ណា ស្រែកឃាត់ ៖

-“ ឈ្លីយ, រាងអីចឹងកុំទៅអី ! មិនកើតទេ នាំគ្នាទៅអស់បានអ្នកណានៅ
មើលម៉ាក់ហ្នឹង ? ”

ដាក់វិទូគ្រឿក្បាល ៖

-“ បងស្មានថាខ្ញុំមិនចេះកាន់កាំភ្លើងបាញ់ឬ ? មើលនែ៎, ផាំង ! ... ផាំង ! ... ”
និយាយទាំងធ្វើត្រាប់កាយវិការទាហានកាន់កាំភ្លើងបាញ់ ។ “ ឃើញទេ ? អាយៀកកុដ
ស្លាប់ទ្រូល ! ”

អ្នកទាំងអស់ទប់សំណើចមិនបាន ចំពោះអាកប្បកិរិយារបស់កុមារដាក់វិទូ ។
ស៊ីវណ្ណាបន្តឡើង ៖

-“ សមហើយ ! សមជាអ្នកបាញ់ហើយ ! ឈ្លីយ នៅផ្ទះសិនទៅ កុំទាន់អាល
ទៅអី ចាំកាលណាបងស្លាប់ទៅ អូនឯងនៅសន្សំឈាមឲ្យបងណា ! ”

អ្នកស្រី បែរឡែង ជាម្តាយក៏ក្លាហាន ៖

-“ ហ្នឹងហើយ ចង់ឯងនៅមើលម៉ាក់ កុំទៅអី ! ”

ដាក់វិទូធ្វើមុខស្តេច ដាក់បង្គុយទាំងភ្នែកមីកៗ ។

ខៀប-វណ្ណដាក់ ឃើញច្រើនអន់ចិត្តដូច្នោះ ក៏ចូលមកល្អងលោម ៖

-“ អូនឯងនៅក្មេងណាស់ កាន់កាំភ្លើងមិនទាន់ទំនើទេ នៅផ្ទះមើលម៉ាក់ទៅ ចាំ
បងគាត់ទៅត្រង់អីឲ្យស្បែកដើរលេងណា ! ”

ទន្ទឹមគ្នានឹងវាចានាងផុតរលត់ នៅឯមាត់ទ្វារឯណោះ បុរសម្នាក់ធាត់មាំបន្តិច ដើរចូលមក ។ ទាំងអស់គ្នានៅទីនោះ ក្រៅពីអ្នកស្រីជាម្តាយបន្តិចម្តង ។

-“ ហ្ន៎, ប៉ាមកហើយ ! ... ”

លោក ឡេប-ស៊ីម មានទឹកមុខញញឹមពីនាយ ឃើញកូនៗ នៅជុំគ្នានឹងភរិយា ក៏បន្តិសួរ ។

-“ អើ, មានរឿងអីដែរថ្ងៃណោះ ? ... ”

ឡេប-វណ្ណដាក់ដំណាក់មើលមុខម្តាយបន្តិច ទំនងចង់ឲ្យម្តាយនាំរឿងនេះជម្រាប ឥឡូវ ។ អ្នកស្រីយល់ចិត្តបុត្រីក៏ពោល ។

“ អាមាយ និង វណ្ណា ចង់ធ្វើកុម្ម័នដូហាត់នៅសាលា តើបងអនុញ្ញាតឬទេ ? ”

លោកប្រុសដើរចូលទៅអង្គុយទល់មុខអ្នកស្រី ដកបារី ៥៥៥ មកអុជពិសារ ទើបបញ្ចេញប្រសាសន៍ ។

-“ គេមានបញ្ជូនឲ្យទៅច្បាំងឯណាដែរឬ ? ”

ឡេប-វណ្ណដាក់ ពន្យល់ឥឡូវយ៉ាងរួសរាន់ ។

-“ អត់ទេប៉ា ! កាលណាពួកខ្ញុំរៀនចេះទៅ គេឲ្យនៅយាមការពារសាលា ក្រែងពួកអាឃ្លើយកុំដក់ចូល មកយកសាលាឃើងឬបំផ្លាញចោលណាប៉ា ! ”

លោកប្រុសប្រមុខគ្រួសារនឹកកេសា ។

-“ ល្អម្យ៉ាងដែរ ! បើកូនឯងចង់ធ្វើក៏ធ្វើទៅចុះ ប៉ាមិនយាត់ទេ ! ”

ឮឥឡូវមានប្រសាសន៍ដូច្នេះ, នាង ឡេប-វណ្ណដាក់ សែនរីករាយក្នុងចិត្ត យ៉ាងខ្លាំង ។

ក្នុងវ័យ ១៩ ឆ្នាំ នាង ឡេប-វណ្ណដាក់ ក៏ពុំនឹងពេញសម្រស់ត្រកាល មានចិត្ត ម៉ឺងម៉ាត់ព្យាយាមក្លាហាន មានកិរិយាសុភាពរាបសារមេទម្ង ។ ឆ្នាំនេះនាងរៀននៅ ថ្នាក់ទី ១ ទំនើប “ ឆ ” នៃវិទ្យាល័យសៀមរាប ។ នាងកើតនៅថ្ងៃទី ១៩ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៥១ នៅសង្កាត់លេខ២ក្រុងភ្នំពេញ ជាសុភាពសិស្សនារី ដែលនរណាក៏តែងកោត សរសើរមិនដាច់ពីមាត់ ។ លើសពីនេះទៅទៀត នាងចេះធ្វើឲ្យអ្នកផងស្រឡាញ់រាប់ អាននាងណាស់ ជាតារាមិនចេះកាច់រាង ឆ្អឹងកន្ត្រៃឡើយ ។ មិត្តភក្តិរបស់នាងជា ច្រើនទាំងស្រីទាំងប្រុស និយមរាប់អាននាងណាស់ ។ នាងចេះធ្វើឲ្យគេសប្បាយចិត្ត ចេះធ្វើឲ្យអ្នកផងបានស្រាកស្រាន្តនូវទុក្ខកង្វល់ទាំងឡាយផង ។

នាងបានចូលសិក្សានៅវិទ្យាល័យសៀមរាប នៅថ្ងៃទី ២៥ ឧសភា ឆ្នាំ ១៩៦៤ ។ នៅឆ្នាំ ១៩៦៨ នាងបានប្រឡងជាប់សញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សានៅវិទ្យាល័យសៀមរាប ហើយបន្តការសិក្សាមកទៀត រហូតដល់ថ្ងៃមានព្រឹត្តិការណ៍ ១៨មីនា ១៩៧០ កើតឡើង ។

នៅក្នុងរយៈពេលនៃការសិក្សារបស់នាង មិនសូវមានសិស្សជាមិត្តប៉ុណ្ណោះទេ ដែលស្រឡាញ់រាប់អាននាង រហូតដល់សាស្ត្រាចារ្យទាំងឡាយ ក៏រមែងថ្លែងសេចក្តីសរសើរមិនដាច់ពីមាត់ ។ ទាំងនេះគឺមកពីនាងជានារីដែលចេះស្គាល់តម្លៃក្នុងការរស់នៅពិតប្រាកដ ។

ម្យ៉ាងទៀត ក្រៅពីនាងចេះធ្វើឲ្យសង្គមមនុស្សទូទៅរាប់អាន នាង ខៀវ-វណ្ណ ជាភ្នំស្គាល់ទុក្ខុរៈអ្នកផងណាស់ ។ ពេលណាជាថ្ងៃសម្រាកសិក្សា នាងតែងតែជួយធ្វើការនៅផ្ទះជំនួសដៃជើងម្តាយហើយបម្រើប្អូនតូចៗ ឯទៀត ។

អ្នកជិតខាងទាំងអស់ តែងលបលួចសួរគ្នាថា ។

-“ ឱ, តើ កូនចៅនរណាគេក៏សុភាពរាបសារម្ល៉េះ ? ”

អ្នកខ្លះដែលធ្លាប់ស្គាល់ក៏ប្រាប់ទៅវិញ ។

-“ អូ ! កូនអ្នកគ្រូបែរឡើងនោះអី ! អ្នកមិនធ្លាប់ស្គាល់ទេ ? ពូជអំបូរគេល្អណាស់ ! ”

និយាយខ្លីទៅ, នាងជានារីឧស្សាហ៍ទាំងគ្រប់បែបយ៉ាង ។

ម្ល៉ោះហើយម្តាយឥឡូវ មិនអាចមានការលំបាកខ្វល់ខ្វាយច្រើនឡើយ ។

គាត់តែងឮអ្នកជិតខាងលួចសរសើរ ពីអកប្បកិរិយាកូនស្រីតែរឿយៗ ។ ការណ៍នេះវិនិច្ឆ័យធ្វើឲ្យគាត់ស្រឡាញ់និងទុកចិត្តលើកូនស្រីពេញទំហឹងចិត្ត។ ធម្មតា, ម្តាយឥឡូវកាលណាមានកូនសមប្រកបដូច្នេះ រមែងសប្បាយរីករាយក្នុងចិត្តណាស់។ គាត់តែងបណ្តោយតាមចិត្តកូនដោយមានជំនឿយ៉ាងមុតមាំថា កូនស្រីរបស់គាត់ពិតជាស្ថិតនៅក្នុងរង្វង់នៃចរិយាធម៌មិនសីលធម៌មិនឃ្លាត ឬមិនធ្វើឲ្យគាត់លំបាកចិត្តឡើយ។ លោកបានសម្គាល់ឃើញលក្ខណៈពិសេសរបស់កូនយ៉ាងនេះហើយ ទើបទុកចិត្តទាំងស្រុងទៅលើឧត្តមគតិ របស់កូនថា មិនងាយប្រព្រឹត្តអំពើផ្តេសផ្តាស ទាំងអ្វីឡើយ ក្តៅឈ្មោះដល់គ្រួសារឡើយ ។

លក្ខណៈពិសេសនេះឯងហើយ ធ្វើឲ្យសង្គមមនុស្សទូទៅរាប់អាននាងគ្រប់គ្នា ។ មិនថាមជ្ឈដ្ឋានសិស្សដូចគ្នា ឬមជ្ឈដ្ឋានសាស្ត្រាចារ្យប៉ុណ្ណោះទេ សូម្បីអ្នកផងដែលធ្លាប់ឃើញនាងរមែងចង់ស្គាល់នាងណាស់ដែរ ។

នាង ឡេប-វណ្ណដាក់ មានមាឌស្រឡះសមសួន, រាងស្រស់, សក់ខ្មៅរលើប ប្រៀបដូចស្លាបកំរោម ស្លូតសំយុងវែងបំប្រះចង្កេះ ។ មុខមូលក៏ផ្លែឆ្មារ សមស្របនឹង នេត្រាទាំងគូខ្មៅក្រិបដូចនិល ។ នាងមានប្រជ្រុយខ្មៅមួយប៉ុនចុងចង្កេះនៅលើបច្ចុរ មាត់ទាបធ្ងន់ ។ តាមសភាពក្រៅរបស់នាង, បើអ្នកមិនធ្លាប់ស្គាល់ច្បាស់ដោយលំ ច្រឡំថា ជានារីកន្លឹះស្លូតឆ្អឹងកាចហើយ ។ តែការពិត, ប្រសិនណាគេបាននៅជិតនាង យូរទៅ, គេនឹងអាចស្គាល់ច្បាស់នូវទឹកចិត្តបរិសុទ្ធរបស់នាង ព្រោះនាងជាមនុស្សចេះ ឈឺគ្នាលជួយធុរៈគេណាស់ ។ នាងមិនរើសអើងខ្លួនឡើយ, ចេះធ្វើខ្លួនឲ្យស្រប តាម កាលៈទេសៈ ពោលគឺប្រសិនជានាងចូលចំណោមគេចាស់ទុំ សម្តីនិយាយរកចាស់ មានការគួរសម, នាំចាស់ៗ ជជែកលេងពីរឿងផ្សេងៗ ធ្វើឲ្យគាត់សប្បាយរីករាយ, ហើយប្រសិននាងចូលចំណោមក្មេងៗ វិញ បរិយាកាសនោះត្រកាលត្រកុំដោយសារ នាងចេះនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូល ធ្វើឲ្យគេបានសើចសប្បាយគ្រប់គ្នា។ ម្ល៉ោះហើយ នាងក៏ សម្បូណ៌ដោយអ្នកចូលចិត្តច្រើន ។ រាប់បានថាកល្យាណមិត្តនារីកម្ររកបានណាស់ ។

ក្នុងសង្គមគ្រួសារក៏យ៉ាងដូច្នោះដែរ, នាងជាស្រីគ្រួសារពិតប្រាកដ ។ ពេល ដែលគ្រួសារមានការតបប្រមល់ស្ទុះស្ទាប់ ឡេប-វណ្ណដាក់ ចេះនិយាយ ចេះធ្វើឲ្យ គ្រួសាររបស់នាងបានធូរស្រាលច្រើន ។ គឺពីព្រោះតែសភាពបែបនេះហើយ បានជា គេកម្រឃើញគ្រួសារនេះមានទុក្ខព្រួយណាស់ ។

ម្តាយរបស់នាង ធ្វើគ្រូបង្រៀននៅសាលាបឋមសិក្សាសៀមរាបក្រុង មានកូន ប្រាំបួននាក់ គឺប្រុសប្រាំនាក់និងស្រីបួននាក់ ។ នាង ឡេប-វណ្ណដាក់ ជាកូនស្រីច្បង ចង្អុលស្រី រៀននៅថ្នាក់ទីមួយទំនើបជាតិនៃវិទ្យាល័យសៀមរាប ។ កូនទីពីរជាកូនប្រុស ឈ្មោះ ឡេប-ស៊ីវណ្ណ រៀននៅថ្នាក់ទីបីទំនើបជាតិ និងកូនទីបីប្រុសរៀននៅថ្នាក់ទីបួន នៃវិទ្យាល័យសៀមរាបដែរ ឈ្មោះ ឡេបដាក់វិទ្យុ ។ ចំណែក ឡេបដាក់ច័ន្ទ កូនប្រុសទី បួនរៀននៅថ្នាក់ទីប្រាំ និង ឡេបសុវត្ថា រៀនថ្នាក់ទីប្រាំមួយ នៅវិទ្យាល័យដដែល ។ បន្ទាប់មក, កូនទីប្រាំមួយជាកូនស្រីឈ្មោះ ឡេប ដាក់រ៉ាន់ រៀនថ្នាក់ទីប្រាំពីរ, កូនទីប្រាំ ពីររៀនថ្នាក់ទីប្រាំបី ឈ្មោះ ឡេប-សូលីដា (ប្រុស), ឯកូនទីប្រាំបីជាស្រីរៀនថ្នាក់ទីដប់ ឈ្មោះនាង ឡេបសុឡានី និងពៅគេគឺទី៩ ជាស្រីដែរ រៀនថ្នាក់ទី ១២ ឈ្មោះនាង ឡេប-ដូលីណា ។

ក្រោយពីបានការអនុញ្ញាតពីមាតាបិតាហើយ ឡេប-វណ្ណដាក់ ហៅ មាយ ក៏ បានចូលធ្វើកុម្ម័នដូសិស្សនៃវិទ្យាល័យសៀមរាបចាប់ពីពេលនោះមក ។

ក្នុងជួរកងកុម្មុយនិស្ត

និង តក្កងក្របខ័ណ្ឌនៃឧត្តមគតិស្នេហាទឹកដីនេះឯងហើយ កញ្ញាខៀវ-វណ្ណដាក់ បានសម្រេចចិត្តប្រគល់ខ្លួន ស្ម័គ្រធ្វើកុម្មុយនិស្តដោយតម្កល់ស្មារតីតស៊ូយ៉ាងមោះមុត ជា មួយមិត្តភក្តិជាកុម្មុយនិស្តសិស្សទាំងឡាយឯទៀត ។ នេះពិតជាសក្ខីភាពរបស់នាងដ៏បរិ- សុទ្ធច្រៃថ្លា នៃទឹកចិត្តស្នេហាបូរណភាពទឹកដីជាភ្នំមរតកមែន ។ យើងឃើញប្រាកដ ហើយថា ការដែលនាងចូលខ្លួនបម្រើជាតិ មិនមែនដោយសេចក្តីបង្ខំពីជនប្រភេទណា ឡើយ គឺពិតជាភ័ក្ត្រឡើងពីសន្តានចិត្តស្នេហាជាតិរបស់នាងដោយសុទ្ធចិត្ត ។ គ្រួសារ នាងមានទ្រព្យសម្បត្តិស្តុកស្តម្ភបង្អួចដែរ ធ្លាប់រស់នៅដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរក៏ប៉ុន្តែពេល នេះជាតិត្រូវការហើយ ត្រូវការរូបនាងដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងចំពោះអំពើឈ្លានពានទឹកដី ពីសំណាក់ចៅប្រាសាទកុរុ បានលះបង់សេចក្តីសុខសាន្តលើគំនរទ្រព្យសម្បត្តិ បូជាសម្ពុស្ស បូជាកាយនិងចិត្ត លីកាំភ្លើងប្រយុទ្ធដោយអង្គអាច ប្រយុទ្ធក្នុងសន្ទុះចិត្ត ក្តៅក្រហាយចំពោះពួកទមិជ្ស ដែលឈ្លានពានដីថ្នាក់ទាបមួយ ។

ក្រោយពីពួកវាវាយប្រហារដោយបរាជ័យ ទៅលើខេត្តនានារបស់រដ្ឋនៃកម្ពុជា មក ពួកចោរឈ្លានពានបានធ្វើការសាកល្បងខ្លះ ដើម្បីវាយលុកដណ្តើមយកទ្រព្យសម្បត្តិ របស់មហាជនកាន់កាប់ទាំងមូល ។ ហេតុការណ៍នេះហើយ ដែលជម្រុញទឹកចិត្តកូនខ្មែរ គ្រប់រូបឲ្យក្រោកឈរឡើង វាយសំពត់ក្បាលអាមេរិកកុរុ-យួនខាងជើងដោយឥត រញ្ជ្រា ។ ជាពិសេសកូនខ្មែរនៃខេត្តសៀមរាប ដែលរងដោយអំពើឈ្លានពាននេះ បាន ស្ម័គ្រចិត្តកាន់កាំភ្លើងគ្រប់ដៃ ប្រយុទ្ធបណ្តាញក្បាលអាចម្រៃឲ្យវិនាសប្រាសទៅ ជាមួយបរាជ័យយ៉ាងជួរចត់ ។

ដូច្នេះហើយ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងសេចក្តីត្រូវការរបស់មាតុប្រទេស ក្នុងការដេញ កំបាត់ខ្មាំងចោរឈ្លានពានទឹកដីខ្មែរ គឺអាយុនយោធិកុរុ-យោធិកណាមខាងជើងនេះកង កុម្មុយនិស្តសិស្សបានទទួលសិស្សប្រុសចំនួន ៥៣៤ នាក់និងសិស្សស្រីចំនួន ៤០ នាក់ នៃវិទ្យាល័យសៀមរាប និងអនុវិទ្យាល័យអង្គរ ដែលស្ម័គ្រចិត្តចូលខ្លួន ដើម្បីហ្វឹកហ្វឺន

វិជ្ជាយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងបរិវេណវិទ្យាល័យសៀមរាប ចាប់តាំងពីថ្ងៃទី ៥ មេសា ១៩៧០ ទៅ ដោយមានលោកអនុសេនិយឯក អ៊ុំ អិត ជាមេបញ្ជាការ និងលោក ខេង-ធុន នាយកវិទ្យាល័យសៀមរាប ជាមេបញ្ជាការរង ។ ការបង្កាត់បង្រៀននេះ បានរៀបចំឡើង ខាងទាហានចូលមកជួយមានជាអាទិ៍ លោកអនុសេនិយឯក គឹម-ឡែង, លោកអនុសេនិយត្រី ប៉េង ឃឹម (ទាហានសកម្ម) លោកអនុសេនិយទោ ប៉ុក-សារួន, លោកអនុសេនិយទោវេជ្ជបណ្ឌិត អ៊ុំត ឆប, លោកអនុសេនិយត្រី ទៀង មិន (ទាហានបម្រុង) និងអស់លោកនាយទាហានរងសកម្មនិងនាយទាហានរងបម្រុងច្រើនរូបទៀត ដែលបានជ្រោមជ្រែងការហ្វឹកហ្វឺននេះឲ្យមានសកាតដ៏ជាទីទុកចិត្ត^(១) ។

ចាប់តាំងពីពេលនោះមក, បរិវេណវិទ្យាល័យសៀមរាប បានក្លាយទៅជា វាលសម្រាប់ហ្វឹកហ្វឺនវិជ្ជាយុទ្ធសាស្ត្រ នៃកងកម្លាំងដូស៊ីស្យាយ៉ាងសកម្ម

- " មួយ ! ពីរ ! មួយ ! ពីរ ! ប្រយ័ត្ន ! ឈប់ ! " នេះជាសម្លេងរបស់នាង ឡឺប-វណ្ណដាក់ បញ្ជាមិត្តភក្តិឯទៀត ។

ត្រីប ! ស្មើគ្នាហាក់បីដូចមានសម្លេងតែមួយ, កងអនុសេនាជបញ្ជាការ ឈប់ព្រមគ្នា ។

ឡឺប-វណ្ណដាក់ ហើសរហូនរត់ទៅម្ខាងស្រែកបញ្ជាយ៉ាងអង់អាចសាជាថ្មី ៖

- " ស្តាំ ! ថែរ ! "

ក្រោយពីកងបញ្ជាការធ្វើតាមបង្គាប់ហើយ ទើបនាងបញ្ជាឲ្យសម្រាក ។ បន្ទាប់មក នាងដើរចុះឡើងបន្តិចទាំងបញ្ចេញផ្កាញញឹមស្រស់ដាក់មិត្តភក្តិឯទៀតដែលស្ថិតក្នុងជួរ ។ មិត្តភក្តិទាំងឡាយមានញើសដាច់ដូចជានាងអ៊ុំចិនដែរ កាលបើឃើញទឹកមុខញញឹមរបស់នាងដូច្នេះ ហាក់ដូចជាមានកម្លាំងត្រីសឡើង ។

ឡឺប-វណ្ណដាក់ អបសូបសម្តីជាមួយសម្រស់ញញឹម ៖

- " ខ្ញុំយល់ថា មិត្តទាំងអស់គ្នាមានការឡើយហត់ច្រើន, នៅក្រោមកម្ដៅថ្ងៃផុតមេត្តានេះ ខ្ញុំជឿថាមិត្តស្រីៗ យើងទាំងអស់ច្បាស់ជាទ្រាំមិនបានទេ ... "

រំពេចនោះ, សម្លេងមួយហើរកាត់ជាបន្ទាន់ពីក្នុងជួរមក ៖

- " មាយអើយ! ក្ដៅប៉ុណ្ណេះមានអីនឹងគួរឲ្យថ្ងៃទេ បើអ្នកស្រែធ្វើការក្ដៅជាងនេះទៅទៀតគាត់មិនថ្ងៃទេ ។ គ្នាសូមលើកដៃមុនគេហើយថាអត់មានថ្ងៃទេ, បើបាន

(១) សម្រេចតាមសេចក្ដីរាយការណ៍របស់កងវេជ្ជសាស្ត្រពេទ្យប្រយោជន៍ពេទ្យពេទ្យពិភព ៥ ។

ក្តៅជាន់នេះទៅទៀតរឹតតែបាយបានច្រើនណាស់ទៀត ។ អើ, ក្រែងតែចុងកៅឯងខ្លះ បាយឲ្យបញ្ជាក់ផងមិនដឹង !....”

មិត្តភក្តិក្នុងជួរផ្ទះសំណើចលាន់ឡើងបំបាត់នូវការឡើយហត់អស់មួយគ្រា ។ បន្ទាប់មក ឡេប-វ៉ល្លង់ដាក់ បន្ទីតបក្នុងន័យកំប្លែងជាមិត្តភាព ។

— “ អាម៉ាប៉ង់ខ្លះបាយតែព្យាយាមឃ្លឹង, មិនបាច់ចាំថាហាត់ឬមិនហាត់ហាលថ្ងៃ ទេ។ កាលពីថ្ងៃអាទិត្យមានហាត់ឯណា, ម៉េចក៏អាម៉ាប៉ង់វាត់អស់ដល់ទៅចូលចាន ហ្ន៎: ? ”

អ្នកឯទៀតនាំគ្នាទប់សំណើចមិនបាន ហើយចោលភ្នែកទៅរកនាងម៉ាប៉ង់ដែល ឡើងមុខក្រហមដោយការអៀនខ្មាស់ ។ នាងតបទាំងញញឹម ។

— “ ចុះនរណាប្រើឲ្យមាយឯងធ្វើម្ហូបបន្ទាញ់ធ្វើអី ? ”

ព្រះអាទិត្យជាមេកម្លោច បានអណ្តែតទៅជ្រកក្នុងរំពាំងពពកមួយផ្ទាំងបណ្តាល ពីកពលោកនេះឲ្យស្រទន់ស្រទន់អស់មួយរយៈ ។ ប៉ុន្តែចំហាយនៅតែធ្វើឲ្យទីវាលនៃ វិទ្យាល័យសៀមកបន្តិចខ្លោចជាស្រេចដដែល ។

នៅពេលសម្រាកនេះ, ឡេប-វ៉ល្លង់ដាក់ បាននាំមិត្តភក្តិគេឲ្យសើចសប្បាយរីក រាយ ដើម្បីបំភ្លេចនូវភាពស្អប់ដែលមេឃពុំព្រមប្រណី ។

ខណៈនោះ, នៅឯម្ខាង បុរសម្នាក់ជានាយទាហាន មានឯកសណ្ឋានជាកងចត្រ យោង មានឋានន្តរសក្តិជាអនុសេនិយឯក, កំពុងធ្វើដំណើរយ៉ាងអង់អាចទាំងទឹកមុខ ស្រស់បស់មករកកងកុម្ម៉ង់ដូនារី ។ គាត់មានរាងឆាត់មាំឆ្មៅក្រអាញ សក់កាត់ជ្រុងផ្កា ថ្កូវ, សមជាមនុស្សមុតមាំណាស់ ។

ឡេប-វ៉ល្លង់ដាក់ ងាកទៅឃើញនាយទាហានភ្លាម ក៏ស្រែកឡើងទាំងទះដៃ ច្រែកអរ ។

— “ សូស្តី ! ប៉ា ប៉ា ! ... ”

នាយទាហាននេះជាអនុសេនិយឯក គឹម-ឡោ មាននាទីជាអ្នកបង្ហាត់កងកុម្ម៉ង់ដូ នារី ។ គាត់ញញឹមតប ។

— “ អើ, ម៉េចទៅពួកអ្នក ហាត់ដើរត្រូវជើងគ្នាហើយឬនៅ ? ”

— “ ប៉ា: ! ប៉ា ប៉ា !...នៅតែអាម៉ាប៉ង់ម្នាក់ទេ ដូចជាអ៊ីកអ៊ីកជាន់គេណាស់ប៉ាប៉ា !.. ” ឡេប-វ៉ល្លង់ដាក់ បន្តិចទាំងសើចផង ។

នាងម៉ាប៉ង់ឮដូច្នោះក៏ឆ្លើយឡើង ។

-“ លោកគ្រូ, ពួកហ្នឹងអាងតែទុំដើមីនលឿន នាំគ្នាដាក់លេខ ១២០ ឲ្យនរណា តាមទាន់ ! ”

លោកសក្តិបី គឹម-ឡោ សើច ៖

-“ អើ, អាហែណាឯងរងដូចទាបាយ៉ាងហ្នឹង បានជាគេឲ្យដើរក្រោយគេ ណា ! ” គាត់ស្ងៀមបន្តិច ទើបបន្ត ៖

-“ អើ, ពួកឯងសម្រាកហើយឬ ? ”

ឡេប-វណ្ណដាក់ តប ៖

-“ ប៉ា ! ប៉ា !, ការហាត់ដើរដូចជាសមជើងហើយ, តើដល់កាលណាបាន ប៉ាប៉ាឲ្យរៀនកុម្មុបា (combat) ? ”

លោក គឹម-ឡោ មើលមុខនាង វណ្ណដាក់ បន្តិច ហើយនាំកទៅសិស្សនារីឯ ទៀត ដែលស្ថិតនៅក្នុងជួរដោយសេចក្តីអាណិតអាសូរ ។ គាត់បានកត់សម្គាល់ឃើញ ទឹកចិត្តក្លាហានតស៊ូរបស់យុវនារីទាំងនេះដោយច្បាស់លាស់ណាស់ ។

គាត់មិនបានឆ្លើយតបទៅ ឡេប-វណ្ណដាក់ ភ្លាមទេ បែរជាបញ្ជាដូច្នេះវិញ ៖

-“ អើ ! ពួកអ្នក នាំគ្នាបំបែកជួរហើយចូលទៅជ្រកម្លប់ក្រោមដើមចំបក់ ខាង ឈោរទៅ ! ”

ឡេប-វណ្ណដាក់ ទទួលបញ្ជាហើយបង្គាប់ឲ្យមិត្តភក្តិខាង ៖

-“ ប្រុង ! ” រួចបំបែកជួរ ។

ក្រោយមក, សិស្សនារីកុម្ម័នដូចទាំងអស់បានមកជួបជុំគ្នានៅក្រោមដើមចំបក់ ដែលមានមែកស៊ីបទ្រុបល្មមអាចជ្រកម្លប់បាន ។ ព្រះអាទិត្យអណ្តែតផុតពីផ្ទាំងពពក បញ្ចេញពន្លឺយ៉ាងខ្លាំងក្លា ហាក់បីដូចជាចង់ធ្វើឲ្យរាល់យសៀមរាបទាំងមូលឲ្យ រលាយ ។ ប៉ុន្តែទោះបីមានភាពក្តៅហួតហែងយ៉ាងនេះក៏ដោយ ក៏ពុំអាចបំបាក់ទឹកចិត្ត មិត្តនារីកុម្ម័នដូចសិស្សទាំងនោះ ឲ្យចុះចាញ់បានឡើយ ។ ផុយទៅវិញ, គេកាន់តែ ឃើញច្បាស់ នូវទឹកចិត្តអង្គអាចណាមមុះមត់ ឥតត្រូវបង្ខំនៃកូនស្រីខ្មែរ ។

លោកអនុសេនិយឯក គឹម-ឡោ ស្រឡាញ់រាប់អានសិស្សទាំងអស់ទុកដូចជា កូនបង្កើតដូច្នោះ ។ ថ្វីបើគាត់មានបណ្តាសក្តិខ្ពស់ដូច្នេះ, តែគាត់មិនចេះប្រកាន់ច្រក លើកកម្ពស់ឡើយ ដែលជាហេតុញ្ញាតក្នុងកុម្ម័នដូចទាំងអស់ឲ្យគោរពទុកដូចឥតពុក ។

សេចក្តីរាប់អាននេះ បាននាំឲ្យបរិយាកាសនៃការហាត់រៀនប្រកបទៅដោយ សភាពត្រចះត្រចង់នឹងជាទីទុកចិត្ត ។

លោកអនុសេនិយឯកឈរនៅចំកណ្តាលវាំងសិស្សកុម្មុំដងដូ ដោយកត្តាក្បាល កាតព្វកិច្ចប្រើប្រាស់ដៃដល់ ។

-“ លោកគ្រូបានឃើញអ្នកទាំងអស់គ្នា យកចិត្តទុកដាក់នឹងការហ្វឹកហ្វឺនវិជ្ជា យុទ្ធសាស្ត្រនេះណាស់, លោកគ្រូសប្បាយរកអ្វីប្រៀបស្មើពុំបាន ។ លោកគ្រូមាន ជំនឿថា អ្នកទាំងអស់គ្នា សុទ្ធសឹងជាអ្នកដែលមានចិត្តស្នេហាជាតិដូចគ្នា ហើយស្តាប់ ពួកឈ្មោចពានទឹកដីខ្មែរយើងគ្រប់គ្នាទាំងអស់, មិនអីចឹងទេឬ ? ”

គេឆ្លើយព្រមគ្នាក្នុងចិត្តគំនិតតែមួយ ធ្វើឲ្យរង្វង់នៃការប្រជុំមានសភាពកាន់តែ ត្រកុំត្រកាលឡើង ។

នាងម៉ាប់បន្ទីរឡើង ។

-“ ជាពិសេស, ខ្ញុំស្តាប់អាយុនេត្តាខ្មៅហ្នឹងជាងគេ ព្រោះវ៉ែន, វ៉ែន, វាជាចោរ លួចតាំងពីត្រីចាលម្ល៉ៅអន្លើស៊ីឡើងទៅ ! ”

អ្នកទាំងអស់គ្នា ទះដៃហើសប្បាយនឹងសម្តីរបស់នាងម៉ាប់ដែលបន្ទីរឡើង ។

រំលងប៉ុន្មាននាទីបន្ទាប់មក លោកសក្តិបីក៏បន្តបន្តទៅទៀត ។

-“ ថ្ងៃក្តៅស្ទើរចែកក្បាល, យើងសម្រាកកន្លះម៉ោងសិនចុះហើយសឹមលោកគ្រូ បង្រៀនពួកឯងឲ្យចេះកាន់កាំភ្លើង ”។ គាត់រៅក្នុងកម្រងអ្នកទាំងអស់គ្នាបន្តិច។ “លោក គ្រូឃើញអ្នកទាំងអស់គ្នាសុទ្ធតែអង្គអាច ច្បាស់ជាគ្មាននរណាម្នាក់មិនញញើតនឹង កាន់កាំភ្លើងទេ មែនទេ ? ”

គេទាំងឡាយ ឮលោកគ្រូយុទ្ធសាស្ត្រថាបង្រៀនឲ្យចេះកាន់កាំភ្លើង មានចិត្ត រំភើបខ្លាំង, ឆ្លើយព្រមគ្នា ។

-“ អត់ញញើតទេលោកគ្រូ ! ”

ជាបន្ទាប់, ខៀប-វណ្ណដាក់ ក៏បន្តឡើង ។

-“ ប៉ា ប៉ា ! ពួកយើងទុកចិត្តខ្លួនឯងស្រេចហើយថា នឹងកាន់អាវុធប្រយុទ្ធយ៉ាង អង្គអាច ប្រសិនខ្លាំងហ៊ានជាន់យសាលា ... ប៉ាប៉ាមិនទុកចិត្តកូនទេ ? ប៉ាប៉ាស្មានថា មានតែពួកប្រុសៗ ទើបកាន់កាំភ្លើងបានឬ ? ”

លោក គឹម-ឡោ ញញឹមពេញចិត្ត ។

-“ កូនស្រីប៉ាប៉ា ! ប៉ាប៉ាទុកចិត្តហួសពីទុកចិត្តហើយ, ប៉ាប៉ាគ្រាន់តែត្រង់ទេតើ ព្រោះអ្នកប្រាជ្ញខ្លះតែងពោលថា ស្រីៗ ច្រើនមានចិត្តទន់ខ្សោយនៅចំពោះមុខគ្រោះ ថ្នាក់ ។ អើ, ក៏ប៉ុន្តែ ពួកឯងក៏មិនមែនគេបញ្ចូនឲ្យវាយប្រយុទ្ធជាណាដែរ, ហាត់រៀនគឺ

ដើម្បីការពារផ្ទះនៃវិទ្យាល័យប៉ុណ្ណោះ ។ តែបើពួកវាចូលវាយសៀមរាប ប្រសិន
ពួកទាហានខ្លះគ្នា គេនឹងហៅពួកឯងទៅ”

ខៀប-វណ្ណដាក់ ហេតុតែនាវីមាននិស្ស័យចិត្តក្លាហាន ក៏បន្តិបន្ត ។

-“ ប៉ាប៉ា ! កូនអត់ខ្លាចទេ, ស្លាប់ក្រោមទង់ជាតិ ដើម្បីជាតិ-សាសនានិងទឹកដី
កូនត្រេកអរណាស់ ។ កូនមានអាវុធនៅដៃ, ស្រ្តីខ្មែរមិនអនុញ្ញាតជាដាច់ខាតឲ្យពួកវា
ចូលមកចាប់បានដោយស្រួលឡើយ ។ ”

មិនចំពោះតែលោកអនុសេនិយឯកម្នាក់ប៉ុណ្ណោះទេ ដែលមានការប្រើស្បែក
ដោយរំកិលចិត្តតាមរលកសម្តីដ៏មានន័យសាររបស់នាង, សូម្បីមិត្តភក្តិស្រីៗ ឯទៀតក៏
ហាក់ដូចជាផុសចិត្តក្លាហានឡើងជាលំដាប់ដែរ ។

ខៀប-វណ្ណដាក់ បន្តទៅទៀត ។

-“ ប៉ាប៉ា ! កូនធ្លាប់រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រសកលលោក ធ្លាប់បានឃើញស្ត្រីអង្គ
អាចមិនចាញ់ពួកប្រុសៗ ប៉ុន្មានទេ ។ ចំណែកកូន បានប្តេជ្ញាចិត្តថា មិនសុខចិត្តស្លាប់
ដោយគ្មានបានបាញ់ក្បាលអាមេរិកកុងឲ្យវាតែហោងឡើយ ។

លោកសក្តិបីត្រេកអរពេកទះដៃសាទរឡើង ។

-“ ចំណីប្រសើរ, កូនស្រីប៉ាប៉ា ! ”

កញ្ញា ជា សាវ័ត ជាមិត្តនាវីស្និទ្ធស្នាលរបស់ ខៀប-វណ្ណដាក់ នឹងត្រូវជាកូន
របស់នាងផង បន្តិ ។

-“ លោកគ្រូ, សម័យឥឡូវនេះស្រីៗ មិនមែនចាញ់ប្រុសៗ ប៉ុន្មានទេ ។ បើ
ប្រុសៗ ធ្វើអ្វីកើត ស្រីៗ ក៏តោងតែធ្វើអ្វីនោះបានយ៉ាងដូច្នោះដែរណាស់លោកគ្រូ ! ”

មិត្តឯទៀតទះដៃបន្តដោយត្រូវចំណុចចិត្ត ។ ខៀប-វណ្ណដាក់ បន្តទៅទៀត ។

-“ ប៉ាប៉ា ! សម័យបដិវត្តន៍នេះ, យុវជនទាំងអស់ក្នុងរាល់ក្រុមគ្រប់គ្នា សាមគ្គី
កំបាត់ខ្មាំងសត្រូវដោយឥតរញ្ជក់ ស្ម័គ្រចូលចិត្តគំនិតកម្លាំងកាយដើម្បីជាតិ ។ ប៉ាប៉ា
ឃើញស្រាប់ហើយ នៅពេលប្រទេសជាតិមានអាសន្ន, យុវជនទាំងអស់, ទាំងប្រុស
ទាំងស្រី សុខចិត្តផ្អាកការសិក្សាចូលខ្លួនបម្រើក្នុងកងទ័ពដោយស្មោះស្ម័គ្រ ។ នេះស
ឲ្យឃើញថា ទឹកចិត្តយុវជនខ្មែរស្នេហាទឹកដីមានសម្បជញ្ញៈជាតិដោយគ្រប់គ្រាន់ ” ។

លោកសក្តិបីញញឹមខ្លីបបន្តិ ។

-“ ប៉ាប៉ាជឿនឹងទុកចិត្តលើគំនិតបដិវត្តន៍របស់យុវជនខ្មែរយើងហើយ ។ ប៉ាប៉ា
ជាទាហាន ជារបស់ការពារជាតិ បានលក់ជីវិតដើម្បីជាតិ-ទឹកដី មិនព្រមឲ្យខ្មាំងសត្រូវ

យកដីខ្មែរមួយដុំបានឡើយ ។ អាមាយ កូនស្រីប៉ាប៉ា គឺលក្ខណៈពិសេសនេះដែល
ប៉ាប៉ាបានមកស្គាល់ពួកឯង ។ ប៉ាប៉ាកាន់តែមានជំនឿទៅលើអនាគតជាតិ ដោយពួក
យុវជនទាំងអស់បានភ្ញាក់រលឹក ព្រោះអ្នកប្រាជ្ញតែងពោលថា យុវជនជាចន្ទលំដាប់
អនាគតជាតិ “ ។

អ្នកទាំងអស់គ្នាទះដៃហើរឡើង ។

— “ ប្រាប្រា ! ប៉ាប៉ា ! (Bravo ! Papa !)

លោកអនុសេនិយឯក គឹម-ខៀវ នាំសិស្សស្រីជាកុម្មុំដូនិយាយគ្នាសំរោះ
សំណាលពីនេះពីនោះបន្តិច ដើម្បីញ៉ាំងទឹកចិត្តអ្នកទាំងអស់ឲ្យក្លាហានឡើង ឲ្យមាន
សេចក្តីសង្ឃឹមក្នុងកិច្ចហ៊ុកហ៊ូនវិជ្ជាយុទូសាស្ត្រ ។

លំដាប់មក, លោកសក្តិបី គឹម-ខៀវ យកកាំភ្លើង (Mauser 36) មកបង្ហាញពី
របៀបដោះផ្ចុត របៀបប្រើដល់ក្រុមសិស្សកុម្មុំដូ ។ ក្រោយពីបង្ហាញឲ្យស្គាល់ឈ្មោះ
គ្រឿងព្រា របស់កាំភ្លើងហើយ, លោកឲ្យសិស្សម្នាក់ៗ រៀនដោះ ។

ដោះបណ្តើរលោកពន្យល់បណ្តើរ ។ ការណ៍នេះប្រព្រឹត្តទៅដោយឥតមានគួញ
ត្រូវឡើយ ទោះបីក្តៅស្ទើរខ្លោចយ៉ាងណាក៏ដោយ ។ ម្នាក់ៗ មានញើសជាបន្ទង់ ។ ជា
ពិសេសពួកខាងស្រីៗ មុខឡើងក្រហមហាក់បីដូចត្រូវភ្លើងរោល ។ តែដោយនាងចង
ចេះដឹងនូវចំណេះវិជ្ជានេះ ក៏ទំប្រឹងរៀនតទៅទៀត ដោយពុំគិតពីកម្តៅថ្ងៃ ។

នាង ខៀវ-វណ្ណដាក់ ឆ្ងាតវាងវៃណាស់, ឆាប់យល់ឆាប់ចាំ, ពេលនាងចូលទៅ
ដោះកាំភ្លើងបានលេខមួយ ធ្វើឲ្យលោក គឹម-ខៀវ ជាគ្រូសប្បាយចិត្តជាខ្លាំង ។

ជម្រាបបញ្ជាក់ថា នាងតែងហៅលោកអនុសេនិយឯក គឹម-ខៀវ ថា “ប៉ាប៉ា” ។
ចំណែកលោកវិញស្រឡាញ់រាប់អានសិស្សកុម្មុំដូដូចជាកូន ។ ការស្រឡាញ់រាប់អាន
គ្នានេះ

ធ្វើឲ្យសង្គមមួយនៃកងកុម្មុំដូសិស្សស្ថិតក្នុងរង្វង់សាមគ្គីភាពយ៉ាងថ្លៃថ្នូរជិតស្និទ្ធជាទី
បំផុត ។

តាំងពីថ្ងៃហាត់មុនដំបូងរហូតមកដល់ពេលនេះ ឃើញថាពួកសិស្សកុម្មុំដូទាំង
អស់ មានសេចក្តីចម្រើនលូតលាស់ច្រើន ។ ទាំងនេះគឺ មកពីមនសិការនិងសេចក្តីព្យា
យាមមុះមត់របស់គេតែប៉ុណ្ណោះ, ជាហេតុញ៉ាំងលោកគ្រូទាំងអស់ជាអ្នកបង្ហាត់បង្ហាញ
ឲ្យមានចិត្តសប្បាយរីករាយឡើង ទំយកចិត្តទុកដាក់បង្រៀនគ្រប់យុទ្ធវិធី ។

លោកពន្យល់ជាអាទិ៍ថា ។

-“ ពួកអាឃៀកកុងបានប្រើល្បិចសង្គ្រាមទ័ពព្រៃ, បារាំងហៅថា (Guérilla) ។ ជាសង្គ្រាមធ្លាក់វាយប្រហារមកលើយើងដោយឥតដឹងខ្លួនមុនឡើយ។ ដូច្នេះ, ក្នុងករណីណាក៏ដោយ, យើងមិនត្រូវប្រហែសធ្វេសមួយដងឡើយទេ ត្រូវប្រយ័ត្នគ្រប់យថាហេតុ ។ ពួកវាបានប្រើសង្គ្រាមធ្លាក់នេះនៅរៀតណាមមានលទ្ធភាពបង្កផែនការ តែវាបានយកមកអនុវត្តលើប្រទេសកម្ពុជាយើងទៀត, លើកនេះវាបរាជ័យទាំងស្រុង ព្រោះមិនអាចអនុវត្តមកលើទឹកចិត្តមុតស្រួចដូចបន្ទា នៃយុទ្ធជននិងប្រជារាស្ត្រខ្មែរយើងបានឡើយ ” ។

ក្នុងជួរនៃកងកុម្មុយ៉ង់ដូស៊ីស្ស៊ីវិទ្យាល័យសៀមរាប គេទាំងឡាយបានបញ្ជាក់នូវសេចក្តីតស៊ូស្វិតស្វាញបំផុត ក្នុងការស្រឡាញ់ទឹកដីកេរ្តិ៍មរតក របស់កូនខ្មែរស្នេហាជាតិពិតប្រាកដ ព្រោះក្នុងជួរនោះឯងហើយ គេឃើញនូវការខំខ្លាំងខ្លាំងក្រោមកម្តៅថ្ងៃស្ទើរបែកក្បាលរបស់យុវសិស្សខ្មែរគ្រប់រូប។ នេះគឺជាវិធីមិត្តរួបរួមបញ្ជាក់កាន់តែច្បាស់ថា ពួកចោរឃៀកកុង-យួនខាងជើងមិនអាចវាយបំបែកស្មារតីខ្មែរតស៊ូបានឡើយ ។

នៅពេលហាត់រៀនវិជ្ជាយុទ្ធសាស្ត្រនេះ, មិត្តសិស្សប្រុសស្រីរបស់យើងតែងចែកពេលហាត់តាមក្រុមៗ ។ ខ្លះហាត់ត្រឹក ខ្លះទៀតហាត់ល្ងាច ។ ដល់ចប់ការហាត់រៀនម្តងៗ គេនាំគ្នាជិះកង់ម៉ូតូត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ ។

ខណៈនោះចំពេលវិស្វកម្មកាលផង, សិស្សានុសិស្សថ្មីគឺតែបានឈប់សំរាកប៉ុន្តែគេមិនព្រមឈរឱ្យដៃមើលរឿមច្បងជាយុទ្ធជន ដែលកំពុងប្រយុទ្ធប្រឆាំងចោរឈ្មួញបានឡើយ, គេសុខចិត្តលះបង់ពេលទំនេរពីការសិក្សាចូលមកបម្រើជាតិដោយស្មោះស្ម័គ្រ ។

*

*

*

វគ្គទីបី

មិត្តជីទួល

ប្រាសាទក្រវ៉ាន់លេចសម្បូរឡើងចំកណ្តាលទេសភាពបំប្រុង នាសាយណ្ណ
កាល ។

សិលាប្រាសាទជាបុរាណវត្ថុដ៏ប្រណីតនេះ ត្រូវទៅដោយស្វប្រវត្តិសាស្ត្រ ជា
និមិត្តរូបបង្ហាញនូវគេជៈដៃអស្ចារ្យ ក្នុងជាមួយប្រាសាទអង្គរវត្តស្តីម៉ែស្ត ឲ្យឃើញ
អរិយធម៌នៃប្រជាជាតិនៃនានាអតីតកាលរុងរឿង ។ នេះហើយជាតំណាងនៃញឹក
ឈាមនៃរតន្ត្រីបុរាណ ស្ថិតនៅគង់វង្សរុងរឿងរបស់ប្រជាជនជាតិខ្មែរជាតិ ។

ផាំង ! ផាំង ! ... សម្លេងកាំភ្លើងពីរគ្រាប់ទើបរលប់រលាយតាមខ្សែអាកាសនៅ
វាលនៃប្រាសាទក្រវ៉ាន់ ។

សំណើចត្រេកអរក៏បន្តឡើង ៖

-“ ប្រាវី ! (Bravo) ”

នេះជាឧទាហរណ៍របស់កញ្ញា លឿង-វ៉ា ជាមិត្តស្និទ្ធស្នាលរបស់នាង ខៀប-
វណ្ណដាក់ ។

-“ ឃើញទេ ? អាមាយ, គ្នាបាញ់ត្រង់ត្រាន់បើដែរតើ ! ” នាងបន្តិចន្តទាំង
បញ្ចេញសកាតញញឹមស្រស់ ។

ខៀប-វណ្ណដាក់ ផ្តល់កាំភ្លើងហៀបតាស់កែទៅហើយ កាលបើមិត្តនារីពេល
ដូច្នេះ, ដាក់កាំភ្លើងចុះមកវិញទាំងញាក់ភ្នែក ៖

-“ អូទេ ! (OK) ” រួចនាងសើចតប “ ជោគជ័យមែន ! សូមឲ្យឯងបាញ់
ក្បាលអាយៀកក្នុងត្រង់យ៉ាងហ្នឹងណា ! ”

-“ អូទេ ! ” កញ្ញា វ៉ា ឯកក្បាលតបវិញ ។

-“ ហី, ដល់វេនអាមាយបាញ់ហើយ ! ” លោកគ្រូម្នាក់បន្តឡើង ។

ខៀប-វណ្ណដាក់ ផ្ទាប់ស្វាយកាំភ្លើងនៅនឹងស្នា លុតជង្គង់យ៉ាងមាំទាំតម្រង់កាណុង (Canon) ទៅលើវង់បាញ់ (Cible) រួចសម្រួលដង្ហើមគាស់កែផាំង !... ឥតស្ងួតបន្តិចឡើយ ។

លោកគ្រូអ្នកពិនិត្យវង់បាញ់ស្រែកឡើង ៖

-“ អស្ចារ្យ ! ចំជាត្រង់មែន !... Alors, Ving Sept !, ។ លឿង-កុំជា ស្ទុះមកទះខ្នងមិត្តនារីគេផាច់ ឧទាន ៖

-“ គ្រាន់បើរឺ ! ខ្លួនបាញ់ត្រង់ជាន់គ្នាទៅទៀត ! ”

ខៀប-វណ្ណដាក់ ញញឹមតប ៖

-“ យេស្ត ! ខ្មោចឲ្យដៃទេតើ ! ”

បន្ទាន់នោះ, លោកគ្រូបង្ហាត់ស្រែកពីនាយមក ៖

-“ ហ័ ! គ្រាប់ទីពីរ ! ”

កញ្ញា កុំជា យកកាំភ្លើងញែកចម្អិន ៖

-“ នៅពីរគ្រាប់ទៀត ! ”

បុត្រីនៃលោក ខៀប-ស៊ីម ផ្តង់កាំភ្លើងសាជាថ្មី រួចសួរ ផាំង !...

-“ Ving Sept, 2 fois ! ” លោកគ្រូបង្ហាត់ស្រែកទាំងលើកដៃ ។

-“ មួយគ្រាប់ទៀត, ចុងបង្ហើយ ! ” លឿង-កុំជា បន្តិ ។

-“ Ancore 27 ! ” លោកគ្រូអ្នកឲ្យពិនិត្យស្រែកទាំងស្ទុះមកទះស្មានាង ខៀប-វណ្ណដាក់ ។ “ អាមាយ ឯងចំជាបាញ់ត្រង់លេខមួយ ! ”

នាងដាក់មុខចុះ ៖

-“ លោកគ្រូសរសើរខ្ញុំហួសចន្ទោល, តាមពិត មាយត្រូវខ្មោចនាំដៃទេតើ ! ”

លោកគ្រូនិងមិត្តភក្តិទៀតនាំគ្នាសើចកញ្ឆៀក ។ កញ្ញា ជា-សារ៉េតបន្តឡើង ៖

-“ ហេតុតែកូនគេបម្រុងដុះ លើថ្មចាក់ទឹកអាស៊ីដក៏ដុះដែររឺ ! ”

លោកគ្រូនឹកទៅតែ “ រកម្ចាស់សម្លេង ៖

-“ អាវ៉េតឯងវាគ្មានទៅខ្លះអីទេ, បាញ់ក៏មិនកើត រវល់តែញើញើ ហើយកុម្មុយនីស្តក៏មិនកើតទៀត ! ”

លឿង-កុំជា ចំអន់ថែម ៖

-“ បើក្រាបវិញ ឲ្យស្អប់ ដូចកន្ត្រៃប្រាំងអីចឹង ! ”

សម្តីនេះធ្វើឲ្យអ្នកទាំងអស់សើចលាន់ឡើង ។ កញ្ញាត្រូវគេចម្អិន ញាក់បបូរ មាត់បន្តិ ។

-“ អើ, ព្រោះតែគ្នាមិនមែនជាទាហានណា ! ”

កំពុងជជែកគ្នា, ស្រាប់សម្លេងមួយបន្តិមកពីនាយខ្លាំងៗ ។

-“ វ៉ៃ, វ៉ៃយ ! ពួកឯងនាំគ្នាសម្រាកសិនទៅ ! ”

ខៀប-វណ្ណដាក់ ក្រឡេកឃើញម្ចាស់សម្លេង ក៏ទទាទទាំងត្រូវដៃឆ្វេង ។

-“ ប៉ា ប៉ា ប៉ារ៉ា ! ”

រួចនាងរត់សំដៅបុរសនោះ ។ លោក គឹម-ឡោ ញញឹមលើកាំភ្លើងកាកប៉ិនដើរ មកបន្តិសួរ ។

-“ យ៉ាងម៉េចហើយ, អ្នក ! អាមាយកូនស្រីប៉ាប៉ា ? ”

ខៀប-វណ្ណដាក់ ទៅជិតលោកសក្តិបីឈរច្រង់ខ្លួន ដាក់អាវុធទីមជើង ហើយ រលាស់សម្លេងយ៉ាងរូសរាយ ។

= « 27 trois fois, Papa ! 27 trois fois ! »

លោកសក្តិបី គឹម-ឡោ ឮដូច្នោះ ត្រេកអរយ៉ាងលើសលប់ ទទាទទាំងសោ- មនស្ស ។

-“ ល្អ, កូនស្រីប៉ាប៉ា ! ”

ព្រមទាំងដោះមួកបើក្រហមរបស់គាត់បោកព្រួសទៅលើស្មៅ ។ បន្ទាប់មក, គាត់រលាស់វាចា ។

-“ កូនស្រីប៉ាប៉ាបាញ់ត្រង់មែន ! ”

-“ ប៉ាប៉ាបានអីធ្វើកង ហី ? ”

-“ អូ, ប៉ាប៉ាប៉ាវាយកូនស្រីមួយពេល ! ”

-“ អរគុណ ! ”

នាងញញឹម, លើកកាំភ្លើងលើស្មៅ ហើយនិយាយបន្ត ។

“ ចាំមើលណាប៉ាប៉ា, ដល់កូនទៅផ្ទះវិញ កូនយកខ្នើយធ្វើស៊ីប រៀនបាញ់ជា មួយប្អូនៗ ខ្ញុំហើយ ! រៀនបាញ់ឲ្យត្រង់ដើម្បីសម្លាប់ក្បាលអាជ្ញាធរកុំឲ្យស្គាល់ដៃតែ ម្តង ! ”

លោកសក្តិបីដូចជាសប្បាយរីករាយណាស់ ។ គាត់នាំមករកនាង ខៀប- វណ្ណដាក់ បន្តិច ហើយនាំគ្នាដើរទៅរកអ្នកឯទៀតដែលកំពុងរៀនបាញ់ ។

- " ពួកយើងសម្រាកបន្តិចសិនទៅណា ! " លោកប្រាប់អ្នកទាំងនោះ រួចហួសទៅធ្វើការផ្សេងៗ ទៀត ។

ពេលសម្រាកនៅក្រោមម្លប់ឈើក្បែរប្រាសាទក្រវាត់, មិត្តសិស្សនារីជាច្រើននាក់ អង្គុយជុំវិញនាង ខៀវ-វណ្ណដាក់ ស្តាប់នាងនិយាយលេងសើចចំហរមាត់ ។ នាងជាមនុស្សសរសើរណាស់ ហើយបានរាំហាងទៀតផង, យ៉ាងនេះហើយទើបបានជាគេតែងឃើញពេលណាទំនេរ ឬសម្រាកពីហាត់រៀន, នាងនាំមិត្តភក្តិនិយាយលេងឲ្យសើចសប្បាយបំភ្លឺចិត្តនូវសេចក្តីនឿយហត់ទាំងឡាយ ។ លក្ខណៈនេះ ជាហេតុធ្វើឲ្យមិត្តទាំងអស់ចូលចិត្តនាងណាស់ ។

ក្រៅពីនេះ, នាងស្គាល់អធ្យាស្រ័យមិត្តភក្តិ ជាពិសេសដូចជាកាលពីមុន, នៅពេលដែលកងកុម្មុយនិស្តចក្រភពខ្មែរ, គេត្រូវការជ្រើសរើសអ្នកស្ម័គ្រចិត្តដើម្បីកាន់តំណែងជាមេបញ្ជាការ ។ ចំណោមកងកុម្មុយនិស្តទាំងអស់, គ្មាននរណាម្នាក់លើកដៃទេ ។ នាង ខៀវ-វណ្ណដាក់ ក្រឡេកទៅគ្មានឃើញនរណាលើកដៃ ក៏យកខ្លួនរាំបំរើនូវបន្ទុកដ៏ធ្ងន់នេះ ។ ម្យ៉ាងទៀត, មិត្តភក្តិទៀតចេះតែជម្រុញនាងផង ព្រោះដោយសាររូបរាងនាងមាំទាំ, ខ្ពស់ស្រឡះ, ត្រូវនឹងឯកសណ្ឋានកុម្មុយនិស្តទៅទៀត, មាននាងសម្បើមអស្ចារ្យ សមស្ថិតិជាអ្នកក្លាហានមុខមុតមែន ។ ក៏ព្រោះតែមាននិងសម្បើមហ្មត់ចត់របស់នាង, ក្នុងកងរបស់នាងក៏មានរបៀបរបប ប្រកាន់វិន័យថ្លៃថ្នូរបំផុត ដែលនរណាក៏កោតសរសើរដែរ ។ នេះគឺជាកិត្តិយសមួយ ។

លោក គឹម-ឡោ ជាគ្រូបង្ហាត់បង្រៀនផ្ទាល់តែងសរសើរនាងរឿយៗ ប្រាប់មិត្តភក្តិទាំងគ្រូទៀត នូវសន្តានចិត្តស៊ីក្លាហាននិងការយកចិត្តទុកដាក់របស់នាង ។ ម្ល៉ោះហើយ, មជ្ឈដ្ឋានគ្រូចូលចិត្តនាង ព្រោះនាងក៏សរសើរជាមួយគ្រូដែរ ។

ដំណើរការណ៍នេះក៏ដល់ឥរិយាបថមួយ ។ លោក ខៀវ-ស៊ីម និងអ្នកស្រី ប៊ិន-បូបែរឡាំងញញឹមបិទមាត់មិនជិត ព្រោះតែគាត់មានកិត្តិយសខ្ពង់ខ្ពស់ប្រពៃមួយ ដែលលោកបានទទួលពីបុត្រីសម្លាញ់ចិត្ត ។ ម្តាយឥរិយាបថនាងធ្វើឲ្យសប្បាយចិត្តជាងឃើញកូនលុះដោយគន្លងធម៌នោះទេ ។

កូនបំពេញមុខឥរិយាបថ, កេរ្តិ៍ឈ្មោះលោកក៏ក្រអូបក្នុងសង្គមមនុស្ស មាននាមជាអ្នកចេះអប់រំកូនបានប្រពៃដែរ។ ម្ល៉ោះហើយ, លោកប្រុសនិងលោកស្រីញញឹមរីករាយត្រេកអរកណ្តាលចំណោមមិត្តខ្លះរិះគន់គាត់ ដែលបណ្តោយឲ្យកូនចូលធ្វើកុម្មុយនិស្តនេះ ។

មតិរះគន់នោះ តែងលេចឡើងពីពួកចិនលក់ទំនិញមួយ ប៉ែកផ្សារដែលស្គាល់ គាត់ជិតជិតខ្លះដោយចាក់រុកបញ្ចុះបញ្ចូលអីចេះអីចុះ ។ ប៉ុន្តែ, ទោះបីមានមតិខ្លាំងចង់ បំបែកបំបាក់យ៉ាងនេះក៏ដោយ គាត់មិនយកត្រចៀកស្តាប់ឡើយ ថែមទាំងស្តីឲ្យវិញ ផង ។

នាង ខៀប-វណ្ណដាក់ តែងពោលប្រាប់ម្តាយរឿយៗ ៖

-“ ម៉ាក់ ! មាយស្អប់កំពូជអាយុនស្តីគេហ្នឹងដល់ហើយ វាទើសអីបានជាពួកវា មកប្លន់ទឹកដីខ្មែរយើងអីចឹង ? បើជាតិនេះកូនមានវាសនា, មាយសម្លាប់អាយុនឲ្យ ស្គាល់ដែម្តង ! ”

អ្នកស្រីជាម្តាយសើចញឹមៗ ពេញចិត្តឲ្យកូននិយាយបែបនេះណាស់, ពីរោះ ណាស់ ។

ចំណុចមួយផ្នែកទៀតដែលគាត់បានកត់សម្គាល់ គឺចាប់ផ្តើមពីនាងហាត់កុម្មុំដូ មក, នាង ខៀប-វណ្ណដាក់ ស្រាប់តែមានការសប្បាយប្លែកហួសពីទម្លាប់របស់នាង ។ ជាពិសេស, នាងនិយាយបំប៉ាន់បំប៉ងជាមួយម្តាយ បញ្ជាក់ឲ្យដឹងថា ក្នុងចិត្តនាងពិត ជាមានចេតនាម្នាក់អ្វីម្យ៉ាង ដែលបម្រុងនឹងសម្រេច ។ បើតាមការយល់ឃើញ ច្បាស់ជាចេតនាម្នាក់ទៅលើគោលការណ៍បម្រើជាតិសាសន៍ទឹកដីនេះឯងហើយ ។ ម្តាយឥឡូវ, ធម្មតាកាលបើឃើញកូនសប្បាយប្លែកដូច្នេះហើយនិស្ស័យស្រឡាញ់កូន ផង និងជាពិសេសនាងមិនដែលធ្វើអ្វីឲ្យឃ្លើសដល់ពន្ធុចិត្ត, ក៏សប្បាយរីករាយជា មួយកូនទៅ ពុំបានចាប់ភ្នឹកនឹកទៅដល់ហេតុការណ៍អ្វី ដែលនឹងកើតមានឡើងដល់កូន ឡើយ ។

នៅពេលនាងចេញពីហាត់វិជ្ជាយុទូសាស្ត្រ ត្រឡប់មកដល់ផ្ទះវិញ, នាងតែង នាំរឿងកំប្លែកកំប្លែងផ្សេងៗ ដែលនាងបានជួបនៅពេលហាត់នោះជម្រាបឥឡូវម្តាយ ធ្វើ ឲ្យគាត់អស់សំណើចជាមួយ ។

ជួនកាល, នាងនិយាយសរសើរពីសន្តានចិត្តលោកសក្តិបី គឹម-ឡោ ជម្រាប មាតាបិតា ៖

-“ អ៊ូ, ម៉ាក់ ប៉ា ! ប៉ាប៉ាប៉ាភីខ្ញុំស្រឡាញ់រាប់អានកូននឹងពួកកូនណាស់ ។ គាត់ មានប្រសាសន៍ថា កូនកាន់កាំភ្លើងសមស័ងអី! ហ្ន៎ ! ថ្ងៃមុន, គាត់ជប់លៀងពួកកូន ហើយប្រកាសថា ដើម្បីជាជោគជ័យនៃយើង ! ”

លោកប្រុស-លោកស្រីញញឹមខ្ចីប ។

លោក គឹម-ឡោ មានឋានន្តរសក្តិជាអនុសេនិយឯក, បណ្ឌិតសក្តិរបស់គាត់ ឡើងដោយរបសកកម្មរបស់គាត់ មិនមែនបានដោយប្រការអ្វីឡើយ ។ ដំបូងគាត់ជា កូនទាហានធម្មតា ។ កាលពីជំនាន់អាណានិគមបារាំង, គាត់ត្រូវគេបញ្ជូនឲ្យទៅធ្វើ សង្គ្រាមនៅឡេនហៀនកូ ។ នៅទីនោះ, គាត់បានវាយសក្តិមួយយួនពីរដៃបាក់ធ្លាម ហើយបោកច្រមុះ ។ អាយុសក្តិមួយនោះអ្នកក្តិតធ្វើមាត់ស្បែក មិនហ៊ាននឹងគាត់វិញ ឡើយ ព្រោះវាវាងសំគមដូចកន្ត្រៃប្រាំង រីឯលោក គឹម-ឡោ ឯណោះវិញមានដូច ដំរីសារ ។ ដោយសារតែវាវាយអស់ធ្លាមយ៉ាងហ្នឹង ទើបបានជាគាត់ត្រូវពួកបារាំង ចម្លងចាប់គាត់បញ្ជូនគុកអស់បីអាទិត្យ ហើយត្រូវលីស្បោងសាក់កាដូ (Sac-à-dos) ច្រកខ្សាច់រត់ជុំវិញបន្ទាយមួយជុំរាល់ព្រឹក ។

ក្រោយមក, គាត់ត្រូវគេបញ្ជូនឲ្យទៅកាន់សមរភូមិញឹកញាប់ជាងគេ ព្រោះគាត់ មិនសូវគោរពបារាំងច្រមុះស្រួច ។ ហេតុតែជីវិតគាត់ថ្លៃ, វាសាររបស់គាត់បាន ជម្រុញឲ្យឡើងសក្តិញឹកញាប់ ។ គ្រប់តែសមរភូមិរបស់គាត់, តែងតែទទួលនូវជ័យ ជំនះ ជាហេតុធ្វើឲ្យបារាំងស្រឡាញ់រាប់អានគាត់វិញ ។

លុះដល់ស្រុកខ្មែររក្សាបាននូវដែករបស់អាណានិគមបារាំងសែសមក, លោក គឹម ត្រឡប់មកកាន់មាតុប្រទេស ហើយបានត្រូវរាជការក្នុងសម័យនោះ ឲ្យចូលរៀននៅ បណ្ឌិតសាក្សីមិនយោធា ដើម្បីឡើងកាន់ជាទាហានសកម្មតែម្តង ។

ចំណោមករៀន, ជីវិតទាហានអង្គអាចនេះឆ្លងកាត់មុខគ្រាប់កាំភ្លើងច្រើនសារ ក៏ឡើងសក្តិជាបន្ត រហូតដល់សក្តិបីក្រឡៅតែម្តង ។ គួរឲ្យសរសើរគាត់ដែរ ! ។

ឥឡូវគាត់ត្រូវរដ្ឋការខ្មែរបញ្ជូនឲ្យមកបង្ហាត់បង្ហាញវិជ្ជាយុទ្ធសាស្ត្រដល់សិស្ស កុម្មុំដូនវិទ្យាល័យសៀមរាបទៀត ។

ការហាត់រៀននេះ ចាប់ធ្វើដំបូងឡើងពីវិន័យ, វិន័យយោធានិងវិន័យសឹក។ បន្ទាប់តទៅ គឺពីការប្រយុទ្ធប្រឆាំងសង្គ្រាមព្រៃ, ពីរបៀបការពារក្នុងករណីខ្លាំងចូល មកវាយលុក, ពីរបៀបបាញ់, ពីរបៀបវាយលុក (combat)... មិនតែប៉ុណ្ណោះ, គាត់បាន អប់រំយុវជនឲ្យស្គាល់ប្រាកដ នូវគោលបំណងរបស់រដ្ឋាភិបាលស្រោចស្រង់ជាតិ ហើយពីស្មារតីមុតមាំក្នុងកិច្ចកំចាត់ខ្លាំងយួនយឺកកុន ឲ្យប្រាសពីដែនដីយើង ។ រួម ផ្សំជាមួយចិត្តគំនិតរបស់គាត់មិនប្រកាន់ខ្លួនផង, សិស្សកុម្មុំដូប្រុសស្រីទាំងអស់ ស្រឡាញ់រាប់អានគាត់ទុកដូចជារៀមច្បងបង្កើតដូច្នោះ ។

... ថ្ងៃត្រង់ជាក់ ក្តៅស្មើរនេះប្រថពី ។

សិស្សកុម្មុំដូចទាំងអស់ ចេញពីហាត់ហ្វឹកហ្វឺនវិជ្ជាយុទ្ធសាស្ត្រ ខ្វះជិះកង់, ខ្វះជិះម៉ូតូ, ខ្វះផ្ទះនៅជិតរៀងអាយកំដើរទៅកាន់លំនៅ ។

នាង ឡឺប-វណ្ណដាក់ ទើបបែកមិត្តភក្តិស្និទ្ធស្នាលគ្នាបីនាក់ទៀត មានកញ្ញា លឿង-រ៉ាផា, កញ្ញា លឿង-ផល្លីន, និងកញ្ញា ជា-សារ៉េត សុទ្ធសឹងជាកល្យាណមិត្តស្រឡាញ់គ្នាចាក់ទឹកមិនលិច ។ មិត្តទាំងបួននេះនៅក្នុងកងជាមួយគ្នា ។ ជីតាជិះកង់ទៅផ្ទះវិញម្នាក់ឯង។ នៅពេលនោះ, តាមផ្លូវដូចជាស្ងាត់បន្តិចទៅហើយព្រោះបណ្តាសិស្សទាំងឡាយទៅផ្ទះមុនជាស្រេចអស់ នៅសល់នាង វណ្ណដាក់ និងមិត្តពីរបីនាក់ទៀត សំណេះសំណាលជាមួយគ្នាខ្លះៗ ពីសភាពការណ៍ដែលខ្លាំងយឺកក្នុងឈ្មោះពានប្រទេសជាតិយើង ។ ដូច្នេះហើយបានជានាងនៅក្រោយគេ ។

ប្រមាណជាម៉ោងជិតដប់ពីរ ។ ផ្ទះមេឃប្រាសចាកពពកជាហេតុបានឱកាសឲ្យព្រះអាទិត្យមេកម្លោច បើកឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងក្លា ។ ឡឺប-វណ្ណដាក់ ទំដាក់ទោចក្រយានយ៉ាងលឿនដើម្បីឲ្យបានឆាប់ដល់ផ្ទះ ព្រោះនាងឃ្លានបាយផង ។ នាងទំដាក់កង់ឡើងបែកញើសដាមតាមអាវកាតី ហើយនៅលើផ្ទៃមុខដំកំបូងៗ ដុំញើសដូចគ្រាប់ពេជ្រហូរកាត់តាមផែនថ្កាស់ហាក់បីដូចជាដូតទឹក ។

នាងទំដាក់កង់ហូតទៅដល់ផ្លូវបែកក្បាលស្ពានសៀមរាប ស្រាប់តែលាន់សួរ ប៉ាន់ ! ប្រុស !... នារីភ្នាក់ក្រញាង, ងាកទៅឃើញនារីម្នាក់ដួលស្របាប់ៗ ក្បែរចិញ្ចឹមថ្នល់ ។ វិការភាពនេះកើតឡើងដោយមានរបយន្តមួយ បើកមកកៀរស្រីម្នាក់ជិះកង់បណ្តាលឲ្យដួលច្រងាប់ច្រងិល កំពប់ទាំងបានស្រាក់ដាក់សម្បូរហូរហាចហើមពេញទាំងថ្នល់ ។ រួចអ្នកបើករបយន្តដ៏អសប្បុរស ដាក់លេខបន្ថែមល្បឿនទៅមុខទៀត ឥតទាំងខ្លាំងកម្រើកស្រីអភ័ព្វឡើយ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ, ពួកអ្នកជិះទាំងអម្បាលមាណថែមទាំងសើចញាកក្លាយចំអកឲ្យទៀត ដោយយកសភាពដ៏សែនរេទនារបស់អ្នកជិះកង់ជាឆាកកំបូងសម្រាប់ពួកខ្លួនកំសាន្ត ។

នាង ឡឺប-វណ្ណដាក់ ឃើញដូច្នេះ បញ្ឈប់ជំនិះផ្អែកនឹងចិញ្ចឹមថ្នល់, សុទ្ធតែត្រកង់នារីរងគ្រោះនៅដៃ ។ ស្រីអភ័ព្វសន្ធឹកបាត់មាត់ឈឹងសរសៃតែដង្ហើមផ្អិតៗ ។ នាងបែកក្បាលហូរឈាមកក្លាក់ ហើយជើងឆ្វេងក៏មានកកឈាមឡើងខ្មៅត្រង់កំភួន ។

ខៀប-វណ្ណដាក់ ភ័យញ័រស្មៅភ្នែក កាលបើឃើញស្រីរងគ្រោះមានសភាពដុះដាច់
យ៉ាងខ្លាំង ។ តាមពិត, នាងត្រូវបាក់ជើងធ្ងន់ផង ។

ឧណៈកំពុងមានអាសន្ន, ទីក្រុងសៀមរាបហាក់ដូចជាស្ងប់ស្ងាត់បន្តិច ពុំសូវ
មានមនុស្សធ្វើគមនាការទេ ។ ប៉ុន្តែនៅតាមផ្លូវមានមនុស្សដើរពីរបីនាក់ដែរ ។ ដល់
ឃើញមានហេតុការណ៍ផ្ទុះឡើងដូច្នេះ គេនាំគ្នាស្ទុះមកចោមរោមអ៊ូអែរ, ខ្លះទៀតសួរ ៖

-“ នាងយ៉ាងម៉េចហើយអីចេះ ? ”

ខៀប-វណ្ណដាក់ ឆ្លើយជម្រាបអ្នកទាំងនោះទាំងភិតភ័យ ៖

-“ នាងត្រូវវេចសង្វេគណាស់! មិនដឹងយ៉ាងម៉េចទេ, នាងឥតដឹងខ្លួនបន្តិចទេ!”
អ្នកខ្លះឱ្យយោបល់ ៖

-“ ប្រញាប់ដឹកនាងទៅពេទ្យទៅ ! ”

រីឯអ្នកខ្លះទៀតក៏ជួយឈរគ្រាលស្រីរងគ្រោះដែរ ហើយដល់ដឹងថាហេតុការណ៍
កើតឡើងដោយពួកជនចោកទាបមួយក្រុម ក៏ស្រែកជេរប្រទេចផ្តាសាយ៉ាងច្រើន ។
នាង ខៀប-វណ្ណដាក់ ក៏ស្រែកហៅរ៉ឺម៉ក ដែលពូរ៉ឺម៉កឈប់ឈរមើលហេតុកេរ្តិ៍នេះដែរ
ឱ្យជួយលើកអ្នកវេសទៅមន្ទីរពេទ្យ ។

ពេលនោះ, អ្នកជិតខាងផ្ទះនាងម្នាក់បានមកឃើញនាង ខៀប-វណ្ណដាក់ សែន
មនុស្សរងគ្រោះ ក៏ជ្រកគេងចូលទៅសួរ ៖

-“ យ៉ាងម៉េចហ្នឹងមាយ ? ”

នាងតបមកវិញទាំងផ្តាំថា ៖

-“ អើ, ស្រួលហើយ ! ភីម, ភីមឯងមកពីណាហ្នឹង? ឯងទៅផ្ទះប្រាប់ម៉ាក់គ្នា
ផង ថាគ្នាជូនមិត្តភក្តិរ៉ឺម៉កនេះទៅពេទ្យណា ហើយនឹងឯងយកកង់គ្នាទៅផ្ទះផង ! ”

នាងភីមកក៏ក្បាលយល់ព្រម ៖

-“ អើ ! មិនអីទេ ! ”

លំដាប់មក, ពូរ៉ឺម៉កក៏ដាក់យានដឹកអ្នកជំងឺទៅកាន់មន្ទីរពេទ្យជាបន្ទាន់ ។ នាង
ចេញលុយឱ្យថ្លៃរ៉ឺម៉ក រួចសែនស្រីកំសត់ជាមួយបុគ្គលិកពេទ្យ ចូលទៅក្នុងបន្ទប់ព្យា-
បាល ។ ជាសំណាងល្អដែរ, លោកវេជ្ជបណ្ឌិតរៀបចំប្រដាប់ប្រដាប់ប្រុងចេញទៅផ្ទះ
ហើយ ជួនប្រទះឃើញមានអ្នកវេសមកដល់ ក៏ជួយខ្លះខ្លួនឡើង ។

នាង ខៀប-វណ្ណដាក់ បាននិយាយអង្វរលោកវេជ្ជបណ្ឌិតដោយសម្តីទន់ភ្លន់
ដើម្បីឱ្យលោកគ្រូពេទ្យជួយព្យាបាលស្រីអភ័ព្វ ៖

-“ សូមលោកគ្រូពេទ្យ មេត្តាជួយព្យាបាលរបួសនាងផងទៅ, មិនដឹងជាមាន យ៉ាងណាទៅហើយទេ ! ”

លោកវេជ្ជបណ្ឌិតជាមនុស្សមានស្បែកស្រព យល់ទុក្ខគ្មានអ្នកផងណាស់ ឯក៏ ក្បាលទាំងស្រាយតបមកនាងវិញ ៖

-“ អូ! សូមនាងកុំព្រួយ ! នេះជាការខ្ញុំហើយ, ខ្ញុំមិនមែនដូចអស់លោកខ្លះ ទេ!.....”

រំពេចនោះ, លោកប្រើបុគ្គលិកពេទ្យឱ្យសែនអ្នករបួសចូលទៅក្នុងបន្ទប់ពិសេស ហើយលោកចាត់ចែងព្យាបាលនាងដោយរួសរាន់ ។

ប្រមាណជាមួយម៉ោងក្រោយមក, លោកវេជ្ជបណ្ឌិតចេញពីបន្ទប់ព្យាបាលវិញ ហើយរៀបចំឡើងវិញនៅទីនោះ ។ នាង ឡេប-វណ្ណដាក់ ទ្រាំរង់ចាំស្តាប់ដំណឹង អ្នករងគ្រោះទាំងរួចឆ្ងាយ ។ គ្រាន់តែឃើញលោកវេជ្ជបណ្ឌិតចេញមកភ្លាម, នាងសុំទៅសាកសួរដោយក្តីបារម្ភ ៖

-“ សូមទោសលោកគ្រូ, អ្នករបួសយ៉ាងម៉េចហើយ ? ”

លោកវេជ្ជបណ្ឌិតញញឹមតាមនិស្ស័យល្អរបស់គាត់ មុននឹងតប ៖

-“ នាងត្រូវរបួសធ្ងន់ណាស់ ! ជាពិសេស ឆ្អឹងជើងរបស់នាងត្រូវបាក់ខ្ទេច, ក៏ ប៉ុន្តែអាចព្យាបាលបាន តែត្រូវដេកពេទ្យអស់រយៈពេលយ៉ាងយូរទើបជា ! ”

-“ បើអីចឹង, នាងអត់អីទេ ? ”

-“ បាទ ! នាងអាចរស់វិញបាន ក៏ប៉ុន្តែត្រូវចាក់ស៊ីរ៉ាំងបញ្ចូល ព្រោះឈាមហូរ ចេញពីខ្លួននាងច្រើនពេក ! ”

ក្រោយមក, លោកវេជ្ជបណ្ឌិតក៏បញ្ជូនជំនិះចេញទៅ ។

ចំណែកអ្នកជំងឺក៏ត្រូវគេយកទៅដាក់ក្នុងបន្ទប់មួយផ្សេងទៀត ដើម្បីព្យាបាល។ នាង ឡេប-វណ្ណដាក់ សុខចិត្តទ្រាំរង់ចាំអ្នករងគ្រោះទាំងមូលពោះឆ្ងាយអាហារ ។

លោកគ្រូពេទ្យប្រចាំការបានប្រាប់ថា អ្នករបួសបានដឹងខ្លួនហើយ តែត្រូវឱ្យ នាងសម្រាកបន្តិច ព្រោះពេលដែលនាងដួលនោះ ក្បាលនាងត្រូវបាក់ទៅលើដី បណ្តាលឱ្យបែកចេញឈាម ។ សំណាងល្អដែរ ដែលមិនមានប៉ះចំគ្រឿងសំខាន់នៅ ក្បាល ។

* * * * *

វគ្គទីបួន

ថ្ងៃបែកគ្នានៃក្រុងនិសិស្ស

ប្រមាណម៉ោងជាង ១៤ ។

អ្នកជំងឺប្រឡូនដកដង្ហើមធំទាំងថ្ងៃហើមៗ នាងប្រឡូនទាំងឈឺចុកចាប់ៗ ឃើញដូច្នោះ, ខៀវ-វណ្ណដាក់ ទៅអង្គុយជិតជួយលើកអ្នករងគ្រោះឲ្យគេនតាមសម្រួល ។

-“ សម្លេងទៅមិត្ត ! សម្លេងទៅ, កុំប្រឹងប្រឡូនធ្វើអ្វី ! ” នាង វណ្ណដាក់ ពោល ។

អ្នកជំងឺពួវចាស្រួយស្រិច ប្រកបដោយមធ្យុសវដ្តមតិសារ ក៏ព្យាយាមបើកនេត្រាសន្សឹមៗ ឡើង មើលមុខម្ចាស់សម្លេង ។ នាងឃើញស្រីដ៏មានវ័យក្មេង រូបស្រស់ត្រដូចត្រដឹមបីដូចបុណ្យ គេនិយមហៅថា « បុណ្យអង្គរ » រាយសម្រស់ផ្កាញញឹម, ជាផ្កាញញឹមដក់ដោយសេចក្តីអាណិតអាសូរ ។ នាងអង្គុយសុភាពរមទេម្យក្បែរខ្លួន បង្ហាញទឹកមុខហាក់ដូចជាជួយរំលែកនូវសេចក្តីឈឺចាប់របស់អ្នកជំងឺ ។

ស្ត្រីរងគ្រោះស្ថិតក្នុងតរុណវ័យ, មានសម្រស់កាយមិនជាចាញ់កញ្ញា ខៀវ-វណ្ណដាក់ របស់យើងប៉ុន្មានទេ ។ ប៉ុន្តែសក់នាងកាត់ខ្លីត្រឹមស្នា ជាការផ្ទុយនឹងសក់របស់បុត្រីលោក ខៀវ-ស៊ីម ដែលវែងអន្ទាយប៉ប្រះចង្កេះ ។ ពេលនាងឃើញនារីអង្គុយជិតភ្លាម ហាក់ដូចជាមានចិត្តរម្មណ៍ម្យ៉ាងចង់ស្គាល់នាង ហើយហៀបនឹងហើបមាត់សួរ, ស្ត្រីនោះដឹងអធ្យាស្រ័យមុន ក៏ឆ្លើយបំពេញបំណងជាស្រេច ។

-“ ចាំ, ខ្ញុំឈ្មោះ ខៀវ-វណ្ណដាក់ ហៅ មាយ ! ”

អ្នករងគ្រោះញញឹមកំក្រាល សួរ ។

-“ ជាអ្នកជួយនាំខ្ញុំមកមន្ទីរពេទ្យមែនទេ ? ”

-“ នៅពេលមិត្តត្រូវឡានកៀរឲ្យដួលទៅលើចិញ្ចឹមផ្ទាល់ ” វណ្ណដាក់ផ្តើមប្រាប់ហេតុពិត, “ ខ្ញុំក៏ដឹកមិត្តមកមន្ទីរពេទ្យដើម្បីព្យាបាល... មិត្តមានរបួសធ្ងន់ណាស់ធ្វើឲ្យខ្ញុំភ័យបារម្ភយ៉ាងខ្លាំង ។ ពេលលោកវេជ្ជបណ្ឌិតប្រាប់ខ្ញុំថា មិត្តមិនមានត្រូវ

ទម្ងន់ក្នុងខ្លួន, ខ្ញុំសែនត្រេកអរជាអនេកហើយក៏បានធូរអារម្មណ៍បន្តិចវិញ ។ ប៉ុន្តែនៅពេលខ្ញុំដឹងថាមិត្តត្រូវគេនាំទៅពេទ្យយ៉ាងយូរ ខ្ញុំហាក់ដូចជាអផ្សុកជំនួស ! ”

-“ អរគុណណាស់ ! អរគុណណាស់ ! ” អ្នករបួសបន្តិចទៀត, “ ខ្ញុំបាទម្តងក្រែងតែខ្ញុំតបស្នងសងគុណមិត្តវិញមិនសមសួនទេ ! ”

ខៀប-វណ្ណដាក់ កាត់ជាបន្ទាន់ ៖

-“ ទេ! ទេ! មិត្តមិនត្រូវគិតឲ្យវែងឆ្ងាយដល់ថ្នាក់ហ្នឹងទេ, ធម្មតាមនុស្សយើងកើតមកត្រូវចេះជួយទុក្ខគ្នាគ្នាយ៉ាងហ្នឹងឯងហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត, កិត្តិយសគឺស្ថិតនៅត្រង់ចិត្តស្មោះនឹងគ្នាតែប៉ុណ្ណោះ ។ គឺក្នុងន័យនេះឯងហើយដែលខ្ញុំត្រូវការពីមិត្ត, មិនមែនគុណបូកការអ្វីផ្សេងទេ ដែលជាន័យក្នុងការរាប់អានគ្នានោះ ! ”

ឮសម្តីរបស់មិត្តដ៏ឧត្តមនេះ, ស្រីវង់គ្រោះសែនរំជួលក្នុងចិត្តដោយបីតិពុកព្រោល ។ នាងរកនឹកពាក្យអ្វីថ្ងៃរៀបរាប់ទៅម្ចាស់ប្រយោគវិញគ្មាន ដើម្បីឲ្យសមនឹងគុណបំណាច់ដែលគេទំជួយសង្គ្រោះខ្លួន និងសេចក្តីស្មោះត្រង់ក្នុងផ្លូវមិត្តភាពនេះ ក្រៅពីថ្ងៃយ៉ាងនេះ ៖

-“ អរគុណមិត្តណាស់ ! គឺជាហេតុការណ៍មួយដែលខ្ញុំមិនអាចបំភ្លេចបានទេ ! ”

នារីពោលតែប៉ុណ្ណោះ ហើយក៏បង្អង់ទៅវិញ ព្រោះអាការៈរបួសហាក់ដូចជាចាប់ខ្វែកឡើង បណ្តាលឲ្យនាងទំតាំងស្មារតីដើម្បីទប់ទល់យ៉ាងសែនលំបាក ។

យល់សភាពការណ៍ដូច្នេះ នាង ខៀប-វណ្ណដាក់ ក៏បន្តិចសំនៀងសម្តីព្រមទាំងយកដៃលើកក្បាលគ្របទៅលើអ្នករបួស ៖

-“ គេនាំទៅមិត្ត ! គេនាំទៅកុំនិយាយច្រើនពេកពេលវេលានៅច្រើនណាស់ សំរាប់យើង, ចាំដល់មុខរបួសបានស្រាកសមយើងនិយាយគ្នាឲ្យបានច្រើន ! ”

អ្នកវង់គ្រោះ, ថ្វីត្បិតតែគាត់នឹងដោយអាការៈចុកចាប់ក្នុងខ្លួនយ៉ាងណាក៏ដោយ, ក៏ហាក់បានធូរស្រាលឡើងវិញ ព្រមទាំងព្យាយាមកម្រើកបបួរមាត់ពិណស្វាយពោលតប ៖

-“ មិនអីទេមិត្ត, ខ្ញុំហាក់បានស្រាកស្រាន្តខ្លះ... ”

នាងដកដង្ហើមមួយយ៉ាងវែងដើម្បីរម្ងាប់សេចក្តីចុកចាប់, “ អូ, ខ្ញុំភ្លេចជម្រាបមិត្តថាខ្ញុំឈ្មោះអ្វី...”

នាងនិយាយទាំងបែរមកមើលមុខមិត្តនារី ៖

-“ ចាំ, ខ្ញុំឈ្មោះវិទ្យា-យុទ្ធវិ ... ”

នាង ឡើយ-វណ្ណដាក់ ញញឹមទទួលនូវការទទួលនាម ៖

-“ អរគុណ, ខ្ញុំសុំស្គាល់មិត្តរហូតណា ! ”

-“ ប៉ា:, ខ្ញុំសូមជម្រាបមិត្តតាមគ្រងទៅចុះ ” អ្នករងគ្រោះនិយាយទាំងអារម្មណ៍ វិលវល់, “ខ្ញុំបានរៀនខ្លួនពីរឿងចំបែងដួងចិត្តមួយមករស់នៅក្នុងខេត្តសៀមរាបនេះ។ ម្តាយខ្ញុំចាស់ជរាណាស់, គាត់ជាស្រ្តីកំសត់ពិការភ្នែក...”

តរុណីពោលតែប៉ុណ្ណោះ ក៏បែរមកមើលមុខមិត្តនាងនាងម្តងទៀតដោយការ រង្វៀស ៖

-“ មិត្តមិនធុញទ្រាន់ទេឬ ? ”

វណ្ណដាក់ក៏ក្បាលតបស្រន់ ៖

-“ ប៉ា:, ចូលចិត្តស្តាប់រឿងកំសត់របស់មិត្តណាស់ មិនជាការធុញទ្រាន់ទេ ! ”

-“ មិនរំខានចិត្តទេឬ ? ”

នាងមាយត្រវិក្យាល ៖

-“ ប៉ា:, អត់រំខានទេ..... នាងបន្ត, “គឺមិត្តជាអ្នករកស៊ីចិញ្ចឹមម្តាយជរានោះមែន ទេ ? ”

-“ អី អី ! ខ្ញុំលក់ឥដ្ឋកំប៉ុកកំប៉ុកបន្តិចបន្តួចនៅតាមផ្សារបានកម្រៃយ៉ាងស្អាត ស្មើនឹងបំផុត ... ”

ឡើយ-វណ្ណដាក់ ងើបទៅចុងទឹកដោះគោមួយកែវ ព្រមទាំងបន្លឺបណ្តើរ ៖

-“ ប៉ា:, ការពិតមិត្តជាអ្នកដែលគួរឲ្យខ្ញុំចាប់ចិត្តណាស់ ! ខ្ញុំត្រូវតែជួយកំដរ មិត្តទាល់តែសះស្បើយ ! ”

រួច, នាងលើកកែវទឹកដោះគោមកហូចឲ្យមិត្តរងគ្រោះ ៖

-“ ញ៉ាំទឹកដោះគោបន្តិចទៅដើម្បីឲ្យមានកម្លាំង ! ”

-“ អរគុណ ! ”

នាងយុទ្ធវិទ្យាលកែវទឹកដោះគោក្របអស់ពីរបីក្តីក ហើយនាំមកនិយាយរក នាង ឡើយ-វណ្ណដាក់ ទៀត ៖

-“ ប្រុសសម័យឥឡូវទិលៗ ណាស់ ! ពួកគេចូលចិត្តឡូយឆាយដាក់ស្រីៗ ច្រើន... ”

នាងពោលទាំងញញឹមបន្តិច ។ ឡើយ-វណ្ណដាក់ ក៏ញញឹមដែរអបសូបសម្តីទន់ ភ្លន់ ៖

-“ អ្នកម្ចាស់ឡាននោះដូចជាអត់ធម៌មេត្តាពេក... ពេលដែលធ្វើមិត្តដោយ
ចេតនាឲ្យដួលហើយ គេនាំគ្នាសើចចំអក រួចឥតឈប់មើលអ្នករងគ្រោះឡើយ។ ថោក
ទាបមែន ! ”

អ្នកជំងឺព្យាយាមក្រេបទឹកដោះគោយ៉ាងត្រងាប់ត្រងួស ទាល់តែអស់មួយកែវ ។
រួចស្រីក៏សាត់គេងទៅវិញ ទាំងផ្ដោតក្រសែភ្នែកទៅលើពិដាន បង្ហើរអារម្មណ៍ឲ្យចាប់
យកនូវហេតុការណ៍អ្វីមួយជារឿងអាថ៌កំបាំងនៃដួងចិត្តរបស់នាង ។

កញ្ញា ឡឺប-វណ្ណដាក់, មិត្តនារីដ៏ឧត្តម, ងើបទៅលាន់កែវទុកដាក់ស្រួលចូល
ក៏មកអង្គុយជិតនាងយុទ្ធារី ព្រមទាំងរលាស់វាចាន់ក្នុង ។

“ ខ្ញុំចង់ស្ដាប់រឿងកំសត់របស់មិត្តខ្លះដែរ, បើមិនយល់ទាស់ទេ សូមមិត្តរៀប
រាប់ឲ្យខ្ញុំស្ដាប់ផងបានទេ ? ”

ស្រីកំសត់នាក្រសែភ្នែកយ៉ាងមុតសម្លឹងទៅក្រឡាន វណ្ណដាក់ ជាមិត្តទាំង
មុខស្ងួតស្ងប់ ។

-“ រឿងនេះ កន្លងជាច្រើនទែមកហើយ ។ ខ្ញុំព្យាយាមម្យ៉ាងសេចក្ដីឈឺចាប់ទាំង
អម្បាលម៉ាណាឲ្យជ្រុះស្រឡះពីខ្ញុំ ។ មែន! នៅពេលខ្ញុំនិរទេសខ្លួនឆ្ងាយពីគេ រឿងដែល
ធ្វើឲ្យខ្ញុំខ្លាចដូចចិត្តក៏ហាក់រសាយបានច្រើន ។ ខ្ញុំក៏ភ្លេចគេបន្តិចម្ដងៗ រហូតដល់លែង
នឹកនាករណៈគេសោះសូន្យតែម្ដង ! ”

នាងដកដង្ហើមធំរួចបន្ត ។

-“ នៅពេលដែលខ្ញុំដឹងថា ប្រុសដែលក្បត់ចិត្តខ្ញុំនាហែបរទៅមានសង្សារថ្មី ខ្ញុំ
ក៏កើតទុក្ខយ៉ាងធំក្នុងខ្លួន ។ មុនដំបូង, ខ្ញុំប្រើគ្រប់មធ្យោបាយ ទោះបីមធ្យោបាយនោះ
ថោកទាបយ៉ាងណាក៏ដោយឲ្យតែបានឈ្នះទៅលើចិត្តមានរបស់ខ្ញុំ...”

តាមរលកសម្ដីនេះ, ឡឺប-វណ្ណដាក់ ឃើញទឹកមុខរបស់មិត្តនាងកាន់តែស្រ-
ពាប់ស្រពោនជាលំដាប់ ។ ក្រោយពីឈប់ដកដង្ហើមធំៗ បានពីរបីសា, យុទ្ធារីប្រារព្ធ
រឿងកំសត់បន្តទៅទៀត ។

-“ មិត្តវណ្ណដាក់អើយ, កូនមួយជាអនុស្សាវរីយ៍នៃការទាក់ទងគ្នារវាងមួយឆ្នាំ
បានធ្វើឲ្យខ្ញុំប្រេះឆាយ៉ាងខ្លាំង... ឥឡូវវាមិនទាន់ចេះដើរស្រួលចូលនៅឡើយទេ ទើប
តែបានតតិបតតុប... គេគ្មាននឹកនាមកដល់កូនកំសត់សោះ...”

ដល់ត្រង់នោះ, ធីតាហូរទឹកភ្នែកមកហាម ធ្វើឲ្យបរិយាកាសកាន់តែធ្ងន់ពាប់
មួយកម្រិតទៀត ។ នាងបន្ត ។

-“ មិនតែប៉ុណ្ណោះ, គេដេរដេរលក្ខន្តៈខ្ញុំជាច្រើន ព្រោះម្តាយរបស់ខ្ញុំខ្វាក់ភ្នែក។ គេ
ដេរលក្ខន្តៈខ្ញុំថាមីកន្ទាក់... យ៉ាងហ្នឹងហើយ, បានជាម្តាយខ្ញុំធ្លាក់ខ្លួនមានជំងឺរហូតមក
ដល់សព្វថ្ងៃ... ខ្ញុំឈឺចិត្តណាស់មិត្ត !... នឹងហារវាស្លាក់ ខ្វាក់វាស្លែង, គិតសព្វៗ មិន
ចង់រស់នៅទេ.. តែមកអាណិតកូន.. ប៉ុន្តែជីវភាពជម្រុញឲ្យត្រង់បត្រដួសព្រោះតែការ
ចិញ្ចឹមកូននិងម្តាយពិការភ្នែកទាំងសងខាង, ខ្ញុំគិតក្លាយទៅជាស្រីលក់ខ្លួនទៅហើយ
តែក្រែងកិត្តិយសអាប់អន់ មានតែផ្លូវម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ គឺនិរទេសខ្លួនចេញឲ្យឆ្ងាយ...”

នាងពោលចប់ ទំជូតទឹកភ្នែក ទំនងមិនចង់ឲ្យមិត្តឧត្តមរបស់នាងឃើញនូវទុក្ខ
សោករបស់នាង ។ វិទ្យុ-យុទ្ធវិ ឆាកមុខមកសួរ ៖

នៅពេលឋានៈជីវភាពរបស់គ្រួសារខ្ញុំ កាន់តែដុះដាលទៅ ខ្ញុំបានសម្រេចចិត្ត
មួយដោយយកខ្លួនបម្រើក្នុងទ័ពជាតិហើយ... ខ្ញុំនឹងចូលបម្រើជាតិ... បាញ់ក្បាលអា
យឿកកុងដែលឈ្លានពានស្រុកយើង... ខ្ញុំលែងត្រូវការស្លាប់ព្រោះតែរឿងស្នេហា
ទៀតហើយ បើបំណាច់នឹងស្លាប់គឺស្លាប់នៅលើសមរភូមិតែម្តង គឺស្លាប់ដើម្បីជាតិ
ដើម្បីសេរីភាព ដើម្បីបូរណភាពទឹកដី...”

នាងពោលទាំងទឹកចិត្តអង់អាច តាមចង្វាក់សម្តីឆ្ងល់ៗ ។ ទីបំផុតស្រាប់តែឆ្លាត
ចន្ទន់សម្លេងមកវិញ ៖

-“ ប៉ុន្តែ ចំណង់មួយគឺម្តាយជរាពិការភ្នែកនិងកូនប្រុសដែលទើបនឹងចេះដើរ
តតិបតតុប អត់ពីខ្ញុំទៅតើរំពឹងទៅលើនរណា ?

ចំណោទនឹងសំណួរនេះ នាងដាក់ឡើងបំណងឲ្យមិត្តនាងជួយដោះស្រាយនិង
ជួយថ្វីង ។

កញ្ញា ឡេប-វណ្ណដាក់ បានមានអារម្មណ៍រីករាយបញ្ចប់ញ័រយ៉ាងខ្លាំង ព្រោះសម្តី
របស់មិត្តនាងចំណុចចិត្តនាងជាក់ច្បាស់ណាស់ ។ និស្ស័យរបស់នាងគឺ «ជាតិ»
ព្រោះក្នុងកាលៈទេសៈនេះ ជាតិកំពុងត្រូវការយុទ្ធជនស្ម័គ្រចិត្ត ដើម្បីប្រយុទ្ធជាមួយពួក
ទម្រង់ឈ្លានពានទឹកដី ។ តាំងពីដើមមក ទឹកចិត្តនាងស្រឡាញ់ទឹកដីថ្ងៃថ្នាំដែនកំណើត
នាងណាស់ ។

នាងនៅចាំច្បាស់ថា រឿងយួនយកក្បាលខ្មែរធ្វើមុចស្រ្តានជាតែម្តង... នាងសែន
មហាឈឺចិត្តសឹងក្អួតឈាម !... ឧ! អកុសលកម្មរបស់ខ្មែរអើយ ! ជួបតែនឹងប្រវត្តិ
សាស្ត្រក្តៅក្រហាយម៉្លេះ... សតវត្សន៍មួយៗ រុញចុះទៅ រុញគូរឲ្យស្ងួតចិត្ត រហូតមក

នៅត្រឹមចុងជើងជួបក្នុងរង្វង់ផែនទីពិភពលោក ។ តើដីខ្មែរអស់ទាំងនោះ ដែលខ្មែរ
កាលពីដើមជាមហានគរទៅឯណា ? បាត់បង់ដោយសារនរណា ? ...

អស្ចារ្យមែន ! យូនយកសាច់ស្រស់ប៉ុណ្ណាមកស្លកស្លេចខ្មែរឲ្យងប់ (ជ័យ
ជេដ្ឋាទី២) ... ស្តេចខ្មែរឆ្លុតឈូក, ក៏ស្លាប់ក្រោមជើងខោមីយួន ហើយស៊ីញ្ញឲ្យដីទៅ
យួន... មានស្តេចខ្លះទៀត ឈ្មោះគ្លីគ្នាដណ្តើមអំណាច ទៅពឹងយួនឬពឹងថៃ ឲ្យមក
វាយខ្មែរគ្នាឯង ដូចតួយ៉ាង សីហនុ ទៅពឹងយៀកកុងឲ្យមកវាយខ្មែរ ដើម្បីឲ្យខ្លួនបាន
ឡើងសោយរាជ្យយកជើងជាន់ក្បាលខ្មែរទៀត ឲ្យខ្មែរទូលបង្គំខ្លួនទៀត ។ តិរច្ឆាន !
... ទីបំផុត, ដីខ្មែរក៏រុញចុះគួរឲ្យចុកឈាម ! ...

ទាំងនេះហើយដែលធ្វើឲ្យ ខៀប-វណ្ណដាក់ ស្ម័គ្រចិត្តកាន់អាវុធការពារទឹកដី
មិនព្រមឲ្យពួកចោរព្រៃយៀកកុងមកប្លន់យកដីខ្មែរមួយដុំ ទៅធ្វើជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន
បានឡើយ ។ មិនសូម្បីតែនាងម្នាក់ប៉ុណ្ណោះទេ ខ្មែរដទៃទៀតក៏ដោយ (លើកលែងតែ
ជំពូកជនវង្វេងជាតិខ្លះ) សុទ្ធសឹងក្តៅក្រហាយផ្ទុះកំហឹងគ្រប់គ្នាទាំងប្រុសទាំងស្រី រួម
រួមសាមគ្គីគ្នាយ៉ាងមុតមាំ ប្រយុទ្ធយ៉ាងអង់អាចដើម្បីបណ្តេញខ្មាំងយៀកកុងឲ្យប្រាស
ពីដីខ្មែរជាស្ថាពរ ។

យោលតាមឧត្តមគតិជាតិដ៏បរិសុទ្ធនេះ, នាង ខៀប-វណ្ណដាក់ ក៏បញ្ចេញវាចា
យ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ ៖

មិត្តយុទ្ធវារី ប្រសើរឧត្តមណាស់ដែលយើងបានជួបគ្នា ។ តាមពិតខ្ញុំបានចូល
បម្រើក្នុងកងកម្លាំងដូចហើយ ដើម្បីការពារទឹកដី... ។ មិត្តជាស្រីដូចខ្ញុំដែរ ហើយស្រីខ្មែរ
ទាំងអស់ មិនសុខចិត្តឲ្យពួកអាមេរិកកុងចោរឈ្មានពានចាប់រំលោភបំពានដីខ្មែរ
បានឡើយ ត្រូវតែក្រោកឡើងកាន់អាវុធប្រយុទ្ធ បើសូរស្លាប់គឺស្លាប់ដើម្បីជាតិ ស្លាប់
ក្រោមទង់ជាតិ ស្លាប់ក្នុងឈ្មោះជាកូនខ្មែរតស៊ូ ... ”

ឮប្រយោគរបស់ ខៀប-វណ្ណដាក់ កញ្ញា យុទ្ធវារីនឹបក្បាលបង្គិចពីខ្នើយ បន្តិ
ឡើងដោយសម្តីផុសចេញពីដួងចិត្តពិតៗ ៖

— “ ត្រូវណាស់មិត្ត ! ត្រូវណាស់ ! កូនខ្មែរត្រូវតែក្រហាន ក្រោកឈរឡើង
ដេញខ្មាំងឈ្មានពាន ដើម្បីកុំឲ្យបាត់បង់ទឹកដីដ៏មានតម្លៃរបស់ខ្មែរ ... ”

នាងពោលទាំងដាក់ខ្លួនទៅវិញ ហើយសម្រួលសម្តី ៖

— “ កាលណាខ្ញុំបានជាសះស្បើយ ខ្ញុំចេញពីពេទ្យវិញចូលធ្វើកម្លាំងដូចនឹងគេ
ហើយមិត្ត ! ”

ខៀវ-វណ្ណដាក់ លូកហត្ថាចាប់ដៃកល្យាណមិត្តដោយការស្និទ្ធស្នាលនិងក្តី
ភាព ។

-“ សូមឲ្យមិត្តសម្រេចតាមបំណងប្រសើររបស់មិត្តចុះ ! ”

កល្យាណមិត្តថ្មីទាំងពីរសំណេះសំណាលគ្នាពីនេះពីនោះយ៉ាងយូរ ទើបកញ្ញា
ខៀវ-វណ្ណដាក់ លាអ្នកនគ្រោះទៅកាន់លំនៅដ្ឋានវិញ ។ ប៉ុន្តែមុននឹងទៅដល់គេហ-
ដ្ឋាន ស្រស់ស្រីបានបង្ខំសទៅផ្ទះរបស់កញ្ញា វិទ្យុ-យុទ្ធារី ដើម្បីនាំដំណឹងនេះទៅជម្រាប
ម្តាយពិការភ្នែក ។ ហេតុតែនាងជាមនុស្សមានសម្តីសម្តៅពិរោះពិសារ ចេះប្រើឲ្យរូស
រាយផ្អែមល្អែម ក៏ពុំបានធ្វើឲ្យម្តាយរបស់ស្រីកំសត់ជួលចិត្តប៉ុន្មាន ។

អ្នកមីន នាង-សន ម្តាយ យុទ្ធារី មានរូបរាងស្អាតស្អំនាំនាំណាស់ ភ្នែកខ្លាំង
កក្រាជ្រូង ថ្ពាល់ផត ដង្ហើមតឹងៗ សឡើយឃើញថាគាត់មានជម្ងឺក្នុងខ្លួនដូចជាបណាស់ ។
ថ្វីបើរោគាព្យាធិគាត់មែន ប៉ុន្តែស្រ្តីជរាហាក់ដូចជានៅមានការវាងវៃច្រើន ទទួលរក
ទាក់ភ្លៀយយ៉ាងគួរសម ។

ស្តេកឡើង ខៀវ-វណ្ណដាក់ បាននាំមីនសនឲ្យទៅជួបកូននៅមន្ទីរពេទ្យ ព្រម
ទាំងទិញផ្លែឈើនៃកន្សែងៗ ទៅផ្ញើអ្នកជំងឺផង ។

ជារៀងរាល់ថ្ងៃ ពេលណានាងទំនេរ កញ្ញា ខៀវ-វណ្ណដាក់ តែងឆ្លៀតទៅអិត
សួរសុខទុក្ខអ្នកជំងឺពុំដែលខាន ។

នៅឯបរិវេណនៃវិទ្យាល័យសៀមរាប ការហាត់វិជ្ជាយុទ្ធសាស្ត្រចេះតែប្រព្រឹត្ត
ទៅ ក្រោមការលំបាករកទីបំផុតគ្មាន ។ សិស្សស្រីប្រុសទាំងអស់ប្រឹងប្រែងយ៉ាង
ពេញសមត្ថភាពដោយឥតមានស្រែកថ្លរមួយហ៊ុះឡើយ ។

កន្លងកន្លះខែមកហើយ ទើបនៅពេលមួយនោះ លោកអនុសេនិយឯក អ៊ុំ អិត
ជាមេបញ្ជាការ ហៅអ្នកទាំងអស់គ្នាឲ្យប្រជុំជួរនៅវាលជុំវិញដងទង់ជាតិ ។ នៅពេល
លោកដើរកាត់មុខនាង ខៀវ-វណ្ណដាក់ និងមិត្តនាងឯទៀត គាត់ញញឹមព្រមទាំង
មានប្រសាសន៍ ។

-“ ឥឡូវនេះ រដ្ឋការបានឲ្យពួកឯងមួយថ្ងៃសាមសិបរៀលជាថ្ងៃបាយហើយ ! ”

សិស្សនារីទាំងអស់សប្បាយរីករាយគ្រប់គ្នា ។ តាមពិត មិត្តនារីទាំងអស់
សប្បាយនោះមិនមែនមានន័យថាស្រែកឆ្លានទឹកប្រាក់សាមសិបរៀលទេ គឺសប្បាយ
ដោយបានមកបម្រើជាតិដោយស្មោះស្ម័គ្រ ។

ក្រោយមក លោកមេបញ្ជាការបានប្រកាសពីមុខកងកុម្ម័ន៍ដូច្នេះទាំងអស់ដោយ
សំដីពីរោះខ្លីមហា ៖

“ ប្អូនទាំងអស់គ្នា ទាំងប្រុស ទាំងស្រី បានហាត់រៀនវិជ្ជាយុទ្ធសាស្ត្រអស់រយៈ
ពេលកន្លះខែមកហើយ។ កន្លះខែនេះ ប្អូនបានឆ្លងកាត់នូវការលំបាកវេទនាយ៉ាងច្រើន។
ប៉ុន្តែ ប្អូននៅតែតស៊ូរួមសាមគ្គីគ្នា ទំក្រេបជញ្ជក់នូវវិជ្ជាជីវិតសេសនេះដើម្បីសម្រាប់ការ
ពារជាតិ ដែលជាតិកំពុងស្ថិតក្នុងគ្រោះអាសន្ន ដោយសារអំពើរំលោភឈ្លានពានដ៏
ព្រៃផ្សៃពីពួកចោរយៀកកុង។ សភាពការណ៍នេះបានធ្វើឲ្យរៀបចំទាំងអស់មានការ
ចាប់អារម្មណ៍ជាពិសេស នូវទឹកចិត្តស្នេហាជាតិពិតៗរបស់ប្អូន...ក្នុងនាមនៃរដ្ឋាភិបាល
ខ្ញុំសូមថ្លែងនូវអំណរគុណ និងស្វាមីភក្តិចំពោះប្អូនដោយស្មោះស្ម័គ្រ ។ រដ្ឋាភិបាលសូម
សន្យាថានឹងជួយផ្គត់ផ្គង់ប្អូនៗ ឲ្យយល់នូវសេចក្តីរៀនរៀនជាស្ថាពរ... ជយោ ! កង
កុម្ម័ន៍ដូរវិទ្យាល័យសៀមរាប ! ”

ជាមួយសម្រែកខាងក្រោយនេះ ហ្វូងសិស្សទាំងអស់ស្រែកជ័យយោសន៍បន្ត
ឡើងលាន់រំពងគួរឲ្យព្រឹក្សាល សម្តែងនូវសក្ខីភាពនៃសេចក្តីតស៊ូប្តូររបួជ ក្នុងកិច្ច
ប្រយុទ្ធបណ្តេញខ្មាំងឈ្លានពាន ។

មេឃថ្ងៃនេះដូចជាមានហឫទ័យល្អ ។ ពពកមួយផ្ទាំងជមកបាំងព្រះអាទិត្យ
បណ្តាលឲ្យបរិវេណវិទ្យាល័យយល់នូវភាពស្រឡាត់ជាក់ប្រសើរ ។ ជួនជាវាយោបក់
មករំភើយ ៗផង ទង់ជាតិបក់រំពៃ ៗ ហាក់ដូចជាសញ្ញាបោយដៃហៅប្រជាជនខ្មែរគ្រប់
រូប ឲ្យក្រោកឈរឡើងស្ម័គ្រស្មាគមគ្នា ដើម្បីសំពះក្បាលពួកចក្រពត្តិឈ្លានពាន
យៀកកុងឲ្យវាតែហោងអន្តរោធ ។

បន្ទាប់មក លោកមេបញ្ជាការក៏បញ្ជាក់បន្ថែមទៀត ៖

— “ ប្អូនទាំងអស់គ្នាបានរួមសាមគ្គីគ្នានេះ រដ្ឋាភិបាលស្រាវជ្រាវស្រង់ជាតិយើងមិន
ព្រឺឆ្ងាយកន្ត្រៃនឹងប្អូនទេ ព្រមទាំងបានផ្តល់នូវកម្រៃខ្លះជូនប្អូន នូវប្រាក់សាមសិប
រៀលក្នុងមួយថ្ងៃ។ នេះជាវិភាគទានមួយសម្រាប់ឲ្យយើងទាំងអស់គ្នាវិភាគមានកម្លាំង
ប្រយុទ្ធប្រឆាំងពួកចោរយៀកកុងលុះថ្ងៃអនាគត ! ”

ស្ដេចដែលបង្ខំក្រោមសម្លេងសោមនស្សផ្ទុះឡើងពីសន្តានចិត្តរបស់មិត្តសិស្ស កុម្មុំដង្ហើម ធ្វើឲ្យបរិយាកាសនៃវិទ្យាល័យទាំងមូលក្លាយទៅជាទីលានសាមគ្គីមួយដ៏ មហាជំរឿនមិនអាចវាស់កម្រិតបាន ។

មួយរយៈក្រោយមកទៀត លោកមេបញ្ជាការដែលធ្លាប់ដឹងទីកន្លែងនិងទេពកោ- សល្យរបស់មិត្ត ខៀវ-វណ្ណដារ៉ា ជាក់ច្បាស់ ក៏តម្រូវឲ្យនាងឡើងថ្ងៃនូវសមាមាត្រ របស់នាងកណ្តាលទីប្រជុំ មានសំនៀងក្នុងន័យខ្លីមសារដូចតទៅ ៖

- “ មិត្តទាំងអស់គ្នាដែលស្ម័គ្រចិត្តមកឈរនៅកណ្តាលថ្ងៃក្តៅហែងនេះ សុទ្ធ សឹងជាអ្នកប្តូរជីវិតសាច់ឈាមដើម្បីជាតិ សាសនា សាធារណរដ្ឋខ្មែរ ដោយជាក់ ច្បាស់, យើងរួមគ្នាកាន់អាវុធជាក់ក្បាលអាយៀកក្នុងចោរឈ្មោធាន ឲ្យយឺតទឹកដី ខ្មែរ ។ ក៏ក្នុងន័យនេះឯងហើយដែលយើងចូលខ្លួនបម្រើក្នុងកងកុម្មុំដង្ហើម ដោយគ្មាន នរណាជាអ្នកចាប់បង្ខំអូសទាញឡើយ ពិតជាកើតឡើងដោយមនសិការជាតិដ៏ពិត ប្រាកដ...”

ស្ដេចដែលលាន់រំពង ជានិមិត្តរូបនៃការពេញចិត្តដ៏ក្រៃលែង ។ នាងវណ្ណដារ៉ាបន្ត ទៅទៀត ៖

- “ ហេតុដូច្នេះ, សូមមិត្តទាំងអស់គ្នាយល់ឲ្យច្បាស់ពីន័យនៃការសាមគ្គីរបស់ យើង ដែលជាបងប្អូនដ៏ទៃទៅ សម្រាប់ការពារជាតិ ហើយទំហាត់រៀនវិជ្ជាយុទ្ធសាស្ត្រត ទៅទៀត ក្នុងក្របខ័ណ្ឌស្រឡាញ់គ្នាជាសមភាពជាភាគរភាព លុះត្រាតែបានសម្រេច ជយោ ! មិត្តកងកុម្មុំដង្ហើមវិទ្យាល័យសៀមរាប ! ...”

អប្បបរមាសព្វលាន់ស្ដេចយ៉ាងយូរ បញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់នូវការតស៊ូសាមគ្គីចង់ជា បាច់ ដើម្បីរក្សាទីកន្លែងនេះ ។

ការសិក្សាវិជ្ជាយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងបរិវេណនៃវិទ្យាល័យសៀមរាប បានប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងសភាពស្ម័គ្រចិត្ត និងព្យាយាមប្តូររដ្ឋាភិបាលអស់រយៈពេលម្ភៃប្រាំពីរថ្ងៃទើបចប់។ នៅ ទីវាំងបញ្ចប់កម្មសិក្សានេះ, សិស្សទាំងឡាយបានរួមគ្នាធ្វើពិធីជប់លៀងយ៉ាងអ័កធិក មួយ ដើម្បីជាកិត្តិយសដល់អស់លោកគ្រូជារៀងរាល់ថ្ងៃទាំងអស់ដោយមេត្រី ភាពជាទីបំផុត។ គួរកត់សម្គាល់ផងដែរថា នៅពេលនៃការជប់លៀងនេះ មេឃនៃ ខែត្រសៀមរាបមានសភាពស្រឡាត់ស្រឡាយ ហាក់បីដូចជាជួយស្រណោះស្រណោកខ្លោច ផ្សា ចំពោះការបែកគ្នារវាងគ្រូនិងសិស្សកុម្មុំដង្ហើម ។ គេអាចស្តាប់សូន្យក្នុងជម្រៅដូងចិត្ត នៃម្នាក់ៗ បានយ៉ាងប្រាកដទៀតថា រយៈពេលម្ភៃប្រាំពីរថ្ងៃ ថ្វីត្បិតតែមានសភាពខ្លីពេក

កន្លង តែក៏គឺជាថ្ងៃដែលគេបានស្គាល់គ្នាច្បាស់លាស់ គ្រូបង្ហាត់ស្គាល់ទឹកចិត្តនិងឧត្តម
គតិរបស់សិស្សព្រមទាំងសេចក្តីតស៊ូព្យាយាមគួរជាទីសរសើរ។ ឯសិស្សក៏ស្រឡាញ់
រាប់អាន គោរពលោកគ្រូបង្ហាត់ទាំងអស់នោះដោយសុទ្ធចិត្តដែរ ។ ការយោគយល់គ្នា
នេះឯងហើយ និងការដែលយើងត្រូវបែកគ្នានេះឯងហើយ បានញ៉ាំងពិធីជប់លៀងឲ្យ
ក្លាយទៅជាបរិយាកាសមួយ មានសភាពសែនអាឡោះអាល័យស្ទើរថ្ងៃនាំបាន ។ នេះ
គឺជាអនុស្សាវរីយ៍មួយកម្រនឹងមានណាស់ គេបែកគ្នាទាំងអស់អាក់ បែកគ្នាដោយគ្មាន
សង្ស័យថាបានជួបគ្នាវិញឡើយ !...

គួរសង្កេតម្យ៉ាងទៀតបានថា លោកអនុសេនិយឯក គឹម-ឡោ ដែលធ្លាប់មាន
សន្តានចិត្តប្រពៃ, ធ្លាប់មានព្រហ្មវិហារធម៌ប្រកបដោយកក្កដា ចំពោះប្អូនជាសិស្ស
កងកុម្មុំដូចទាំងអស់នោះ បានធ្វើឲ្យហឫទ័យរបស់គាត់មានសភាពមិនប្រក្រតីសោះ ។
ជាការធម្មតាទេ, ធ្លាប់ជួបមុខគ្នាក្នុងស្ថានភាពប្រពៃ ឃ្លាតគ្នាវិញទាំងបណ្តាលឲ្យមាន
ការអណោចអធម្មជាអនេក ។ គាត់ដើរសំណេះសំណាលជាមួយយុវសិស្សទាំងអស់
យ៉ាងស្និទ្ធស្នាល ។ ការសំណេះសំណាលនេះជាអនុស្សាវរីយ៍មួយ មិនអាចឲ្យរលាយ
សាបសូន្យពីចិត្តអ្នករស់រវើករបស់មិត្តសិស្សកុម្មុំដូចនោះបានឡើយ ។

កញ្ញា ឡេប-វណ្ណដាក់, តំណាងសិស្សកុម្មុំដូ, ក្រោកឡើងថ្ងៃនឹកពិធីជប់
លៀង ក្រោមសំឡេងគួរឲ្យអណោចខ្លោចចិត្ត ៖

- “ លោកគ្រូ ! មិត្តទាំងអស់គ្នា ! នេះជាបរិយាកាសមួយ ដែលប្រព្រឹត្តឡើង
ដើម្បីជាកិត្តិយសដែលមិត្តកងកុម្មុំដូទាំងអស់ ត្រូវបានលោកគ្រូទាំងអស់ឃ្លាតឆ្ងាយ
យ៉ាងអាឡោះអាល័យ ។ រយៈពេលម្ភៃប្រាំពីរថ្ងៃដែលយើងធ្លាប់បានហាត់រៀន យើង
បានស្គាល់ចិត្តថ្លៃថ្នូរយ៉ាងច្បាស់លាស់ណាស់ ធ្លាប់បានស្គាល់អធ្យាស្រ័យល្អរវាង
គ្នានិងគ្នា ។ ឥឡូវលោកគ្រូនឹងឃ្លាតពីយើងហើយ ធ្វើឲ្យយើងសោកស្តាយនូវអនុ-
ស្សាវរីយ៍ដែលយើងធ្លាប់ហាលថ្ងៃ ធ្លាប់លូន ធ្លាប់រត់... ប៉ុន្តែ អស់លោកជាទៀងច្បង
សុទ្ធសឹងមានការជាអ្នកប្រយុទ្ធ ។ ពេលនេះ, ត្រាស្រុកទេសយើងមានចម្បាំង,
លោកគ្រូក៏តោងតែបំពេញកាតព្វកិច្ចជាអ្នកបម្រើជាតិដែរ ។ យើងខ្ញុំគ្មានអ្វីជូនជា
សកុណទេ មានតែការជប់លៀងនេះជាមិត្តរូបនៃស្វាមីភក្តិនិងជាការប្រសិទ្ធិពរ សូម
ឲ្យលោកគ្រូមានជ័យជនៈគ្រប់សមរក្ខមិប្រយុទ្ធជាកយោធាកាតព្វកិច្ច ជាតិ - សាសនា
និងសាធារណរដ្ឋខ្មែររៀងទៅ ! ... ”

ស្ដេចដែលរំលងទៀង ហាក់ដូចជាជួយបញ្ជូនសម្លេង ខៀវ-វណ្ណដាក់ មិត្ត
នារីយើង ឲ្យបានឮដល់ពួកអារក្សទេវតាទាំងឡាយ។ បន្ទាប់មក, លោកសក្ដិប័ គឹម-
ឡោ ទៀងថ្ងៃជាតំណាង ។ ក្នុងការតបវិញនេះ, លោកសក្ដិប័មានការអួលអាក់យ៉ាង
ខ្លាំង ជាហេតុធ្វើឲ្យប្រយោគរបស់គាត់ដាច់ៗ ។

-“ ប្អូនទាំងអស់គ្នា, ខ្ញុំសូមថ្ងៃអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដែលប្អូនផ្តល់
កិត្តិយសដល់បងជាគ្រូ ។ ប្អូនជ្រាបស្រាប់ហើយ ការកិច្ចរបស់បងជាទាហាន គ្មានការ
ទៀងទាត់ទេ តាមតែព្រឹត្តិការណ៍ផ្ទះទៀង និងយោលតាមសេចក្ដីត្រូវការរបស់ជាតិ ។
ពេលដែលខ្ញុំឃ្លាតពីប្អូនទាំងអស់គ្នានេះ គឺគ្មានសន្សំថាបានវិលមកជួបប្អូនវិញផងទេ
ព្រោះសង្រ្គាម ! ខ្ញុំមិនតូចចិត្តទេ យើងឃ្លាតគ្នាសិនចុះព្រោះជាតិត្រូវការ ប្រសិនបើមាន
វាសនា ដល់ស្រុកទេសយើងមានសន្តិសុខបានសាន្តត្រាណាវិញ យើងគង់នឹងបានជួប
គ្នាមិនខាន ...”

ក្រោយពីសេចក្ដីប្រកាសនេះទៅ, ការជប់លៀងក៏ប្រព្រឹត្តយ៉ាងឧឡារឹក ។
ម្ហូបអាហារសម្រាប់ការជប់លៀង, នាង ខៀវ-វណ្ណដាក់ និងមិត្តភក្ដិនាងឯ
ទៀតជាអ្នករាំបំរើរៀបចំ ។

លោកសក្ដិប័មានប្រសាសន៍ទៅ ខៀវ-វណ្ណដាក់ ។
-“ កូនស្រីប៉ាប៉ាប្រសប់ធ្វើម្ហូបអស្ចារ្យ ! ប៉ាប៉ាសូមអរគុណ
ហើយកោតសរសើរ ! ”

កញ្ញា ខៀវ-វណ្ណដាក់ ដាក់ទឹកមុខដោយអៀន ។
-“ ប៉ាប៉ាអ្នកមាយាទេ, មាយាមិនសូវប្រសប់ប៉ុន្មានឯណា ! ”
លោក គឹម-ឡោ ញញឹម ។

បន្ទាប់ពីការជប់លៀងទៅ, យុវសិស្សកងកុម្មុំដង្កូវទាំងអស់ ត្រូវបានឈប់
សម្រាកនៅផ្ទះ រហូតដល់ជិតមួយសប្តាហ៍ ទើបកងកុម្មុំដង្កូវសិស្សទាំងអស់នោះ ត្រូវ
បានហៅឲ្យចូលទៅសាលាវិញ ដោយបានទទួលព័ត៌មានថា ស្រុកទេសវិតតែមាន
អាសន្នខ្លាំងឡើងជាលំដាប់ ។

**

**

**

វគ្គទីប្រាំ

នៅវិទ្យាល័យសៀមរាប

ចាប់ពីថ្ងៃទី ១៧ ឧសភា ១៩៧០ ទៅ, កងកុម្មុំន៍ដូសិស្សសៀមរាប ក៏បានទទួល បញ្ហាឲ្យរៀបចំសកម្មភាពចម្បាំងឡើងវិញ ដោយមានលោក ខេង-ឆេង ជាមេបញ្ជា- ការបណ្តុះអាសន្ន និងលោកអនុសេនិយឯក ប៉េង-យ៉ែម ជាទីប្រឹក្សាបច្ចេកទេស ហើយជាអ្នកទាក់ទងរកគ្រឿងសញ្ជាតិគ្រប់បែបយ៉ាងមកផ្តល់ឲ្យកងកុម្មុំន៍ដូដោយទាន់ ពេលវេលា ព្រមទាំងបុគ្គលិកនៃនាយកដ្ឋានខែត្រ, វិទ្យាល័យសៀមរាប និងអនុវិទ្យា ល័យអង្គរទាំងអស់ជាអ្នកឃុំគ្រង ទទួលខុសត្រូវតាមផ្នែកតាមក្រុមទាំងអស់ផង ។

មកដល់ថ្ងៃទី ២៦ ឧសភា ១៩៧០, លោកវរសេនិយឯក ទៀប-បែន ជាមេ បញ្ជាការកងពលថ្មីរដ្ឋលេខ ១២ មានភារៈមកធ្វើអន្តរាគមន៍នៅទីរួមខេត្តសៀមរាប ហើយកងពលមួយបានបំបាក់ស្បាតសត្រូវ ក្នុងពេលពួកវាល្បងវាយប្រហារខេត្ត ពោរពេញដោយសម្បត្តិវប្បធម៌ជាតិដ៏ថ្លៃថ្លា រួមជាមួយនិងសហការីដ៏អង្គអាចក្លាហាន ផ្សេងទៀត បានអញ្ជើញទៅតែងតាំងលោកអនុសេនិយឯក ជួប-វ៉ាន់ឌី ជាមេបញ្ជា ការនៃកងវរសេនាតូចយុវជនសៀមរាប (ពីដើមជាកងកុម្មុំន៍ដូសិស្ស) ដោយមានអនុ សេនិយឯក ប៉េង-យ៉ែម ជាមេបញ្ជាការរង, លោក គង់-សារុន ជាទីប្រឹក្សានយោ បាយប្រចាំកងវរសេនាតូចនេះផង ។

សូមបញ្ជាក់ថា កងវរសេនាតូចនេះ មានកងអនុសេនាធំបញ្ជា ដែលមានសិស្ស ៨៧ នាក់និងបុគ្គលិក ២៨ នាក់ និងកងអនុសេនាធំ ៤ ទៀត ដែលមានសិស្ស ១១២ នាក់ និងបុគ្គលិក ១៤ នាក់ក្នុងមួយកងៗ ។ ដូច្នេះ កងវរសេនាតូចយុវជនសៀមរាប មាននយោបាយទាំងអស់ ៦១៩ នាក់ ។

ចាប់តាំងពីលោកអនុសេនិយឯក ជួប-វ៉ាន់ មកកាន់កាប់កងវរសេនាតូចយុវ- ជនសៀមរាបនេះ បានបំពេញបេសកកម្មយ៉ាងស្វាហាប់ និងអង្គអាចជាទីបំផុត ។ ដូច ជាតំណាងជីកជម្រក និងធ្វើលេណដ្ឋានឲ្យបានត្រឹមត្រូវតាមក្បួនខ្នាតយុទ្ធសាស្ត្រ ។ ពិសេស, គេបានចែកគ្នាឃ្លាំមើលខ្លាំងដោយយកចិត្តទុកដាក់គ្នាប្រហែលឆ្នេរស ព្រម

ទាំងធ្វើការត្រៀមខ្លួនប្រុងប្រយ័ត្ន ដើម្បីប្រយុទ្ធនឹងទាំងដោយទឹកមុខញញឹមជាតិចូលមមុខកសត្រូវគ្មានតក់ស្លុតសូម្បីបន្តិចបន្តួចឡើយ ។

គេកត់សម្គាល់ឃើញថា យុវមិត្តយើងទាំងអស់បានបញ្ចេញកម្លាំងកាយទំប្រឹងកាប់ដីទាំងស្រីទាំងប្រុស ដើម្បីជីកលេណាដ្ឋានតាមដោយកន្លែងរៀងៗ ខ្លួនព័ទ្ធជុំវិញវិទ្យាល័យ ។ អ្នកខ្លះទៀតក៏ចែកគ្នាយាមល្បាត ដើម្បីការពារយថាហេតុផ្សេងៗ ។

ចំណែកនាង ឡឿប-វណ្ណដាក់ ព្រមទាំងមិត្តនារីជិតស្និទ្ធបីនាក់ទៀត បាននាំគ្នាជីកលេណាដ្ឋាននៅក្បែរដើមចំបក់ស្លឹកនៅខាងជើងក្លោងទ្វារចូលវិទ្យាល័យ ដែលនៅខាងត្បូងនាទិសខាងលិច ។ ដើមចំបក់ទាំងនេះមានទំហំធំបង្អួចដែរ ។ នៅពេលជីកលេណាដ្ឋានរួចហើយ, នាង វណ្ណដាក់ មិត្តនារីរបស់យើងបានប្រាប់ទៅមិត្តទាំងបីថា ៖

-“ អើ, ពួកឯងសុទ្ធតែធ្វើញឈើខ្លី ត្រូវតែនាំគ្នាទៅក្រាបខាងក្រោយដើមចំបក់នេះហើយ មានដើមចំបក់ការពារស្រាប់ ទុកឲ្យគ្នាទៅក្រាបក្នុងត្រង់សេចុះ ព្រោះគ្នាវែងជាងគេ ! ”

អ្នកទាំងអស់នាំគ្នាសើចលាន់ឡើង ហើយក៏នាំគ្នាក្រាបសាកល្បងមើល ដោយដាក់ដងចបធ្វើជាកាំភ្លើងបញ្ចេញកាណុងទៅខាងក្រៅរបង ធ្វើហាក់ដូចជាប្រុងបាញ់សត្រូវដូច្នោះ ។

កញ្ញា ឡឿប-វណ្ណដាក់ ស្រែកប្រាប់មិត្តនារីរបស់គេ ៖

-“ អើ, ពួកឯងក្រាបហើយភ្នែកកុំភ្លេចមើលពួកអាយៀកកុងឲ្យសោះ តម្រង់ក្បាលវាឲ្យចំ ហើយបាញ់កុំឲ្យខុសមួយរឺ ! ”

កញ្ញា លើង-ផល្លីន ជាប្អូនរបស់នាង លឿង-វ៉ាដា រៀននៅថ្នាក់ទីមួយ “១” តបវិញ ៖

-“ សូមបងមាយកុំប្រួយ, ពួកយើងនៅត្រង់នេះមើលទៅក្រៅបានច្បាស់ណាស់, បាញ់ក្បាលពួកវាគ្មានខុសទេ ! ”

ក្រោយមក, កញ្ញា វណ្ណដាក់ ក្រោកពីលេណាដ្ឋានជាមួយមិត្តឯទៀត បោសដីជម្រះពីឯកសណ្ឋានកម្មង់ដូ ឧទានទាំងមុខស្រស់ស្រាយ ៖

-“ ល្អ ! ពួកឯងធ្វើការល្អប្រសើរ ! ”

សូមជម្រាបថា កញ្ញា ឡឿប-វណ្ណដាក់ និងមិត្តទាំងបីរបស់នាងស្ថិតនៅក្នុងកងបញ្ជូនសារនៃកងវរសេនាតូចយុវជនសៀមរាប ។ ពួកនាងត្រូវគេឲ្យកាន់កាំភ្លើង

Mauser ។ ជាពិសេស, ក្រុមនាងជាចុងកៅផង ។ ចំណែកនាង ឡេប-វណ្ណដាក់ មាន នាទីទៅផ្សារទិញគ្រឿងអីកំន់ផ្សេងៗ ។

ក្រៅអំពីកិច្ចរស់រវើកនៅក្នុងបន្ទាយ (វិទ្យាល័យសៀមរាប), កងអនុសេ- នាជំនួយៗ បានត្រូវចាត់ឱ្យចេញទៅធ្វើបំណុលរំលឹកការពារខ្មាំងចំនួនបីកន្លែង គឺផ្លូវពី ក្រុងសៀមរាប ទៅភ្នំពេញ, ទៅបាត់ដំបងនិងទៅភ្នំក្រោម ។ កងអនុសេនាជំនួយនេះ ចែក វេនគ្នាយាមក្នុងរយៈ ២៤ ម៉ោងម្តងៗ រីឯអ្នកដែលមិនបានទៅយាម ឬមិនត្រូវវេនយាម ក៏ឈប់នៅចាំយាមបន្ទាយ ដោយស្ថិតនៅក្នុងទីតាំងការពារយ៉ាងមធ្យម ។ យុវជន យើងបានបំពេញបេសកកម្មថ្មីៗ នេះដោយក្លាហានអង្គអាច ហើយស្អាតស្អំជាទីបំផុត ក្នុងកិច្ចការតែករណីនេះ និងអ្នកដំណើរចេញចូលសព្វគ្រប់ទាំងអស់ដោយហ្មត់ ចត់ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ, យុវជនទាំងនេះបានត្រូវទទួលបញ្ញត្តិឱ្យជួយថែរក្សាក្រសួងអភិ រក្សអង្គរទៀតផង ។

ករណីយកិច្ចទាំងនេះ, មិត្តយុវជនស្ម័គ្រចិត្តយើងបានបំពេញយ៉ាងល្អិតល្អន់ក្នុង ក្របខណ្ឌនៃមនសិការជាតិ ។ គួរកត់សម្គាល់ផងដែរ, លោក គង់-សារុន ជាទីប្រឹក្សា នយោបាយប្រចាំកងវរសេនាតូចយុវជនសៀមរាប បានបញ្ចេញសកម្មភាពយ៉ាង សកម្ម ទាំងខាងផ្នែកនយោបាយ ទាំងការសម្រុះសម្រួលវិបត្តិផ្សេងៗ និងទាំងខាង ផ្នែកបច្ចេកទេសកងទ័ពទៀតផង ។ ចំណែកលោកអនុសេនិយត្រី ប៉េង-យ៉ែម វិញ ដោយលោកជាបុគ្គលិកខាងឃ្លាំងសម្ភារៈនយោធាកូមិភាគទី ៤ ផង ក៏បានខ្លះខ្លួនក្នុង ការរកគ្រឿងសត្រូវធម៌ មកផ្តល់ដល់កងវរសេនាតូចយុវជនសៀមរាបនេះយ៉ាងគ្រប់ គ្រាន់តាមក្បួនខ្នាតចម្បង ។

លើកនេះ, មិត្តយុវជននៃកងវរសេនាតូចយុវជនសៀមរាបទាំងអស់ ពុំបានទៅ គេងផ្ទះដូចមុន ៗ ទៀតឡើយ ។ គេស្ម័គ្រចិត្តដេកនៅតាមទីតាំងការពារប្រចាំការផ្ទាល់ និងដីក្រោមសារឡើយដំរីងាត្រជាក់គួរឱ្យព្រឺព្រួច ។ នេះ, សូមឲ្យយើងដឹងថាគេទាំងឡាយ សុទ្ធសឹងជាកុលបុត្រ-កុលធីតាខ្មែរអង្គរវត្តស្រឡាញ់ទឹកដីពិតប្រាកដមែន ដោយពុំ ព្រមឱ្យសត្រូវចូលមកឈ្លានពានបូរណភាពទឹកដីដោយអយុត្តិធម៌បែបណាឡើយ ។ គេទាំងឡាយសុខចិត្តបូជាសេចក្តីសុខផ្ទាល់ខ្លួនចូលមកកាន់អាវុធ, មកដេកក្រោម មេឃល្វឹងល្វើយដោយឥតគួញថ្លូរបន្តិចឡើយ ហើយបើប្រសិនត្រូវគេបូជាជីវិតនោះ, នោះច្បាស់ជាគេទាំងឡាយគ្មានរូញរា សូម្បីប៉ុនសាវសេសក៏ឡើយ ព្រោះគេធ្លាប់សប្បា ដោយច្បាស់លាស់ថា បើល្អិតណាសត្រូវមិនឈប់មកឈ្លានពានដែនដីកម្ពុជាទេ,

ល្អិតនោះ គេត្រូវតែពឹងទ្រង់ដាក់សត្រូវជាដរាប ហើយស្ម័គ្រចិត្តស្លាប់ ឈាមក្រាល ធរណីដើម្បីជាតិយ៉ាងសុទ្ធចិត្ត ។

មិត្តនារីទាំង ៤ រូបស្រឡាញ់គ្នាដោយស្មោះស្មើណាស់ គេដេកក្នុងទីតាំងតែជា មួយគ្នា ទៅណាក៏ទៅតែជាមួយគ្នាដែរ ហើយនៅក្នុងទីតាំងនីមួយៗ គេគេងចែកវេនគ្នា យាមពីរម៉ោងម្នាក់ ។ ដូច្នេះឃើញថា ក្រៅពីការឡើយណាយនិងដេកហាលភ្លៀង ហាលខ្យល់ គេត្រូវអត់នឹងយំរៀនយប់ទៀត ហើយដល់ថ្ងៃឡើង គេទាំងអស់ត្រូវ ហាត់រៀនយុទ្ធសាស្ត្របណ្តើរៗ ។ អ្នកទាំង ៤, មានលោកត្រូវម្នាក់ឈ្មោះ ប៉ូ ជាអ្នក ទទួលខុសត្រូវថែរក្សាការពារ ។

ម្យ៉ាងទៀត, មិត្តនារីទាំង ៤ រូបសុទ្ធតែរៀនថ្នាក់ទី ១ ទំនើបជាតិ ។ ឯថ្ងៃប្រឡង យកមធ្យមសិក្សាប័ត្រភាគទី១ ក៏នៅឱ្យណាស់ដែរ។ ពេលទំនេរ, ភ្លៀតឱកាសរៀនខ្លះៗ ព្រោះនៅពេលដេកយាមវិទ្យាល័យ នាងក៏យកសៀវភៅទៅជាប់ជាមួយផងដែរ ។ ក្នុង ចំណោមនារីទាំង៤, គេសង្កេតឃើញតែកញ្ញា ឡឺប-វណ្ណដាក់ ម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ ឧស្សាហ៍ ហាត់ឧស្សាហ៍រៀនសូត្រច្រើនជាងគេ ។ ថ្វីត្បិតនាងមានសេចក្តីក្លាហានការពារទឹក ដីយ៉ាងនេះហើយ, ជវន្តចិត្តរបស់នាងដោតជាប់តែក្នុងការសិក្សាឥតឃ្លាំងឃ្លាត ។

ពេលថ្ងៃទំនេរខ្លះ, នាងតែងអង្គុយខ្លួនទល់នឹងដើមចំបក់កាន់សៀវភៅសិក្សា ឬ ជួនកាលខ្លះនាងនាំអាទិមិត្តភក្តិឯទៀតនិយាយលេងសើចកំសាន្តកំដរអារម្មណ៍ ។

រាត្រីមួយនោះ, បរិយាកាសដូចជាស្ងប់បន្តិច តែរងាស៊ីនីវីងថ្កាម ។ សន្សើម ធ្លាក់ចុះមក ធ្វើឲ្យស្ថានភាពនៃវិទ្យាល័យសៀមរាប ដែលជាបន្ទាយរបស់កងវរសេនា តូចយុវជន ស្ថិតក្នុងសភាពត្រជាក់ដល់កម្រិត ។ យុវជនខ្លះត្រូវវេនយាមបានបំពេញ ភារកិច្ចយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ជាទីបំផុត, ភ្នែកសម្លឹងឆ្លុះកាត់ស្បែកត្រីចេញទៅក្រៅពិនិត្យហ្មត់ ចត់ ក្រែងមានខ្មាំងបន្ទុះចូលមក ។ ឯកាំភ្លើងនៅដៃប្រុងប្រៀបជាទីចូចាំប្រយុទ្ធយ៉ាង អង់អាច ។

នៅម្ខាងនោះ, យុវមិត្តមួយហ្វូងទៀតមិនទាន់រកកន្លែងសម្រាកនៅឡើយទេ ។ ពួកគេសុទ្ធសឹងតែមិនមែនជាអ្នកត្រូវយាម អង្គុយនៅជុំវិញស្តាប់មិត្តនារីរបស់គេ, ឡឺប-វណ្ណដាក់, យ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ដែលនាងកំពុងនិយាយពីរឿងផ្សេងៗ ជាហូរ ហែ ។

កញ្ញា ឡឺប-វណ្ណដាក់ បានពន្យល់មិត្តភក្តិឲ្យយល់ន័យនៃសេចក្តីស្នេហាជាតិ ហើយលើកឧទាហរណ៍ផ្សេងៗ តាមខ្សែភាពយន្តពីភាពតស៊ូអង់អាច សុទ្ធចិត្តស្លាប់

ក្នុងសមរភូមិរបស់អ្នកស្នេហាជាតិ ។ ចូនកាលនាងលើកវណ្ណកម្មឯកៗ របស់អ្នកនិពន្ធ
បរទេសជំនាញៗ ជាច្រើនមកបរិយាយនូវសកម្មភាពប្រយុទ្ធក្រឡំក្រាស់តាមស្នាម ។
គេនៅចាំច្បាស់ថា រឿងដែលនាងច្រើននិយាយជាងគេ គឺវេទនាបារាំងម្នាក់ដែលត្រូវគេ
ដុតទាំងរស់កណ្តាលសមុទ្រមនុស្សកុះករ ពីព្រោះតែនាងធ្វើបដិវត្តន៍នៃសេរីភាពប្រទេស
បារាំង ។ នាងនោះឈ្មោះ ហ្សានដាក់ ។ នាងនិយមការតស៊ូប្រកបដោយសេរីភាពនៃ
យុទ្ធជនស្នេហាជាតិទាំងឡាយក្នុងសកលលោកណាស់ ។ ការតស៊ូមួយស្វែងរកសន្តិ-
ភាព, សេរីភាព និងសាធារណរដ្ឋនិយម ។

ក្នុងសម្តីរបស់នាង គួរឲ្យកត់សំគាល់បានថា នាងចូលចិត្តសង្គមមួយដ៏មាន
យុត្តិធម៌, គ្មានការជិះជាន់ គ្មានការប្រកាន់វណ្ណៈ, ពោលគឺសង្គមសមភាព ។ លើស
ពីនេះ, នាងតែងសង្កត់សម្តីទៅលើន័យថា “រស់នៅក្នុងសង្គមមនុស្សត្រូវធ្វើសកម្ម
ភាពដើម្បីជាតិ ” ។

ម៉ោងម្តេចយូរទៅហើយ ។ បរិវេណវិទ្យាល័យទាំងមូលកាន់តែឆ្ងាត់ជ្រៅទៅក្នុង
រាត្រីកាលគួរឲ្យព្រឺព្រួច ។ ហ្វូងចង្រ្កឹតយំឆ្លងឆ្លើយគ្នាដឹក ជាចម្រៀងញ័រញ័រទឹកចិត្តយុវ
ជនឲ្យក្លាហានអង្គអាច ។ ខ្យល់បក់ស្លឹកឈើរុំ! ៗ! ដែលពីមុនមុំញាស់ស្ងៀមសោះ ។
ធាតុត្រជាក់កាន់តែបន្ថែមកម្រិតឡើង ។

ថ្មើរនេះ, ត្រូវវេទនាលោកគ្រូ គង់សារុន ដើរពិនិត្យមើលស្ថានការណ៍វិទ្យាល័យ។
គាត់ឃើញនាង ខៀវ-វណ្ណដាក់ មិនទាន់រកកន្លែងសម្រាកក៏មានប្រសាសន៍ ៖

-“ យប់ហើយ, អាមាយមិនទាន់រកគេងទេ ? តិចលោអត់ងងឹយស្លក់មុខទៅ
ផ្ទះម៉ាកស្តីឲ្យណា! ”

មិត្តឧត្តមតបស្រស់ស្រាយ ៖
-“ មិនអីទេលោកគ្រូ, ពួកយើងមិនទាន់ងងឹយទេ ! ”

-“ ឆាប់ទៅរកដេកពូនទៅ ក្រែងមានការណ៍អីឡើង កុំឲ្យអត់ងងឹយណា,
ម្យ៉ាងទៀតជិតដល់ម៉ោងយាមផង ! ” លោកគ្រូបន្ថែម ។

លំដាប់មក, ពួកគេក៏បែកគ្នាទៅកាន់កន្លែងរៀងខ្លួន ។

នាងវណ្ណដាក់ និងមិត្តភក្តិក៏ទៅកាន់កន្លែងរបស់គេដែរ ។ មិត្តនាងទាំងបីប្រាស
ខ្លួនគេងព្រមគ្នាទាំងមានវាចា ៖

-“ យប់ក្រែងតែភ្លៀងផងទេ ! ”

កញ្ញា លឿង-កំផា ងើយកត្រាមើលមេឃ, រួចស្ទាប ហឹម ! ១ ! យ៉ាងវែង ហើយរលាស់សម្តី ៖

-“ មេឃនឆ័តរលាស់ ច្បាស់ជារឿងហើយ, ពួកយើងមុខតែពិបាកជាពិត ប្រាកដ ! ”

បន្ទាប់មក, មិត្តទាំងបួនចែកវេនគ្នាយាមពីរម៉ោងម្នាក់ ។ នាង ឡឺប-វណ្ណដាក់ បានប្រាប់មិត្តភក្តិគេឲ្យយាមពីរក្បាលប្រលប់ ហើយទុកវេនចាប់ពីម៉ោងម្ភៃបួនឡើង លើឲ្យគេ ។

ចែកឡើងចែកចុះ ត្រូវចំវេននាង ជា-សាវេត យាមដំបូង ។ លឿង-កំផា និង លឿង-ផល្លិន នាំគ្នាគ្រល់ក្នុងយានយ៉ាងស្រួល ។ ត្រូវខ្យល់បក់មកត្រជាក់ៗ, អ្នក ទាំងពីរគេងលក់បាត់ទៅ ។

ជា-សាវេត, កាំភ្លើងនៅដៃ, អង្គុយផ្អែកខ្នងនឹងដើមចំបក់ ភ្នែកសម្លឹងទៅក្រៅ យ៉ាងហ្មត់ចត់ ។ យូរៗ នាងនឹកមកមើលមិត្តនារីនាងម្តង, ឃើញកញ្ញា ឡឺប-វណ្ណដាក់ មិនទាន់រកកន្លែងសម្រាកនៅឡើយ ។ នាងអុជទៀនផ្តុំៗ បើកសៀវភៅ ទន្ទេញមេរៀន ។

ឃើញដូច្នោះ, កញ្ញា ជា-សាវេត ក៏បន្តិ ៖

-“ មាយ មិនទាន់គេងទេឬ ? ”

ម្ចាស់នាមនើបមុខបន្តិចតប ៖

-“ គ្នាដូចជាមិនទាន់ឆ័យទេ ! ”

បន្ទាប់មក, គេនៅស្ងាត់ស្ងៀមទៅវិញ ។ នាង វណ្ណដាក់ នៅតែទំសិក្សាតទៅ ទៀត ក្រោមពន្លឺភ្លើងទៀនដែលនាងទំប្រឹងយកដៃបាំង ព្រោះខ្យល់បក់មករកកល លេត់ម្តងៗ ។

លោកគ្រូ គង់-សារុន ដើរពិនិត្យស្ថានភាពអស់មួយជុំ ក៏មកដល់កន្លែងមិត្តនារី វណ្ណដាក់ ឃើញនាងអុជទៀនដូច្នោះ ក៏សុះចូលទៅជិតសួរតិចៗ ៖

-“ អ្នក, ម្តងមិនទាន់គេងទេ ? ”

ជីតានឹកក្បាល៖

-“ ប៉ះ ! ដូចជាមិនទាន់ឆ័យទេ, ម៉ោងទើបតែជាងប្រាំបី, ខ្ញុំមិនធ្លាប់សម្រាកថ្មើរ ហ្នឹងផង ! ”

លោកគ្រូមើលទៅភ្លើងទៀន ទាំងឲ្យយោបល់ ៖

-“ សុំទោសចុះមាយ ! ខ្ញុំមិនគួររំខានឯងទេ, បើឯងអុជទៀនអីចឹងទៅ ហាក់ដូចជាធ្វើស៊ីបឲ្យសត្រូវបាញ់ដូច្នោះ ។ ឯងពន្លត់ភ្លើងហើយសម្លេងទៅ ចាំថ្ងៃឡើងសឹមរៀនណា ! ”

នាងវណ្ណដាក់នឹកឃើញសមហេតុផលដូច្នោះមែន, ឥតប្រកែកក៏ពន្លត់ភ្លើងទៅ។ នាងខ្ទប់សៀវភៅដាក់ទៅក្នុងកន្លែក ហើយគេងដណ្តប់ក្បាលក្បែរមិត្តនារីរបស់គេ។ លោក សារុន ក៏ដើរចេញពីទីនោះទាំងចិត្តអាក្រក់អាសូរជាពន់ពេក ។ គាត់នឹកក្នុងចិត្តថា គ្រូនេះចំជាប្រសើរមែន ! គេជិតប្រឡងផង ដោយប្រទេសជាតិត្រូវការ, សុខចិត្តចំណាយពេលដ៏មានតម្លៃមកដេកហាលភ្លៀងខ្យល់ដូច្នេះ ។

មេឃកាន់តែមីរដាស់ដាល់ដាប់ ។ សន្ទុះខ្យល់កាន់តែខ្លាំងក្លាឡើង បក់ប៉ើងធ្លុះដីហុយទ្រលោម ។ ផ្នែកបន្ទោរគូសវាសក់រស្មីម្តងៗ ធ្វើឲ្យយើងអាចមើលឃើញបរិវេណវិទ្យាល័យមួយរយៈហើយឆ្លងតសូន្យទៅវិញ ។ កូនក្មាត់យកគូរឲ្យស្រណោះ ។ ផ្ការលាន់ត្រឹមៗ ពីជើងមេឃម្ខាងទៅជើងមេឃម្ខាង ហាក់បីដូចជាគម្រោមមហាប្រថពីឲ្យចុះញឹម ។

នាង ខៀប-វណ្ណដាក់ ទើបតែរលីវៗ ទៅ ស្រាប់តែភ្ញាក់ព្រើតឡើង ដោយពេលនោះ ជា-សាវេត ដាស់ដោយប្រាប់ថា ៖

-“ មាយ ! មាយ !... ភ្លៀងឥឡូវហើយ, ដាស់ពួកយើងឡើង ! ”

ទើបតែដាស់មិត្តពីរនាក់ទៀតឲ្យងើបបានបន្តិច, ភ្លើងពិលមួយចាំងភ្លុកមក ជាមួយវាបាបន្លឺឡើង ៖

-“ ពួកឯងមិនទាន់ដេកទេឬ ? ... ហី, ភ្លៀងឥឡូវហើយ ពួកស្រីៗ នាំគ្នាទៅជ្រកក្នុងសាលាទៅណា ! ”

ម្ចាស់សម្លេងគឺមិនមែននរណាប្រៅពីលោកមេបញ្ជាការ ជួប-វ៉ាន់ឌី ឡើយ ។

ពូប្រសាសន៍លោកសក្តិបី, មិត្តនារីទាំងអស់មើលមុខគ្នាឡើងឡើង ។ នាង វណ្ណដាក់, ក្រោយពីមើលមុខមិត្តគេបន្តិច, ក៏បន្តិចបទៅមេបញ្ជាការវិញ ៖

-“ លោកសក្តិបី, មិនអីទេ ពួកខ្ញុំអាចអត់ទ្រាំនឹងរង់បាន ហើយពួកស្រីៗ ត្រូវតែនៅហាលភ្លៀងឲ្យដូចពួកប្រុសៗ អីចឹងដែរ ។ ពួកគេអាចប្រយុទ្ធនឹងរង់បាន ពួកខ្ញុំក៏អាចប្រយុទ្ធបានដែរ... ម្យ៉ាងទៀតយើងគោរពតែទម្លាប់ខ្លួន ឲ្យចេះនៅហាលភ្លៀងយ៉ាងហ្នឹងហើយ ឧបមាមានអាសន្នកើតឡើង យើងវាធ្លាប់ស្រាប់នឹងមិនមានវិបត្តិអ្វី ។

ជាពិសេស យើងមិនត្រូវដើរចោលកន្លែងទេ, ពេលភ្លេងពួកសត្រូវបានចិត្តណាស់
ណាវាលោកសក្តិបី ! ”

មានវាចាហើយ, នាងនឹកមកមើលមុខមិត្តនាងម្តងទៀត ។ មិត្តនារបស់នាង
ញញឹមគាប់ចិត្ត ស្របតាមយោបល់នាងទាំងអស់ ពោលគឺស្ម័គ្រចិត្តនៅហាលភ្លេង ។

លោក ជួប-វ៉ាន់ឌី ពន្លត់ភ្លើងពិល ហើយមានប្រសាសន៍ដោយសេចក្តីពេញ
ចិត្ត ៖

-“ ជាការប្រសើរណាស់ ! ” រួចលោកស្រែកហៅកូនទាហានបង្គាប់ឲ្យយក
សំពត់ភ្លេងមកឲ្យ ហើយនឹកទៅប្រាប់ស្រីៗវិញ “ហៈ, ពួកឯងនាំគ្នាជ្រកក្នុងសំពត់
ភ្លេងទៅ ! ”

មិត្តនារីម្នាក់បន្តិសួរ ៖

-“ ចុះលោកសក្តិបីបានអ្វីការពារភ្លេង ? ”

លោកអនុសេនិយឯកញញឹមបន្តិច ៖

-“ ខ្ញុំអាចទ្រាំនៅហាលភ្លេងបាន, វាជាទម្លាប់របស់ទាហាន កាលណាមាន
ចម្បាំងហើយឆ្លងកាត់មេឃដែលមានភ្លេងខ្លាំងឬខ្សោយរដូវបក់ពីជើង ! ”

ពួកស្រីៗ នាំគ្នាត្បូលចូលក្រាបក្រោមសំពត់ភ្លេងនោះ ព្រោះព្រះកិត្តិយសហាក់
ដូចជាដាច់ធម៌មេត្តាបង្កើតមក រុះរាយផងល្អិតៗ ជាស្រេច ។

ខៀប-វណ្ណដាក់ មិនទាន់ចូលជ្រកភ្លាមទេ ។ នាងនឹកឃើញនូវសន្តានចិត្តល្អ
របស់លោកមេបញ្ជាការណាស់។ គាត់តែងយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះអ្នកនៅក្រោមបង្គាប់
ជានិច្ច ទោះជាក្នុងកាលៈទេសៈណាក៏ដោយ ។ គាត់តែងបរិច្ចាគសេចក្តីសុខផ្ទាល់ខ្លួន
ចែករំលែកចំពោះអ្នកដទៃ ។ លើសពីនេះ, នាងខ្លាចក្រែងរំអង់ដោយពួកប្រុសៗ ឯ
ទៀត មិនមានអ្វីបិទការពារតំណក់ភ្លេង ។ ច្បាស់ជាគេឧបដៃរំលោភគ្រូនៅក្រោមស្ប
ព្រះកិត្តិយសនឹងខ្សល់ត្រជាក់ ។ ប្រសិនបើគេឃើញនាងបានសំពត់ភ្លេងមួយពីលោក
មេបញ្ជាការ ពិតជាមានការច្រណែន ឬ ចំអកឲ្យកឡើយថា លោកសក្តិបីយកចិត្តតែ
ស្រីៗ ។

យោលតាមគំនិតនេះ, នាងក៏បន្តិទៅលោក វ៉ាន់ឌី ៖

-“ ពួកប្រុសៗ គេមុខជាវិនិច្ឆ័យលោក, ចោះ !.... ”

លោកអនុសេនិយឯកហាក់ដូចជាក្អក់អារម្មណ៍ដែរ ដោយការដែលគាត់មិននឹក
ស្មានសោះធ្វើឲ្យស្រីៗ ឲ្យយោបល់ទើបគាត់មានការអៀនខ្មាស់ ។ តាមពិតសុទ្ធចិត្ត

របស់គាត់មិនបានបង្ហាត់បង្រៀនដោយប្រាសចាកសីលធម៌ ឬ ដោយប្រការ
ផ្សេងៗ ឡើយ ។ ការណ៍នេះកើតឡើងដោយគ្មានចេតនា ។

លោកស្នងប្រយោគដោយមិនបានគិតទុកជាមុន ៖

-“ ការណ៍នេះវាធម្មតាទេ, ប៉ុន្តែគ្មានហេតុអ្វីដែលគួរឲ្យពួកនោះចាប់អារម្មណ៍
ឡើយ ខ្ញុំនៅសល់សំពត់ភ្លេងពីរបីទៀត ហើយម្យ៉ាងទៀត មិត្តយើងខ្លះមានអាវការ
ពារភ្លេងផ្ទាល់ខ្លួនស្រាប់ ! ... ”

ពេលរួចគាត់ច្របាច់ពិលមើលស្រីៗ ដែលនៅក្រោមសំពត់ភ្លេង ។ គាត់ឆ្ងល់
ភ្លើងវិញ ហើយថ្ងៃជាចុងក្រោយ ៖

-“ អូ ! ឆែ, សូមពួកនាងនាំគ្នាគេងឲ្យបានស្រួលណា, តែកុំប្រហែសខ្លួនក្រែង
មានហេតុការណ៍អ្វីកើតឡើង ចាំស្តាប់បញ្ជាខ្ញុំ មុននឹងធ្វើការអ្វីមួយៗ ណា ! ”

មានប្រសាសន៍ចប់, លោកក៏ចាកចេញពីទីនោះ ហើយយកសំពត់ភ្លេងទៅចែក
ដល់មិត្តយុវជនឯទៀត ។

ភ្លេងធ្លាក់ខ្លោកៗ ដូចហែកមេឃ ។ ខ្យល់ក៏បក់ខ្លាំងដែលរាស់ដែរ, ម្តងយោល
ទៅកើត ម្តងទៅលិច... ហាក់ដូចជាទីនេះសម្បូរនឹងអ្វីមួយ ។ យូរ! ផ្អែកបន្ទោរម្តង ...

យុវសិស្សយោធាទាំងអស់ទ្រាំនៅហាលភ្លេង និងកាំភ្លើងញាក់ខ្លួនទៅទ្រឹកហាក់
បីដូចកូនសត្វ ។ ភ្នែកចាក់មុតទៅក្នុងស្ថានទីនឹងតដោយឥតហ៊ានប្រហែសមួយដង្ហើម
ឡើយ ។

លោក ជួប-វ៉ាន់ឌី និងសហការីឯទៀត គ្មាននរណាក៏ជជែកទេ ស្ម័គ្រចិត្តដើរ
ហាលភ្លេងទឹកស្រកក់ ដែលជាហេតុញ្ជាក់ទឹកចិត្តយុវជនឯទៀត ឲ្យកាន់តែមាន
សេចក្តីក្លាហានឡើង ។ គាត់ដើរពិនិត្យស្ថានភាពបន្ទាយដោយឥតប្រហែសឡើយ ។
ចំណែកប៉ែកខាងស្រីៗ ប្រជ្រៀតគ្នាក្រោមសំពត់ភ្លេងនិងកាំភ្លើងផងញាក់អាត្មាផង
ព្រោះសំពត់នោះមិនជាធំប៉ុន្មាន, ម្ល៉ោះហើយភ្លេងក៏សាចចូលមក ធ្វើឲ្យទឹកទោអាវ
ជោករងាដល់ផ្ចឹងតែម្តង ។ ប៉ុន្តែអាការៈរងានេះហាក់ដូចជាពុំសូវមានឥទ្ធិពលប៉ុន្មានលើ
ទឹកចិត្តព្យាយាម តស៊ូរបស់គេទាំងឡាយទេ ។ ថ្វីត្បិតតែរងា ថ្វីត្បិតតែភ្លេង, ប៉ុន្តែ
កម្លាំងទឹកចិត្តមុះមុតបានបញ្ចេញចំហាយក្តៅកាយៗ មកធ្វើបរិយាកាសឲ្យដូចជាកក់
ក្តៅមធ្យម ។ ហួសពីនេះ, មិនឲ្យទំនេរឥតប្រយោជន៍ នាង ឡេប-វ៉ាល់ដាក់ ជាមនុស្ស
ធ្លាប់មានរោហារ ក៏នាំមិត្តភក្តិនិយាយលេងពីនេះពីនោះកំដរសើចឲ្យញើ បំភ្លេចអស់ពី
រឿងរងា...

រាត្រីពោរពេញដោយភ្លឺរំលឹកនោះ, ភ្លឺនាគរាងដល់ម៉ោងជាងបីទៀបភ្លឺ ទើបដកអានុភាពចេញ ។ កន្លែង, កូនក្មេងទាំងឡាយយំទ្រហឹងអីនិយាយ ។

ភ្លឺនាគរាងហើយ ។ ក៏ប៉ុន្តែស្ថានទីពេញប្រៀបទៅដោយទឹកល្អល្អាច ។ យុវកន្លង ទ័ពទាំងអស់ទទឹកខ្លួនជាក ។ ប៉ុន្តែគេអាចទ្រាំគេនឹងផ្អែកគល់ឈើលុះត្រាតែភ្លឺ ...

ល្ងាចមួយ, លោកស្រី ទៀប-ស៊ីម នាមដើម បិទ-ប្លែកប្លែង បានទទួលភ្លឺ ម្នាក់ ។ ភ្លឺនោះជាអ្នកលក់ទំនិញនៅមួយផ្លូវផ្សារសៀមរាប, ជាចិនស្រីម្នាក់ ដែល បានមកនិយាយឡើងវិញអំពីអាកាសគាត់ថា ។

-“ អ្នកគ្រូអើយ ! អ្នកគ្រូមិនអាណិតកូនទេ បណ្តោយគ្នាទៅធ្វើកុម្ម័នដូច្នេះទៅ ចង់ស្លាប់...គេនឹងបញ្ជូនទៅច្បាំង, ឧ អ្នកគ្រូអើយ! ស្រីៗ ក្មេងៗ គ្នាចេះអី ទៅច្បាំង ម៉េចនឹងឈ្នះគេ គ្រាន់តែលីកាំភ្លើងមិនរួចផង! ... ពួកអាយៀកកុងពូកែៗ ណាស់ ប្រយ័ត្នស្តាយកូនណា !... ស៊ីមិនឆ្ងាញ់ទេណាអ្នកគ្រូ មួយថ្ងៃសាមសិបរៀល ! ... គ្រូសាអ្នកគ្រូគ្រាន់បើដែរ មានខ្វះលុយឲ្យកូនឯណា, ទៅឃ្លានអីលុយមួយថ្ងៃសាម សិបរៀលនោះ ? ”

ប្រយោគដ៏អសប្បរសនេះ មិនមែនជាចម្រៀងដែលធ្វើឲ្យអ្នកស្រីចាប់អារម្មណ៍ ឡើយ ។ ផ្ទុយទៅវិញ, ជាទឹកសម្តីដែលធ្វើឲ្យគាត់ជិនឆ្អឹង ធ្វើឲ្យគាត់ស្អប់ខ្ពើមបំផុត ។

អ្នកស្រីចង់មុខក្រមួវ, ដោះវ៉ែនតាចេញ ហាក់ដូចជាក្តៅក្រហាយណាស់ ។

-“ ប៉ា:, សូមជម្រាបអីឯងឲ្យភ្លឺភ្លែតចុះ ! មិនមែនលុយសាមសិបរៀលមួយថ្ងៃ ហ្នឹងទេ ដែលធ្វើឲ្យកូនខ្ញុំចូលធ្វើកុម្ម័នដូ ឬក៏ដោយសារការបង្ខំអ្វីមួយឡើយ... តាមពិត គឺជាចេតនារបស់កូនខ្ញុំ... គឺមិនសិការស្នេហាជាតិ ! វាក្មេងមែន, វាក៏ស្រីទន់ខ្សោយ មែន, ក៏ប៉ុន្តែ ពូជខ្មែរក្រហមអង្គអាចណាស់, ស្រឡាញ់ទឹកដីក្បែរមាត់ដូនតា មិនឲ្យ សត្រូវឈ្លានពានណាចូលមករំលោភបានឡើយ... សូមអីជ្រាបម្តងទៀតចុះ, កូនខ្ញុំវា ស្ម័គ្រចិត្តដោយខ្លួនវា តាំងពីគេមិនទាន់ឲ្យសាមសិបរៀលមួយថ្ងៃម្ល៉េះ ! ”

គាត់ស្ងៀមបន្តិច ទើបបន្តទៅទៀត ។

-“ ដូចជាគ្មានជំនឿទេ ! ... ខ្មែរជាពូជអ្នកចម្បាំងមិនអាចចាញ់អាយៀកកុង បានជាដាច់ខាត ... ”

គាត់ញញឹមចំអកក្នុងន័យនៃប្រយោគបន្ថែមដ៏មុតមាំ ។

-“ ខ្ញុំសប្បាយចិត្តណាស់ ! សប្បាយដោយឃើញកូនខ្ញុំបានចូលធ្វើកុម្ម័នដូចម្រើជាតិ...”

យាយប៉ុកញាស់ជាតិចិនដាក់ទឹកមុខជ្រប់ ដោយអាការៈអៀនខ្មាស់ដ៏ក្រៃលែង។ វាមានចេតនាអាក្រក់ចង់បញ្ចុះបញ្ចូលធ្វើវិទ្យុនាតាមផ្លូវចិត្តសាស្ត្រ បំបែកទឹកចិត្តស្នេហាជាតិនៃប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ។ គឺជាលក្ខណៈមួយរបស់សត្រូវ ក្នុងលក្ខណៈជាច្រើនទៀត...

-“ អ៊ុំ ... ទេ ... អ្នកស្រី... អ្នកស្រីយល់ច្រឡំហើយ ! ” វាដោះសារដោយភ័យខ្លួន, “ តាមពិត, ខ្ញុំអាណិត មាយ ណាស់ ព្រោះនាង... ជាក្មេងគួរឲ្យរាប់អាន...”

អ្នកស្រីម្ចាស់ផ្ទះតម្លើងមុខចំអក ។

-“ អរគុណដែលអឺងរិះចេះស្រឡាញ់កូនខ្ញុំ តែការស្រឡាញ់របស់អឺងរិះ គឺមានន័យថាសម្លាប់ខ្មែរពិតប្រាកដណាស់ !...”

គាត់ពាក្យវែងតាទៅវិញ ហើយបន្ត ។

-“ សូមអីប្រាប់ថា ខ្មែរសម័យឥឡូវនេះលែងឆោតល្ងង់ឲ្យពួកបរទេសបង្ខំលក្ខណៈ ដូចអាណានិគមហើយ ពីព្រោះប្រវត្តិសាស្ត្រម្តេចសត្រូវក្នុងមក សែនមហាជនចត់ណាស់ ! ”

កញ្ញា ឡឺប-វណ្ណដាក់ មកដល់យូរមកហើយ តែនាងមិនទាន់ចូលផ្ទះក្លាមទេ ។ នាងឮយាយប៉ុកញាស់មានវាចាដូច្នោះសែនឃ្លាន់ខ្លាញ់ជាទីបំផុត ។ នាងលបស្តាប់ឯនាងក្រៅញាក់ខ្លួនទេច្រើក ចង់សុំទៅអូសកវាទម្លាក់ដី ។ តែនាងទំសង្កត់ចិត្តឲ្យស្ងប់ទៅវិញ, មួយសន្ទុះទើបដើរចូលទៅ ។

ស្រីចិនឃើញមាណវីដើរចូលមក ភ័យប្រហោងពោះ ភ្នែកស ចង់សុំដាក់មេដាយ, ព្យាយាមបន្ទប់ដោយវាចារញ្ជ័រញ័រ ។

-“ អ៊ុំ... អ៊ុំ កូនមាយមកហើយ ? ”

កញ្ញា ឡឺប-វណ្ណដាក់ ស្តាប់មុខមិនចង់និយាយរកឡើយ តែទើសទាល់មកនៅលើផ្ទះទៅហើយ ក៏បោះសម្តីកំបុតកំបុយតបវិញ ។

-“ មកហើយ ! ”

រួចនាងដើរចង្អុលទៅបន្ទប់នាងនាងក្រោយទៅ ។ ស្រីកញ្ញាស់ចិននោះហាក់ដឹងខ្លួន ក៏ប្រញាប់លាម្ចាស់គេហដ្ឋានយ៉ាងរួសរាន់ទៅ ។

ក្រោយពីដឹងថាមេរោគឧត្តាតចេញផុត កញ្ញា វណ្ណដារ៉ា ចេញមកជួបម្តាយ ទាំងមុខស្ងួតស្ងួត ។

-“ ម៉ាក់, ម៉ាក់ម៉ែចក៏ចូលចិត្តទទួលរាក់ទាក់មេកញ្ញាស្រីយ៉ាងម៉េច ? ”

អ្នកស្រីតបមួយៗ ដោយភាពជាមនុស្សស្គាល់ការពិសោធន៍ជ្រៅជ្រះ ។

-“ តាមពិត ម៉ាក់ម៉ែចង់ឃើញមុខវាទេ តែវាចេះតែមក, ដល់លើផ្ទះហើយ ម៉ាក់ម៉ែដឹងជាធ្វើម៉េច... ”

កញ្ញា វណ្ណដារ៉ា សង្រួតធ្មេញ ។

-“ មានប្រយោជន៍អ្វី ដែលទំងើបពុះបញ្ចូលគេយ៉ាងនេះ, គឺជាមធ្យោបាយ របស់សត្រូវហើយម៉ាក់ ! គួរផ្តល់ពិតមានឲ្យរដ្ឋការក្លាមៗ ទៅទើបគ្មានវិបត្តិ... កូន ឃើញមុខវាកាលណាចង់ដាក់ឲ្យវាអុកតូចមួយកន្លែង តែកូនខ្លាចពាក្យដំនៀល ថាខ្ញុំ ក្មេងអត់ពូជ... ”

-“ អើម៉ាក់ដាក់ឲ្យប៉ុន្មានម៉ាត់ដែរ ! ” អ្នកស្រីបន្តិ ។

មួយរយៈក្រោយមកទៀត, អ្នកស្រីក៏លើកយករឿងផ្សេងមកបកស្រាយវិញ ។

-“ ម៉ែចៅហើយមាយ, រឿងកុម្ម័នដូនោះ ដល់ណាហើយ ? ”

តូចតាមការញញឹមស្រស់ស្រាយ ។

-“ ម៉ាក់, ដំណើរកូនប្រសើរណាស់ ! មាយចង់សម្រេចគោលបំណងអ្វីមួយ នៅពេលណាដែលមាយយល់ថាគួរតែធ្វើ... ម៉ាក់... ថ្ងៃអាទិត្យនេះ, ពួកកូនត្រូវធ្វើ កម្រងផ្កាទៅប្រសិទ្ធពរឲ្យកងទ័ពស្ម័គ្រចិត្តនៃត្រសៀមរាបយើង លើកទៅប្រយុទ្ធនៅ ស្ពាន ។ កងទ័ពនោះដឹកនាំដោយលោកមេបញ្ជាការ ឯម-សាន ណាម៉ាក់, ហើយគេ តម្រូវឲ្យមាយជាអ្នកជូនពរជ័យ... ”

នាងញញឹមតាមនិស្ស័យល្អម្តងទៀតបញ្ជាក់នូវការត្រេកអររបស់នាង, រួចបន្ត ។

-“ ម៉ាក់ ! ចាំមើលមាយរើសរកពរណាដែលត្រជាក់ត្រជុំ អាចឲ្យកងទ័ពយើង មានជ័យជំនះគ្រប់សមរភូមិប្រយុទ្ធ ” ។

អ្នកស្រីញញឹមពេញចិត្តជាងក្រលែង ។

-“ ម៉ាក់ជួយត្រេកអរផងចុះចំពោះកិត្តិយសនេះ ! ”

ប៉ុន្មានថ្ងៃក្រោយមក, ពិធីប្រសិទ្ធពរជ័យសិរីមង្គលមហាប្រសើរចំពោះកងទ័ព ស្ម័គ្រចិត្តនៃនៃត្រសៀមរាប ក៏បានចាប់ប្រព្រឹត្តឡើងនៅសាលានៃគ្រូយ៉ាងអ៊ីកធីក, មានពិធីបួសស្នងដល់អស់អារក្ខរក្សទេវតារក្សាទឹកដី ដល់អស់វិញ្ញាណកូនបុព្វបុរស

ស្នេហាជាតិទាំងឡាយ ដើម្បីញ៉ាំងទ័ពនេះឲ្យមានជ័យជំនះជាស្ថាពរ ក្នុងការចេញទៅ
ប្រតិបត្តិការកំចាត់ពួកខ្មាំងសត្រូវ ។ ព្រះសង្ឃក៏បានសូត្រជយន្តោរព្រាសព្រំប្រសិទ្ធិ
ឲ្យកងទ័ពផងដែរ ។

ជាបន្ទាប់, កញ្ញា ឡេប-វណ្ណដារ៉ា ក៏ឡើងថ្លងជូនពរដែលមានន័យដ៏ប្រសើរ
ឧត្តម ។ នាងពុំអាចជឿជាក់ថាខ្លួននាងអាចជូនពរបានល្អដូច្នេះសោះ ។

លុះដល់នាងត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ, ហេតុភេទទាំងឡាយហាក់ដូចមានកើតឡើង
សំរាប់រូបនាង ជាការចម្លែក ។ ហេតុភេទទាំងនោះឧបត្តិកតាំងពីនាងចូលហាត់កុម្មុំដូ
ម៉្លេះ ។ ព្រោះតាំងពីដើមមក នាងជាអ្នកស្រឡាត់ស្រឡាត់ ។ ចាប់តាំងពីចូលហាត់
កុម្មុំដូក្រាម, នាងហាក់មានការសប្បាយចិត្ត ធ្វើឲ្យម្តាយចាប់អារម្មណ៍ក្រៃលែង ។
ប៉ុន្តែគាត់ពុំបានចាប់ពីរទ្វេទៅលើហេតុការណ៍អកុសលអ្វីដល់កូនគាត់ឡើយ ។

មកដល់លំដាប់, នាងសម្លឹងមើលរូបបាត ហើយទ្រហោយឡើង ។ ម្តាយឃើញ
ដូច្នេះ ក៏សួរ ៖

-“ មានរឿងអីកើតឡើងឬ មាយ ? ”

ស្រស់ស្រីជូតជម្រះទឹកនេត្រា បែរមករកមាតាឆ្លើយតបដោយសុភាព ៖

-“ ម៉ាក់ ! មាយសប្បាយចិត្តពេក, សប្បាយទាល់តែយំ... ព្រោះមាយទៅជូន
ពរដល់កងទ័ពយើង កូនមានពាក្យល្អៗប្រសើរណាស់ដោយកូនបានជូនពរដោយ
ផ្ទាល់ចំពោះទ័ពចេញច្បាំង... ម៉ាក់ ! កូនមានជំនឿថាទ័ពដែលកូនជូនពរនោះ មុខជា
មានជ័យជំនះគ្រប់ពេលមិនខាន ! ”

អ្នកស្រីមុនដំបូងទាំងឡាយម្តងម្កាលដែរ ក្រែងកូនមានវិបត្តិអ្វីកើតឡើង, ប៉ុន្តែលុះឮ
នាងពោលដូច្នេះក៏ស្រាកទៅវិញ ប្រែទឹកមុខជាសោមនស្សធម្មតា ៖

-“ មាយ, ម៉ាក់ជួយត្រេកអរដែរ ! ” គាត់លើកដៃសំពះ, “ សូមឲ្យពរកូនបាន
សក្តិសិទ្ធិដូចប្រាថ្នាចុះ ! ”

វណ្ណដារ៉ា សំពះតបទទួលថា “ សាធ្ម ! ”

លំដាប់ក្រោយមក, ទ័ពចេញទៅច្បាំងនៅស្រុកស្អាង បានទទួលជ័យជំនះដ៏គួរ
ឲ្យសរសើរ ហើយទ័ពនេះក្រោមកិច្ចបញ្ជាការដ៏ឈ្លាសវៃនិងអង្គអាចស្វិតស្វាញរបស់
លោកវរសេនីយទោ ឯម-សាន ក៏បានជម្រុញក្បាលរហូតដល់ទ្រព្យស្វាយរៀងតែ
ម្តង ។ ស្រុកស្អាងក៏ត្រូវខាងទ័ពជាតិយើងកាន់កាប់ជាស្ថាពរ ...

ពិតមាននេះ បានផ្សព្វផ្សាយពេញរដ្ឋាណាចក្រកម្ពុជា តាមសារព័ត៌មានផង តាមវិទ្យុជាតិផង ធ្វើឲ្យខេមរជាតិរីករាយនិងកោតសរសើរគ្រប់គ្នា ។ គឺជាកិត្តិយស មួយ !

លោក ខៀប-ស៊ីម បានអានកាសែតពីពិតមានស្តីពីការប្រយុទ្ធរបស់ទ័ពជាតិ ដែលមកពីខែត្រសៀមរាប ជាដង្ហែងផ្លែ ហើយតែងនាំពិតមាននេះទៅប្រាប់កូនស្រី សម្លាញ់ចិត្តពុំដែលខកខាន ។

-“ម៉ាយ, ទ័ពដែលកូនជូនពរនោះ មានជ័យជំនះរហូត គួរឲ្យសរសើរណាស់!”

លោកប្រុសមានប្រសាសន៍ប្រាប់នាង ។

ខៀប-វណ្ណដារ៉ា ញញឹមតបវិញទាំងសោមនស្ស ៖

-“ ប៉ាឃើញទេ, ពរកូនគ្រជាក់គ្រជុំណាស់ ! ”

ដំណឹងនេះឯងហើយ កាន់តែធ្វើឲ្យនាងរីករាយសប្បាយចិត្តជាទ្វេឡើង ជាហេតុ បណ្តុះនូវសេចក្តីអង់អាចក្លាហាន ជាវិរភាពលូតលាស់ខ្ពស់ជាលំដាប់ទៅទៀត ក្នុង សន្តានចិត្តនៃនាង ។ មិត្តភក្តិនាងទាំងអស់ឃើញនាងសប្បាយដូច្នោះ, ក៏នាំគ្នា សប្បាយទៅតាមនោះដែរ ញ៉ាំងបរិយាកាសក្នុងកងវរសេនាតូចយុវជនសៀមរាបឲ្យ មានវិសាលភាពក្រៃលែង ។

** **

**

វគ្គទីប្រាំមួយ

ភាគទីប្រាំមួយ

សម្លេងរហាត់ទឹកវិលវល់ធ្វើឲ្យខ្លាចស្រឡាញ់មកបទាំងមូលស្ថិតក្នុងសភាពស្រងេះស្រងោចអណោចអធម៌ពន់ពេក ។ ស្ទឹងស្រឡាញ់ទឹកឡើងបន្តិច ហើយរហាត់ទឹកប្រកបដោយកូនរលករត់រមេញ ។ អ្នកធ្លាប់បានស្គាល់ខ្លាចស្រឡាញ់ រមែងចង់ចាំមិនក្លែងទេស្ទឹងមួយពោរពេញដោយរហាត់ទឹក ជាសម្បជញ្ញៈចាប់ចិត្ត ។ គេទាំងឡាយតែងដើរកំសាន្តទស្សនារហាត់ទឹក, មើលនារីខ្មែរចងពុំទុលក្រមឡើងពីកំពង់... ក្រៅពីនេះ, គេអាចឃើញទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណីយដ៏ត្រចះត្រចង់នៃអ្នករស់នៅក្នុងខ្លាចស្រឡាញ់យ៉ាងសុភាពរមទេ...

ប៉ុន្តែ ពួកយើងក្នុងឈ្មោះបានសម្លឹងដោយទុកជាស្រេចនូវគោលបំណងវាយដណ្តើមយកខ្លាចស្រឡាញ់នេះ ហើយដល់ទីនោះវាក៏លូកដៃក្រឡក់វាយសម្រុកចូលទីខ្លាចតែម្តង ។

ប៉ុម ! ប៉ុម ! ... ផាំង ! ផាំង !

សម្លេងកាំភ្លើងគ្រប់ជុនបានចាប់ប្រគុំឡើង លើសមរភូមិនៃខ្លាចស្រឡាញ់ ។ ពេលនេះ, អ្នកស្នេហាជាតិគ្រប់ប្រភេទនៃពលរដ្ឋខ្មែរក្រោកឡើងវាយប្រយុទ្ធយ៉ាងអង្គអាច ។ កងពលថ្មីរដ្ឋលេខ ១២ ក៏បញ្ចេញឥទ្ធិពលកំខាន់ក្លាយព្រាប្រោសពួកសត្រូវឈ្មោះយ៉ាងចាស់ដែ ។ គ្រប់ទីតាំងការពារក្នុងខ្លាចស្រឡាញ់អស់បានប្រុងប្រយ័ត្នយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ឥតហ៊ានប្រហែសឆ្លើយសូម្បីមួយដង្ហើមសោះឡើយ ។

ចំណែកនៅខាងវិទ្យាល័យស្រឡាញ់ ដែលមានក្រុមសិស្សក្នុងវិសេនាតូចយុវជន ក៏បានត្រៀមខ្លួនគ្រប់ពេលប្រមាញ់ធ្វើការយាមល្បាតដោយមធ្យត៌ថមទៀត ។ គេទាំងអស់គ្នាស្ថិតក្នុងស្ថានភាពប្រុងជានិច្ច ប្រុងដោយអង្គអាចក្លាហាន គ្មានតក់ស្លុតគ្មានញញើតសូម្បីបន្តិចឡើយ ។ ...

នៅថ្ងៃទី ៣ មិថុនា ១៩៧០ នោះ ដោយលោកអនុសេនិយឯក ជួប-វ៉ាន់ឌី ត្រូវទទួលបញ្ជាឲ្យទៅកាន់ប៉ុស្តិ៍ទៀត ទើបមេបញ្ជាការជាន់ខ្ពស់ខាងកងទ័ពនៅស្រឡាញ់

តែងតាំងលោកវរសេនិយត្រី អិ-ជួរគិមមេន ជាមេបញ្ជាការនៃកងវរសេនាតូចយុវជនរៀនរហូតមក ។

នាថ្ងៃលោក ជួប-រ៉ាន់ឌី ផ្លាស់ចេញទៅ, យុវមិត្តទាំងអស់បានធ្វើការជប់លៀងជាកិត្តិយសមួយ ដោយរៀបធ្វើបាញ់ហាយយ៉ាងឆ្ងាញ់ប្រណីត ។ កញ្ញា ឡេប-វណ្ណដាក់ ជាអ្នកចាត់ចែងរឿងទៅផ្សារទិញគ្រឿងគ្រៅ និងជាអ្នកចាត់ចែងរៀបចំនូវចម្រៀនព្រោះនាងធ្លាប់មានកិត្តិយសក្នុងមុខងារនេះ ។ ការជប់លៀងប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងត្រកុំត្រកាល ប្រកបដោយមិត្តភាពជិតស្និទ្ធក្រៃលែង ។

គេនៅចាំច្បាស់ថារាល់ពេលយប់ដែលពួកនាងយាម, នាង ឡេប-វណ្ណដាក់ តែងនិយមយាមចាប់ពីអធ្រាត្រហូតភ្លឺ ដើម្បីឲ្យមិត្តភក្តិរបស់នាង ជាអ្នកខ្លាចញញើតបន្តិចបន្តួចយាមពីក្បាលប្រលប់ឡើងទៅ ។ ក៏ប៉ុន្តែការយាមនេះទៀតសោត ប្រសិនបើមិត្តនាងមិនស្រួលខ្លួន ឬអត់ឆ័យ, នាងតែងទទួលខ្លួនរ៉ាប់រងយាមជំនួស ។ ក្រៅពីការយាមល្បាត, នាងជាអ្នកចូលចិត្តជួយគ្នាគេណាស់ ទោះបីក្នុងករណីណាក៏ដោយឲ្យតែនាងអាចធ្វើទៅបាន ហើយក្នុងបន្ទាយនៃវិទ្យាល័យទាំងមូលបាននាងម្នាក់ ជាអ្នកធ្វើឲ្យមានសភាពអ៊ូអរឡើង ។ ម្ល៉ោះហើយ, គេទាំងឡាយក៏ពុំសូវជាស្ងាត់ប៉ុន្មាន ព្រោះមានមិត្តជំប្រសើរម្នាក់ចេះធ្វើមិនឲ្យគេអផ្សុក ។

រាត្រីនៃថ្ងៃទី ៤ មិថុនា គួរឲ្យខ្លាច !

សម្លេងកាំភ្លើងខ្លីខ្លាតម្រាមទៅត្រសៀមរាបទាំងមូល។ ប៉ុន្តែស្មារតីតស៊ូនៃកុលបុត្រកុលធីតាខ្មែរគ្រប់រូបបានស្ថិតក្នុងសភាពអង់អាចមុះមុតឥតស្ងួត ។ ភ្នែកសម្លឹងឆ្ពោះទៅកាន់ទិសសត្រូវ ហាក់ដូចជាចង់កាត់កហុតឈាម ឲ្យសមនឹងកំហឹងចិត្ត ។

លោកសម្រ្គាមបានបោកកញ្ចោលយ៉ាងសាហាវបំផុត ។ រាត្រីនោះ, ទើសភ្លឺ, គេឮសូរខ្លឹមប្រថពីនៃគ្រាប់កាំភ្លើង ជារាត្រីនាំមកនូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយរបស់ទេវបុត្រ ។ យុវសិស្សនៅវិទ្យាល័យបានទទួលបញ្ហាត្រៀមចាំជាស្រេច តាមទីតាំងរបស់ខ្លួន ។ គ្មាននរណាបានដេកពេញភ្នែកម្នាក់បានឡើយ ប៉ុន្តែ បន្ទាយនៃកងវរសេនាតូចយុវជនយើង មិនទាន់បានទទួលការវាយប្រហារពីសត្រូវឡើយ ។

កញ្ញា ឡេប-វណ្ណដាក់ និងមិត្តទាំង ៣ នៅតាមកន្លែងដូចធម្មតា ។ នាងពោលទៅកាន់មិត្តនារី ៖

-“ អើ, ពួកឯងទាំងបីនាក់ច្រកគ្រាប់អស់ហើយឬនៅ ? ”

ទាំងអស់គ្នាឆ្លើយ ៖

-“ ស្រេចបាច់អស់ហើយ មាយ ! ”

-“ ពួកយើងប្រុងឲ្យមែនទែនណា ! ” វណ្ណដាក់និយាយ, “ កុំបាញ់លេងផ្ដេសផ្ដាស, តាំងស្មារតីឲ្យនឹងនំ ឃើញវាសឹមបាញ់ បើមិនឃើញកុំបាញ់ ណា ! ”

-“ មិនអីទេ, ទុកចិត្តចុះមាយ ! ” មិត្តនាងតប ។

កញ្ញា ជា-សារវេត មិនស្រួលខ្លួនតាំងពីថ្ងៃម្ល៉េះ ។ នាងរំខ្លួននឹងក្មួយជិតស្និទ្ធ ក្រាបពីក្រោមដើមចំបក់យ៉ាងស្ងៀមស្ងាត់ ។

មួយសន្ទុះ, វណ្ណដាក់ សួរទៅក្មួយ ៖

-“ ម៉េចអាវេត គ្រាន់បើហើយឬនៅផ្ដុំ ? ”

ជា-សារវេត ឆ្លើយឡើង ៖

-“ ដូចជាមិនទាន់ស្រួលទេមាយ ! កាន់តែរង់ឡើងហើយ ! ”

កញ្ញា ជាមិត្តជិតស្និទ្ធមក្រោកដើរឆ្ងាយ មកជិត ហើយស្តាប់ខ្លួនអ្នកឈរដោយពេល ៖

-“ ឯងមិនស្រួលខ្លួនអីចឹង គួរសុំលោកគ្រូដេកក្នុងថ្នាក់ទៅណា ! ”

-“ មិនអីទេ មាយ ! ”

-“ ឯងមិនទាន់បាយផង, មកទៅរកបបរញ្ជ័រសិនទៅ កុំឲ្យវាឃ្លាននារិតតែឈឺធ្ងន់ឡើង ! ”

រួច, នាងក៏ជូនក្មួយទៅឯកន្លែងដាំស្បៀងចំបបរឲ្យនាង ជា-សារវេត ញ៉ាំទាល់តែត្រេក ។

លុះព្រឹកឡើង, កញ្ញា ខៀប-វណ្ណដាក់ ចេញទៅផ្សាររកទិញម្ហូបអាហារផ្សេងៗតាមទំរើបសំនាង ។ នាងបានឆ្លៀតទៅអើតផ្ទះមួយភ្លែតសួរសុខទុក្ខម្តាយ និងរៀបចំសៀវភៅខ្លះទៀតដើម្បីឆ្លៀតរៀននៅពេលយាម ។

នាងបានសួរម្តាយ ៖

-“ ម៉ាក់ ! យប់មិញ ម៉ាក់ភ័យទេ ? ”

អ្នកស្រីបែរឡាំងបើកភ្នែកធំៗ សួរវិញ ៖

-“ ភ័យអីទៅ មាយ កូន ? ”

-“ ម៉ាក់មានឮសូរកាំភ្លើងទេ ? ” នាងសួរ ។

-“ បីមិនឮ ! ”

-“ ពួកអាយៀកក្នុងវាចូលមកវាយប្រហារនៅភ្នំគូលេននោះអីម៉ាក់ ! ”

-“ ម៉ាកកុំយំខ្លះដែរ ៗ ជាពិសេសម៉ាកបាត់ម្តងម្កាលមាយនៅឯសាលាមិនដឹង
យ៉ាងណា... ” គាត់មានប្រសាសន៍ទាំងមុខស្ងួត ។

នាង វណ្ណដារ៉ា សម្តែងទឹកមុខគ្មានស្ងួត ទន្ទឹមនឹងវាថា ៖

-“ យប់មិញ, ពួកកូនរៀបចំជាស្រេច ព្រោះគេឲ្យដំណឹងមកថា ឲ្យប្រុងប្រយ័ត្ន
ក្រែងលោវ៉ាវាយប្រហារវិទ្យាល័យទៀត... ម៉ាក, យប់មិញ មាយគ្មានភ័យបន្តិចទេ,
ពួកកូនដូចជាក្លាហាន បន់ឲ្យតែបានជួបអាយៀកកុំលេងឲ្យវាស្គាល់ដៃតែម្តង ! ”

ជីតាទៅអង្គុយជិតម្តាយ ទាំងបន្ថែមយ៉ាងទន់ភ្លន់ ៖

-“ ម៉ាកកុំយំអីនឹងមាយណា, មាយមិនអីទេ ! ”

អ្នកស្រីពូសម្តីកូនសែនរីករាយបានឆ្លុះបញ្ចាំង តែគ្មានចាប់អារម្មណ៍អ្វីសោះ។

នាងនិយាយលេងជាមួយម្តាយនិងប្អូនតូចៗ រួចហើយទើបលាម្តាយទៅផ្សារ
បំពេញការរបស់នាង ។

ថ្ងៃនោះ, វិទ្យាល័យសៀមរាប ស្ថិតក្នុងសភាពប្រុងប្រយ័ត្នជាដាច់ខាតហ៊ានប្រ-
ហែសបន្តិចឡើយ ព្រោះតាមពិតមានបានឲ្យដឹងថា ពួកយៀកកុំប្រមាណប្រាំរយ
នាក់កំពុងវាយប្រហារនៅកំពង់ភ្នំ ស្រុកដំដែក ។ សិស្សកុម្មុំដូចទាំងអស់រៀបចំខ្លួនជា
ស្រេចប្រុងប្រយ័ត្នជាមួយខ្មាំង ដោយគ្មាននរណាម្នាក់ឃ្លាតចេញពីស្ថានទីរបស់ខ្លួន
ឡើយ ។ ប៉ុន្តែ, សិស្សមួយផ្នែកទៀតត្រូវវេនចេញទៅយាមឆែកឆេរ ក៏បំពេញនាទី
របស់ខ្លួនតាមប្រក្រតី ធ្វើឲ្យផ្នែកខាងត្បូងវិទ្យាល័យមានសភាពរង្វើលការយាមល្បាត
ខ្លះ ។

ម៉ោង ១៤ និង ៣០ នាទីរសៀល ។

មិត្តនារី ជា-សាវេត កាន់តែមិនស្រួលខ្លួនខ្លាំងៗ កញ្ញា ឡឺប-វណ្ណដារ៉ាឃើញ
ដូច្នោះ ក៏សុំអនុញ្ញាតលោកមេបញ្ជាការជូននាងទៅផ្ទះ ។ ដោយហេតុនោះហើយ ទើប
កញ្ញា ជា-សាវេត និងឡឺប-វណ្ណដារ៉ា ត្រូវបែកគ្នា, នៅសល់តែមិត្តពីរនាក់ប៉ុណ្ណោះ។

ចូលដល់ព្រលប់នៃថ្ងៃទី ៥ មិថុនា ១៩៧០, ជាឱកាសមួយដែលប្រកបទៅដោយ
សេចក្តីសប្បាយរីករាយជាពិសេស ។ កែវក្បងយំសំអាតច្រើនក្នុងសម្លេងពីចុង
ចំបក់ ។ ខ្យល់បក់ធ្លាក់មក នាំទាំងភ្លឺផ្កាព្រៃគ្រប់ប្រភេទក្រអូបល្វឹងល្វើងអប់អាគាស
ឲ្យឈ្ងុយឈ្ងប់ ។ ស្ទឹងសៀមរាបហូរនាំសរសៃទឹកក្នុងយ៉ាងសុភាពរមទេ ក្រោមស្ទឹង
នៃព្រះសុរិយាហៀបអស្ចន្តត ។

នាបរិវេណវិទ្យាល័យ ដែលជាបន្ទាយនៃកងវរសេនាតូចយុវជនសៀមរាប មានសភាពអ្វីអរជាអនេក ។ ភាពនេះកើតឡើងដោយលោកមេបញ្ជាការថ្មី រៀបចំចែក ខោអាវកាតី ១ កំប្លោក និង ប៉េរ៉េតិណកាតី ១ ម្នាក់ផង ។ ការចែកចាយនេះ គឺធ្វើ ឡើងបន្ទាប់ពីពេលបាយល្ងាចមួយស្របក់ជមកទាំងយប់នឹងត ។ មិត្តភក្តិយើងទាំងអស់ គ្នាស្ងៀកពាក់ខោអាវកាតី និងពាក់ប៉េរ៉េតិណកាតីទាំងយប់ ហើយចូលទៅក្នុងលេណដ្ឋានទាំង ទឹកមុខញញឹមពេញមាត់ ។

ខ្លះទៀតមិនទាន់ចូលលេណដ្ឋានភ្លាមទេ នាំគ្នាច្រៀងបទ “មហាសាមគ្គី ” នៅ ត្រង់ទីលានលេងបាល់បោះ ។ សម្លេងបទមហាសាមគ្គី បានលាន់ឮឡើងអណ្តែតតាម វែងឡូលវែងឡូទឹកចិត្តយុវជនយើងកាន់តែផុះផុលឡើង នូវសេចក្តីក្លាហានអង្គអាច ។ បន្ទាប់មកគេច្រៀងបទផ្សេងៗ ទៀត ដោយមានខ្លះឡើងរាំ ជាហេតុធ្វើឲ្យបរិយាកាស នៃវិទ្យាល័យប្រាសចាកនូវសភាពស្ងប់ស្ងាត់អស់មួយរយៈ ។ ការនេះអាចបញ្ជាក់ឲ្យ យើងយល់កាន់តែច្បាស់ថា គេទាំងឡាយគ្មានញញើត គ្មានរញ្ជក ឬតក់ស្លុតស្លុយ បន្តិចឡើយ ។ ទន្ទឹមគ្នានឹងបរិយាកាសសប្បាយនៃយុវជននៃសៀមរាប, ស្ទុកកាំ- ភ្លើងកំលាន់ខ្សែកក្រើកមេឃ នៅឆ្ងាយពីនេះបន្តិចប៉ុណ្ណោះ ។ ប៉ុន្តែ គ្មាននរណាម្នាក់យកកំ ស្លុតបន្តិចឡើយ ។ ផុយទៅវិញ, គេនាំគ្នាស្រែកបន្តិចឡើងយ៉ាងអង្គអាចថា “ ជយោ! ”

យុវជនម្នាក់ឈរចំកណ្តាលវង់ លើកដៃឡើងប្រកាសយ៉ាងស្វិតស្វាញ ៖
-“ ពួកយើងទាំងអស់គ្នា, បើអាយៀកកុងមក, ត្រូវតែប្រយុទ្ធដោយអង្គអាច កុំ ខ្លាច ! កុំថយ ! សុទ្ធចិត្តស្លាប់ប្រសើរជាង កុំឲ្យពួកវាមកយកទឹកដីខ្មែរបានមួយចំរៀក សក់ឲ្យសោះ... យើងជាកូនខ្មែរពូជអ្នកចម្បាំង, យើងមិនត្រូវខ្លាចស្លាប់ទេ... ”

សូរទះដៃលាន់រំពងឡើងជ្រកអាកាសនៃវត្តិសម័យ ជាសញ្ញានៃការប្តូរប្តួច របស់គេ ។ បន្តពីសេចក្តីខ្មែរនេះ, យុវជនម្នាក់ទៀតរាងឆាត់បន្តិច បន្តិចជាបន្ទាន់យ៉ាង ត្រៀមរៀង ៖

-“ ដីខ្មែរត្រូវតែខ្មែរនៅ, ដូច្នេះយើងជាកូនខ្មែរត្រូវតែរួមដៃគ្នាប្រយុទ្ធកុំឲ្យបាត់ ទឹកដីដូចនគរចម្បាំងទៀត ... ”

ម្នាក់ទៀត, លើកកាំភ្លើងស្រែកខ្លាំងៗ ដោយសន្ទុះចិត្តអង្គអាច ៖

-“ ពួកយើង, កាំភ្លើងនៅដៃត្រូវតែប្រយុទ្ធលុះត្រាអវសាន, បើឈាមខ្មែរហូរ សូមឲ្យហូរលិចប្រទេសយើង កុំឲ្យពួកអាយៀកកុងយកទឹកដីខ្មែរយើងបានឲ្យសោះ, ពួកយើងក្រោកឡើង... ជយោ ! កងវរសេនាតូចយុវជនសៀមរាប ! ”

សម្រែកជយយោសន៍បន្តឡើងក្រញៀវពីក្រោយ ។

លោក អ៊ា-ជួរគឹមមេង ឃើញទឹកចិត្តយុវជនអង្គអាចដូច្នេះ សែនរីករាយជា
អនេក ។ គាត់ដើរទៅកាន់កណ្តាលវង់ ដោយមានយុវជនម្នាក់ក្លាហានជាងគេ ឈ្មោះ
ឆ្ងុយ-សារឿន ជាអង្គក្សេម្រុនដំណើរផង ។ លោកបានមានប្រសាសន៍ដោយសកាព
ស្ងប់ ។ យុវជនទាំងអស់នៅស្ងៀមស្ងាត់ត្រង់ត្រាប់ប្រសាសន៍របស់គាត់យ៉ាងយកចិត្ត
ទុកដាក់ ។

-“ អរគុណប្អូនទាំងអស់គ្នា! បងត្រេកអរណាស់ដោយបានឃើញទឹកចិត្តរបស់
ប្អូនប្រកបដោយវីរភាពគួរឲ្យសរសើរ !... ក្នុងកាលៈទេសៈនេះ ប្អូនបានប្តូរជីវិតដើម្បី
ជាតិ គឺជាកាយវិការមួយរកគ្មាន... ប្អូនទាំងអស់គ្នាមានចិត្តដូចបងដែរ គឺមិនព្រម
ថយជាដាច់ខាត ឲ្យសត្រូវយកទឹកដីខ្មែរដ៏ជាទីស្រឡាញ់របស់យើងបានឡើយ។ យើង
ត្រូវតែប្រយុទ្ធ !... ម្យ៉ាងវិញទៀត, បងសូមផ្តាំប្អូនទាំងអស់គ្នាថា ស្ថានការណ៍ក្នុងប្រ-
ទេសយើងកាន់តែធ្ងន់ហើយ, ដូច្នេះគប្បីយើងប្រុងប្រៀបខ្លួនឲ្យបានម៉ត់ចត់គ្រប់ពេល
ទាំងអស់ ឃ្លាំមើលសត្រូវឲ្យច្បាស់ ឃើញហើយសឹមបាញ់ ... ”

បន្ទាប់មក, គាត់សន្តត់សម្លេងធ្ងន់ៗ ក្នុងន័យសម្តីថា ។

-“ ប្អូនទាំងអស់គ្នាស្តាប់បញ្ជាខ្ញុំ, ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយគឺត្រូវស្ថិតនៅក្នុង
វិន័យកុំជ្រួលច្របល់ ។ បើត្រូវស្លាប់យើងស្ម័គ្រចិត្តស្លាប់ទាំងអស់គ្នា, ប្រយុទ្ធទៅ ! ...
បងនៅជាមួយប្អូនជានិច្ច, បងសុខចិត្តស្លាប់រស់ដើម្បីការពារជាតិយើងឲ្យស្ថិតក្នុងរង្វង់
នៃបូរណភាពទឹកដីជាស្ថាពរ ... ”

គាត់បន្ថែមជាចុងក្រោយទៀតថា ។

-“ បងសូមទុកចិត្តទាំងស្រុងលើស្មារតីតស៊ូរបស់ប្អូន ! ”

ក្រោយមក, អ្នកទាំងអស់ក៏បែកគ្នាទៅកាន់លេណដ្ឋានតាមដោយរឿងខ្លួន ។
គេម្នាក់ៗ ប្រុងជានិច្ច, កាំភ្លើងនៅដៃដោយឥតភ័យតក់ស្លុតឡើយ ។

យើងនាំគ្នាទៅមើល ខៀប-វណ្ណដាក់ វិញ ។ រាត្រីនោះ, នាងមិនទាន់ចូល
ដំណេកក្លាយទេ ។ ជីតានាំមិត្តភក្តិសំណេះសំណាលរឿងផ្សេងៗ ។ នាងមានវាចាជា
អាទី ។

-“ ទឹកដីខ្មែរយើងមិនត្រូវឲ្យរលាយសាបសូន្យ ឬធ្លាក់ទៅក្នុងដៃបរទេសណា
ឡើយ ។ យើងត្រូវតែប្រយុទ្ធលុះត្រាអវសានជីវិត... មិត្តទាំងអស់គ្នាជាអ្នករួមអាវុធ

ត្រូវតែប្រយុទ្ធផ្សងផ្សាដល់តំណក់ឈាមចុងក្រោយ... យើងកុំខ្លាចពួកវាឲ្យសោះ ទោះបី ធ្លាក់ក្នុងស្ថានភាពបែបណាក៏ដោយ, កូនខ្មែរត្រូវសាមគ្គីប្រយុទ្ធកុំក៏យ ... ”

ខ្យល់រាត្រីធ្វើបរិយាកាសឲ្យគ្រជាក់ត្រីប្រេច ។ សម្លេងស្លឹកឈើត្រូវខ្យល់កូចឮ សូរគួរលេងចិត្ត ។ នាងបន្តដោយម៉ឺនម៉ាត់ ៖

-“ យើងត្រូវមានជំនឿជាចាំបាច់ថា ខ្មែរត្រូវតែឈ្នះ ត្រូវតែជាម្ចាស់នៃទឹកដីកេរ្តិ៍ មរតកដូនតារបស់យើង... ទឹកដីដ៏ថ្លៃថ្លាទាំងនេះជាប់របស់ខ្មែរ... ដូច្នេះ, កូនខ្មែរត្រូវតែការ ពារនូវទឹកដីដ៏ជាទីស្រឡាញ់របស់យើងជាដាច់ខាត ” ។

កញ្ញា លឿង-រ៉ាំរ៉ា, ខ្លងផ្អែកគល់ចំបក់, ដៃកាន់កាំភ្លើង ភ្នែករេរតែក្នុងស្បែក អន្ទការយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ ។ នាងបញ្ចេញសម្លេងមួយៗ មានទម្ងន់គួរឲ្យរំភើប ៖

-“ មាយ ទុកចិត្តចុះ ពួកយើងមិនរត់ទៅណាឡើយ ដរាបណាពួកអាយៀកក្នុង មិនដកខ្លួនថយពីទឹកដីយើងទេ ។ ខ្ញុំត្រូវតែតស៊ូជាមួយមិត្តយើងទាំងអស់គ្នា ទាល់តែ បានជ័យជំនះ ” ។

ឯកញ្ញា ផល្លីន, នៅអង្គុយក្បែរបងស្រី, រងារណ្តាំម្តាយឧបកាំភ្លើងដោយស្វិត ស្វាញ ៖

-“ យប់នេះអីក៏រងាម៉្លេះទេ... សួរកាំភ្លើងក៏ឮកាន់តែខ្លាំងស្ទាប់ឡើងគួរឲ្យ បារម្ភណាស់ ! ... ”

ពុទ្ធប្រយោគមិត្តនារីរបស់នាង, កញ្ញា ខៀប-វណ្ណដាវ៉ា ងាកទៅសួរ ៖

-“ អាប៊ីន ឯងខ្លាចឬ ? ”

លឿង-ផល្លីន ត្រវឹក្បាលយឹតៗ តបរូសរាន់ ៖

-“ គួរឲ្យខ្លាចដែរ ព្រោះមិនធ្លាប់ចុះស្នាមសោះ ! ”

ខៀប-វណ្ណដាវ៉ា រកពាក្យមកពន្យល់មិត្ត ដោយក្បោះក្បាយ ៖

-“ មិនត្រូវខ្លាចអីទេធាប៊ីន, បើស្លាប់ក៏ស្លាប់ទៅចុះ គឺយើងស្លាប់ក្នុងន័យការ ពារទឹកដី... អាប៊ីនឯងត្រូវយល់ថា មួយជាតិនេះគ្មាននរណាស្លាប់ពីរដងទេ ហើយក៏ មិនអាចរៀនពីសេចក្តីស្លាប់នោះបានផង... បើបំណាច់នឹងស្លាប់... គួរស្លាប់នៅក្នុង កិត្តិយសសាងកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ... ”

នាងបំភ្លឺទៅទៀត ៖

-“ មនុស្សយើងម្នាក់ៗ កើតមកសុទ្ធតែស្នេហានូវសិទ្ធិសេរីភាពជាអមតៈ ដូច្នេះ យើងត្រូវប្រយុទ្ធដើម្បីសេរីភាពរបស់យើង ! ”

រាត្រីកាន់តែទន់ទោរទៅមុខជាលំដាប់ ។ ព្រះចន្ទមួយចំណិតតូចប៉ុនសរសៃសក់ នៃរាត្រីមួយកើតឡើង ព្យាយាមជ្រកពន្លឺប្រណាំងប្រជែងជាមួយនឹងហ្វូងតារាភក់ រយជួន ។ សម្លេងលលកខ្លោចយំឯនាយលាន់ត្រលូច ហែកបរិយាកាសដ៏ស្ងប់នេះឲ្យ កាន់តែលន្លឺលន្លោចណាស់ទៀត ហាក់ដូចជួយពង្រឹងទឹកចិត្តមិត្តយុវជនទាំងអស់ ឲ្យ កាន់តែក្លាហានឡើង ។ គេនាំគ្នាយាមដោយសកាតស្ងប់ស្ងៀមនិងប្រុងប្រយ័ត្នគ្មាន ធ្វេសប្រហែសឡើយ ។

មិត្តរបស់យើងម្នាក់ឈ្មោះ ឆ្មោះ-សារឿន ជាមនុស្សមាននិស្ស័យកំប្លែងតាំងពី ដើម, គេនាំមិត្តភក្តិប្រុសៗ និងនាយសិចសេដក៏ដូចជាបរិយាកាស ទាល់តែលោកមេ បញ្ជាការប្រាប់ឲ្យស្ងាត់ទើបនាំគ្នាកកកន្លែងដេក ។ គេបានសម្តីគ្រាន់បើដែរ ។

-“ តស៊ូ, ពួកយើងរកដេកយកអាចម៍ភ្នែកចាំបាញ់ក្បាលអាមេរិកកុង ! ”
នាយបង្ខំឡើងទាំងបោសដីក្បែររបងសាលាប្រាស់ខ្លួនដេកទៅ ។

ឯនាង វណ្ណដាក់ ក៏មិនទាន់គេងនៅឡើយ ។ នាងនិយាយបន្តទៅកាន់មិត្តនាង ទៀតដោយសេចក្តីសង្ឃឹម ។

-“ ការស្លាប់ក្នុងសមរភូមិ ជាកិត្តិយសខ្ពស់បំផុតរបស់យុទ្ធជន ។ ឈ្មោះថា យុទ្ធជន គេមិនដែលនឹកឃើញដល់ការស្លាប់ទេ, យើងត្រូវសង្ឃឹមជាចិត្តលើការរស់ នៅ... ស្លាប់ដើម្បីជាតិ ជាធម្មតាដែលយើងកើតមកជាខ្មែរ... ”

ពោលបានប៉ុណ្ណោះស្រាប់តែនាងភ្ញាក់ព្រើត ក្រឡេកមើលទៅឃើញស្រមោល ខ្មៅមួយដើរសំដៅមកនាង ។ ជិតទាញកាំភ្លើងក្នុងទៅស្រមោលខ្មៅទាំងស្រែកសួរ ។

-“ នរណាហ្នឹង ? ”
សម្លេងមួយតបយ៉ាងសុភាព ។
-“ គឺខ្ញុំ, ខ្ញុំទេ ... ”
-“ នរណា ? ” នាងសួរបញ្ជាក់ ។
-“ ខ្ញុំណា, គឺប៉ូ ... ” សម្លេងឆ្លើយ ។
រំពេចនោះ, នាងច្របាច់ពិលតូចរបស់នាងដូចស្ទីឡូ បញ្ចាំងទៅកម្ពស់ស្រមោល រួចទទាទ ។

-“ ឱ ! លោកគ្រូទេឬ ?... ខ្ញុំស្មានតែនរណា ! ... ”
លោកគ្រូប៉ូសើចតិចៗ រួចមានប្រសាសន៍ ។
-“ គឺខ្ញុំ ... ពួកនាងមិនទាន់គេងទេឬ ? ... ម៉ោង ១២ អាប្រាត្រទៅហើយ !... ”

ឮលោកគ្រូប្រាប់ដូច្នោះ, នាងក៏ច្របាច់ពិលមើលនាឡិកាដែ ឃើញម៉ោងម្ភៃបួន គត់ទៅហើយ ។

-“ ឆាប់រកគេទៅ ... បើមានការអីមិនស្រួលចាំលោកគ្រូមកដាស់ពួកឯងឲ្យ ភ្ញាក់ ... ”

-“ ប៉ា: លោកគ្រូ ! ... ”

ហើយ, លោកគ្រូ ថ្មី ក៏បង្ខំសំណើរទៅកាន់កន្លែងគាត់វិញ ។ ចំណែកនាង ឡេប វណ្ណដារ៉ា ក៏ប្រាស់ខ្លួនក្បែរគល់ចំបក់ជាមួយមិត្តនារីរបស់នាងដោយដាក់កាំភ្លើង ផ្អែកក្បែរខ្លួនផង ។

មន្ត្រីនុកាតនៃរាត្រី បានសណ្តំមិត្តនារីនិងនាង ឡេប-វណ្ណដារ៉ា ឲ្យលឿនលក់ អស់មួយស្របក់ធំ ។

**

**

**

ព្រលឹងនាង ខៀវ-វណ្ណដារ៉ា

ស្អែកកំភ្លើងមិនទាន់បន្ថយអានុភាពនៅឡើយទេ។ ព្រះអាទិត្យរះច្រាំងៗ ហើយ។ រហូតដល់ម៉ោងជាងប្រាំ, មិត្តកងកុម្មុយនិស្តស្បែកខ្មៅ នៅតែបន្តសកម្មភាពក្បែរក្បាវយ ទប់ទល់បច្ចាមិត្តឈ្មោះពានឥតបង្អង់ដែរ ។ ភីច្បាស់ល្មម, យើងអាចមើលឃើញពួក សត្រូវច្បាស់គ្រប់គ្រាន់ ។

ម៉ោងប្រាំនិងសាមសិបនាទី ។

ហុងដារបស់អាយៀកកុងតឺរ, មួយជិះប្លាប៊ីនាក់នៅខាងមុខ និងមួយទៀតជិះពីរ នាក់ពីខាងក្រោយ, បើកយ៉ាងលឿនកាត់តាមផ្លូវមុខវិទ្យាល័យ ។ ម៉ូតូហុងដាជិះប៊ីនាក់, អាម្នាក់អង្គុយកណ្តាលបែរមុខមកក្រោយ ដោយដាក់កំភ្លើងរ៉ឺក្រែតពីលើស្នាអាម្នាក់ នៅអង្គុយក្រោយគេ ហើយបាញ់បណ្តើរ ប៉ង ! ប៉ង ! ... សំដៅវិទ្យាល័យយើង ។

ចៃដន្យអាក្រក់អ្វី ! គ្រាប់រ៉ឺក្រែតមួយគ្រាប់ហើរពីរ ! មករកមិត្តដែលស្ថិតនៅម្តុំ ក្លោងទ្វារខាងមុខ ។ ប៉ុន្តែមិត្តឯទៀតរហ័សក្រាបចុះទាន់, គ្រាប់នោះហើររុំទៅបុកមែក ចំបក់មួយបាក់ប្រាវ... ហើយខ្នាតបំណែកប៉ងទៅធ្លាក់ចំកណ្តាលខ្នងយុវមិត្តនារី ខៀវ វណ្ណដារ៉ា ក៏ក្លាហានរបស់យើង ក៏ពុំលុតជង្គង់បាញ់ប្រហារសត្រូវ បណ្តាលឲ្យនាង ទោរខ្លួនទៅមុខបន្តិច ។

នាងចុកចាប់ខ្លាំង ព្យាយាមទប់ស្កាត់ឲ្យបាននឹងន ស្រែកឧទានយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ ៖

-“ មុននឹងអញស្លាប់, អញត្រូវតែសម្លាប់ពួកអាអស់ឯងឲ្យបានយ៉ាងតិច ៣០ នាក់ ! ”

ថាប៉ុណ្ណោះ, កំភ្លើងរបស់នាងក៏ប្រួសគ្រាប់ ប៉ង ! ប៉ង ! ទាល់តែអស់ ៤ គ្រាប់ ជាប់ដាច់លំដោយ ...

ប្រហែលដោយមកពីចុកខ្លាំងពេកទ្រាំមិនបាន ទើបនាងក្រោកឡើងទ្រេតទ្រោត រត់សំដៅទៅរកលោកគ្រូ សារុន ហើយស្រែកប្រាប់គាត់ដោយគ្មានតក់ស្លុត ៖

-“ លោកគ្រូ ! លោកគ្រូ ! ខ្ញុំត្រូវគ្រាប់ហើយ...”

លោកគ្រូ សារុន ភ្ញាក់ច្រើនត្រឡប់មើលឃើញមានសភាពស្ងៀមស្ងាត់ប្រញាប់
សួរ ៖

-“ ត្រូវត្រង់ណា មាយ ? ”

នាងត្រីក្សាល ៖

-“ មិនដឹងត្រង់ណាទេលោកគ្រូ, មាយចុកណាស់ ! ”

លោកគ្រូ សារុន ភ័យស្ងួត, ដាក់កាំភ្លើងចុះចាប់បង្វិលខ្នងនាងឡើងឃើញខ្លោច
អាវហើយខ្លួនចូលទៅក្នុងសាច់ជ្រៅមានទំហំប៉ុនកំប៉ុងទឹកដោះគោ ព្រមទាំងឈាមហូរ
ហោចរហឹម ។ ឃើញភ្លាម, គាត់ប្រហោងពោះឆ្លងប្រញាប់លើកនាងដាក់ចូលក្នុង
លេណដ្ឋានទាំងប្រាប់ ៖

-“ មាយគេងទៅ, ឯងត្រូវរួសធ្ងន់ណាស់ ! មិនអីទេចាំលោកគ្រូទៅជម្រាប
លោកមេបញ្ជាការ ឲ្យទូរស័ព្ទទៅហៅអំបុយឡង់មក ! ”

នាង ខៀវ-វណ្ណដាក់ ញញឹមយ៉ាងស្ងួតយាត់ ៖

-“ លោកគ្រូ... កុំឲ្យលំបាកអី ! ... មាយមិនអីទេ កុំគិតពីខ្ញុំ ទុកខ្ញុំនៅទីនេះ
ហើយ, លោកគ្រូ ... ”

-“ ឯងកុំនិយាយច្រើន ! .. ឯងទំទប់ស្មារតីឡើង ... ”

មានតែវាចាតែប៉ុណ្ណោះ, គាត់ស្ទុះកញ្ឆក់កាំភ្លើងរត់ទាំងឱកាត់គ្រាប់កាំភ្លើង
ដែលហើរប្រសាចចូលទៅកាវិយាល័យ ដើម្បីទូរស័ព្ទទៅកាន់មន្ទីរពេទ្យ ឲ្យគេយករប
យន្តមកដឹកអ្នកជម្ងឺ ។

នៅកន្លែងប្រយុទ្ធ, ស្ទុះកាំភ្លើងនៅតែផុះខ្លាំងក្លាដដែល ។ ក្នុងខណៈ កញ្ញា ខៀវ
វណ្ណដាក់ ត្រូវគ្រាប់រុក្ខុតនោះ លោកសក្តិមួយម្នាក់ត្រឡប់ទៅឃើញអាជ្ញាធរក្នុង
ទាំងប្រាំ ក៏លើកកាំប៉ីរបស់គាត់រះមួយប្រាវ... ត្រូវម៉ូតូខាងក្រោយមានគ្នាពីរនាក់
ជិះដូលប្រុសស្លាប់ទៅ ។ អាប៊ីនាក់ខាងមុខឃើញគូកនវាស្លាប់ ក៏បញ្ឈប់ជំនិះរត់កាត់
គ្រាប់យកទៀបដែក (Grenade) បម្រុងទៅដាក់ពីក្រោមខ្នាចគ្នាវា ។ តែលោកសក្តិ
មួយរះមួយប្រាវទៀតត្រូវអាប៊ីនាក់ ដែលមានអាវុធកាំជាអ្នកបាញ់រុក្ខុតត្រូវនាង ខៀវ
វណ្ណដាក់ បណ្តាលឲ្យវាស្លាប់មួយរំពេចនៅកណ្តាលថ្នកឈាមដ៏ល្អាចល្អឹម ។

អាវុធកាំទៀតត្រូវមួយគ្រាប់ចំភ្លៅ ក្រាបចុះទាំងត្រចៀកស ទំលូនស្រឡាបទាំង
រាគអាចម៍ដាក់ខោ ទៅខាងចិញ្ចើមថ្នល់បាត់ទៅ ។ លោកសក្តិមួយច្រកគ្រាប់សាជាថ្មី
ផ្តល់រង់ចាំប្រហារសត្រូវម្តងទៀត ។

លឿង-កុំផា និង លឿង-ផល្លីន ដឹងថាមិត្តនារីរបស់នាងត្រូវគ្រាប់ ក៏បាញ់ដក ខ្លួនថយលូនសំដៅទៅកាន់លេណដ្ឋានដែលមិត្តនាងគេន ។

លឿង-កុំផា ត្រកងអ្នកចូលឡើងក្នុងហត្ថា ទាំងស្រុងដោយក្តីបារម្ភ ។

-“ យ៉ាងម៉េចហើយ មាយ ? ”

កញ្ញា ឡេប-វណ្ណដាវ៉ា គ្មានថ្ងៃមួយហ៊ុះឡើយ ។ នាងព្យាយាមទប់ទល់នឹងការ ឈឺចាប់ទាំងពេល ។

-“ បងមិនដឹងត្រូវត្រង់ណាទេ, តែបងចុកទ្រូងណាស់ ! ”

នាងដកដង្ហើមមួយៗ យ៉ាងដែលមានសកាតតឹងតែងពន់ពេក, រួចបន្ត ។

-“ បងហាក់ដូចជាគ្មានសន្សំម្យ៉ាង បងបានជួបមិត្តភក្តិទាំងអស់ទៀតឡើយ... បងចុកណាស់... មិត្តយើងទាំងអស់គេមិនអីទេឬ ? ”

លឿង-កុំផា ឆ្លើយស្រាន់ ។

-“ មិត្តយើងអត់មានអីទេ... តែពួកអាយៀកកុំស្លាប់ច្រើនណាស់, ពួកវាមិន អាចវាយបំបែកពួកយើងបានទេ ! ”

ឮប្រយោគនេះ, នាង វណ្ណដាវ៉ា ហាក់ដូចជាមានដង្ហើមធូរស្រាល, ទំព្រញឹម ដែលជារស្មើញញឹមដ៏អស់សន្សំមកក្នុងជីវិតរបស់នាង ។

-“ បងអរណាស់ ! ” នាងពោល ។ “ ពួកយើងប្រយុទ្ធឡើងក្នុងកងខ្លួនថយឲ្យ សោះ, កុំឲ្យពួកវាមកយកទឹកដីយើងបានឡើយ... អាផា ! អាលីន !... ឯងត្រូវតែមាន សេចក្តីក្លាហានជាចាំបាច់... ត្រូវតាំងស្មារតីឲ្យរឹងប៉ឹង ទើបសមជាកូនខ្មែរ... ”

លឿង-កុំផា ជួយរឹតទ្រូងមិត្តនារីយើង ព្រមទាំងបន្តិ ។

-“ មាយ កុំទំនិយាយច្រើនពេក ! ”

មិត្តនារីញញឹមបន្តិច ជាមួយសម្តីយ៉ាងខ្សោះខ្សោយ ។

-“ យើងត្រូវស្រឡាញ់ទឹកដីយើងជាដាច់ខាត... ទឹកដីដ៏មានតម្លៃមិនស្មើនឹងជីវិត បងម្នាក់ទេ ហើយក៏មិនស្មើជីវិតនរណាម្នាក់ឡើយ យើងជាអ្នករស់នៅក្នុងសម័យនេះ ត្រូវធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីរក្សាបូរណភាពទឹកដីយើងកុំឲ្យបាត់បង់សូម្បីបន្តិចឡើយ... ”

ស្ទើរគ្រាប់ក្អែកផុះមួយគ្រាប់នៅក្បែរវាលបាល់បោះ ក្នុង ធ្វើឲ្យដាច់សម្តីនាងតែ ប៉ុណ្ណោះ ។

កញ្ញាឡេប-វណ្ណដាវ៉ា, ថ្វីបើមានចូលធ្ងន់យ៉ាងនេះហើយ ក៏ប៉ុន្តែចិត្តគំនិតរបស់ នាងគួរវិលវល់នឹងបញ្ហាជាតិជាតិ ។ ក្រៅពីនេះ នាងគួរចំណីទៅគ្រួសារ, ចំពោះម្តាយ

ដែលកំពុងមានជំងឺ, ចំពោះឥតកដំជាទីគោរព និងចំពោះប្អូនតូចៗ មិនទាន់ដឹងក្តី ។ ដូច្នេះហើយបានជាខាងយកបិចចុចមួយហុចទៅឲ្យមិត្តនារីរបស់ខាង និងពិលតូចមាន សណ្ឋានដូចស្លឹកឈើ ដោយផ្តាំថា ៖

-“ អាផា... ឯងយកបិចចុចនិងពិលនេះចែកប្អូនទី១ និងទី២បងផ្អាក់មួយ... ជា ពិសេសផ្តាំវាថា អត់ពីបងទៅឲ្យវាថែរក្សាប្អូនតូចៗ ផង... ម្យ៉ាងទៀតឲ្យវាមើលម៉ាក់ ផង... ”

លឿង-កុំផា ឯងក្បាលឆ្មើយ ៖

-“ មិនអីទេមាយចាំខ្ញុំយកទៅឲ្យ.. មាយ... ”

ឡើយ-វណ្ណដាក់ បន្ថែមទៅទៀត ៖

-“ អាផា ឯងជម្រាបម៉ាក់បងថា បើ មាយ ស្លាប់ទៅ សូមឲ្យម៉ាក់ធ្វើបុណ្យ បញ្ជូនកុសលឲ្យមាយផង ! ... ហើយផ្តាំគាត់ថា មាយលាម៉ាក់ហើយ ! ...

ខាងនិយាយទាំងទឹកមុខស្រពាច់ស្រពោនជាហេតុធ្វើឲ្យមិត្តនាងខ្លាចផ្សាពន់ ប្រមាណ ។

លឿង-កុំផា ពោលទាំងបារម្ភ ៖

-“ មាយ កុំនិយាយដូច្នោះ, មាយមិនស្លាប់ទេ បន្តិចទៀតឡានពេទ្យមកដល់ ហើយ ! ... ”

-“ ជម្រាបម៉ាក់ផងថាឲ្យសោកស្តាយកូនពេក, កូនស្លាប់នេះ គឺស្លាប់ដើម្បី ជាតិ ។ មាយ ពេញចិត្តស្លាប់ណាស់ ស្លាប់ដោយរបៀបនេះមានន័យថា ខ្មែរមិនព្រម ចុះចាញ់អាណានិគមនិយមជំហានឡើយ ! ”

លោកសក្តិមួយលូនមកជិតលេណដ្ឋាន អើតក្បាលមកប្រុងនិយាយ ស្រាប់តែ ... គាត់ ! គាត់ ! គាត់ ! ...

គ្រាប់រប្រសាចក្បែរៗ ខ្លួនគាត់ បណ្តាលឲ្យគាត់ប្រមៀលខ្លួនទៅអែបក្រាប គល់ចំបក់ លើកកាំភ្លើងបាញ់រះប្រាវ ! ប្រាវ !... តបទៅវិញ ទាល់តែស្ងាត់ស្ងួរ ។ គាត់ រអ៊ូ ៖

-“ យើ, ពួកអាចោលម្សៀត ទាល់តែអស់មួយបង់ទើបស្ងាត់ ! ”

គាត់លូនមកតើម! ទៀត ។ គ្រាប់ហើរបញ្ជិតៗ ក្បាលរហើយសក់ ។ តែគាត់ ព្យាយាមលូនរហូតដល់លេណដ្ឋានមិត្តនារីកំសត់យើងដោយពោលសួរ ៖

-“ យ៉ាងម៉េចហើយមាយ ? ”

លឿង-កុំផា នៅទីនោះឆ្លើយជំនួស ៖

-“ គាត់ត្រូវរួសច្រងំណាស់លោកគ្រូ ! ត្រូវអេក្រាវ៉ៃក្អែកចំខ្លួនតែម្តង ! ”

លោកសក្តិមួយចុះទៅពិនិត្យមើលហើយសួរ ៖

-“ មាននរណាគេឡេហ្វូនទៅហៅឡានពេទ្យហើយឬនៅ? ”

-“ បាទ! លោកគ្រូ សារុន ទៅហើយ ! ” កុំផា ឆ្លើយ, “តែមិនទាន់ឃើញមក វិញនៅឡើយ ! ”

-“ លោកគ្រូមិនដឹងសោះ, ” លោកសក្តិមួយនិយាយ, “អត់ដឹងថាមាយត្រូវ គ្រាប់គេ... តែអាដែលបាញ់មាយនោះ លោកគ្រូសងសឹកឲ្យហើយ សូមមាយកុំភ័យ អី!

អ្នករងគ្រោះឮដូច្នោះ ហាក់ដូចជាមានសេចក្តីក្លាហានឡើង ។ នាងឮថាអ្នក ដែលបាញ់នាងត្រូវបានអ្នករួមអាវុធប្រហារ, ស្រស់នាវីបានស្ងប់មួយរយៈ ។ នាង ញញឹមតបទៅលោកសក្តិមួយ ៖

-“អរគុណលោកគ្រូហើយ! សូមឲ្យពួកយើងឈ្នះលើពួកសត្រូវជាស្ថាពរចុះ!”

លោកសក្តិមួយលួចថយក្រោយ រត់សំដៅទៅកាវិយាល័យ ឃើញលោកគ្រូ សារុន កំពុងតែរុំវែទូរស័ព្ទញាប់ដៃទាំងញាវខ្លួន ។ លោកអនុសេនិយត្រីសួរសួរជា បន្ទាន់ ៖

-“ យ៉ាងម៉េចហើយលោកគ្រូ ? ”

លោកគ្រូ សារុន ដាក់ទូរស័ព្ទចុះវិញហើយនាំមកឆ្លើយទាំងសកាតអស់ សន្លឹម៖

-“ លោកវរសេនិយត្រី ទៀប បែន មានប្រសាសន៍ថា អំប៊ុយឡង់និងរថយន្ត បានចេញទៅឯវាលកប៉ាល់ហោះអស់ហើយ ព្រោះពួកអាយៀកកុងវាយប្រហារនៅទី នោះខ្លាំងក្លាណាស់... ប៉ុន្តែលោកចិត្តបានដែរបានឲ្យរថយន្តហ្ស៊ែបផ្ទាល់ខ្លួនរបស់លោក មក ។ ខ្ញុំចាំយូរណាស់ហើយជិតមួយម៉ោងកន្លះទៅហើយមិនទាន់ឃើញមក ខ្ញុំក៏ទូរ- ស័ព្ទម្តងទៀត ស្រាប់តែអត់ឮសោះតែម្តង ! ”

លោកសក្តិមួយសួរទៅលើកទូរស័ព្ទរុំវែម្តងវិញ ។ តែជាមួយគ្នានោះសម្លេង មួយបន្តិចឡើង ៖

-“ ឡានពួកយើងទេ ! ៗ ! ”

អ្នកទាំងពីរសុះចេញទៅ ឃើញរថយន្តហ្ស៊ីបបើកយ៉ាងលឿនចូលមក ដែល
មានឃើញគ្រាប់របស់សត្រូវហើរស្រោចពីក្រោយ ។

សូមបញ្ជាក់បន្ថែមថា ពួកអាយៀកកុងពេលវាយប្រហារនោះ បានយករថយន្ត
ទេសចរមកបន្លំ ដែលវាលួចពីបឹងហ្គាលូរមក ។ តែមិត្តយើងវាងវៃណាស់មិនចាញ់
បញ្ឆោតពួកវាឡើយ បាញ់ប្រហារមិនឲ្យវាឆ្លក់ចូលមកវិទ្យាល័យបានតាមអំពើចិត្ត ។

អ្នកបើកបររថយន្តហ្ស៊ីប ចុះពីរថយន្តហើយទៅគំនាប់លោកមេបញ្ជាការព្រម
ទាំងបន្តី ៖

- “ លោកវរសេនីយត្រីបានបញ្ជាឲ្យខ្ញុំដឹកអ្នកបួសទៅមន្ទីរពេទ្យទាន ! ”

អ្នកបើកបរបានបញ្ជាក់ថាហេតុដែលយឺតយូរដូច្នេះ មកពីពួកអាយៀកកុងវាយដក
ទ័ពពីវាលកប៉ាល់ហោះ មកបំបែកជាពីរក្រុម, វាយប្រហារទៅលើសាលសន្និសីទត្រង់
ពាក់កណ្តាលផ្លូវផង និងមកវិទ្យាល័យផង ។ ដូច្នេះហើយបានជាមានការលំបាកបំ-
ផុត ។ ការដែលគាត់បើកឡានមកនេះ គឺប្រថុយប្រថានរត់កាត់មុខគ្រាប់ស្រោចដូច
គ្រាប់ភ្លៀង ។

ម៉ោងប្រាំមួយនិងសាមសិបនាទីព្រឹក ។ ព្រះអាទិត្យរះផុតពីបន្ទាត់ជើងមេឃ
ចោលរស្មីច្រាលច្រវាត់ ធ្វើឲ្យពិភពលោកទាំងមូលប្រាសចាកនូវសភាពងងឹត ជ្រះ
ស្រឡះរស្មី ។

រថយន្តបានដឹកកញ្ញា ឡេប-វ៉ល្លង់ដា ត្រូវបួសឆ្លងនិងយុវជន ឆុយ-សារឿន
ដែលមានបួសស្រាលទៅកាន់មន្ទីរពេទ្យ, ក្រោមស្នូកាំភ្លើងលាន់ព្នាន់ខ្មាតូរឲ្យស្អុត...

... ចាប់ពីនាងត្រូវបួសរហូតទៅដល់មន្ទីរពេទ្យ, កញ្ញាឡេប-វ៉ល្លង់ដានិយាយ
បំប៉ាប់បំប៉ៅច ផ្តេផ្តាតែពីនេះពីនោះគ្មានតក់ស្លុតនឹងមរណភ័យរបស់នាងសោះឡើយ។
នាងកាន់តែចុកចាប់យ៉ាងខ្លាំង, ឈាមហូរកាន់តែច្រើន ទាល់តែខ្សោះអស់ពីខ្លួន ។

នៅមន្ទីរពេទ្យ, លោកវេជ្ជបណ្ឌិតខ្លះខ្លះនឹងព្យាបាលដែរ តែមុខរបួសនាងធ្ងន់
ពេក ធ្វើឲ្យអ្នកជំងឺអស់សង្ឃឹមរលីងឆេះ ។ នាងដោះចិញ្ចៀនដែលពាក់នៅដៃ, ខ្សែ ក
មួយខ្សែ និងកូនកន្សែងមួយ ព្រមទាំងរូបថតមួយសន្លឹក (រូបភាពកាលនាងថតរួមជា
មួយមិត្រភក្តិដទៃទៀត ស្នេហាស្នាមនៅក្នុងវិទ្យាល័យក្រោយពេលរៀបចំដណ្តាំស្នា)
នៅក្នុងកន្សែងមានប្រាក់ចំនួនបីរយផ្តុំមួយរៀល ។ នាងប្រគល់វត្ថុទាំងអស់នេះទៅ
លោកគ្រូដោយផ្តាំថា ៖

-“ សូមលោកគ្រូទុករបស់នេះជូនម៉ាក់ខ្ញុំផង ហើយផ្ដាំគាត់ថា មាយដម្រាបលា ម៉ាក់ប៉ាហើយ ... មាយមិនអាចរស់ទេព្រោះចុកណាស់ ... សូមឲ្យម៉ាក់ប៉ាធ្វើបុណ្យ បញ្ចូនកុសលឲ្យមាយ ... ”

ផ្ដាំថ្លើចប់ស្រួលចូលហើយ, គឺនៅវេលាម៉ោងប្រាំបួនព្រឹកគត់, វិញ្ញាណក្ខន្ធដ៏ អភ័ព្វរបស់នាង ខ្សឹប-វណ្ណដាវ៉ា ក៏លាចាកលោកនេះទាំងសោកស្ដាយ ។ នាងស្លាប់ ហើយ ! ស្លាប់ក្រោមស្នូកក្ដើងយ៉ាងខ្លាំង !... ជាស្រ្តីខ្មែរទីមួយដែលបានស្លាប់នៅ លើសមរភូមិ ។

ថ្វីត្បិតតែជីវិតនាងផុតរលត់ទៅមែន តែកេរ្តិ៍ឈ្មោះនាងនៅគង់វង្សផងដែរ... ឈ្មោះនាងស្ថិតក្នុងអារម្មណ៍នៃកូនខ្មែរគ្រប់រូប ។

ព្រះទ័នករចែងចាំងមកលើមន្ទីរពេទ្យសៀមរាបអស់កាលដ៏យូរ ទើបមេឃមីរ ស្រឡុំប្រកបដោយពពកក្រាស់ៗ ហាក់បីដូចជាជួយស្រណោះជីវិតដ៏ថ្លៃថ្លាខែកុលធីតា ខ្មែរ ដែលបានបាត់បង់ទៅដោយសារសេចក្ដីស្នេហាទឹកដីមាតុភូមិ ។

ឧណៈនោះ, សភាពនារីម្នាក់បើកទ្វារបន្ទប់ពេទ្យចូលទៅ ។ សពនាង ខ្សឹប- វណ្ណដាវ៉ា ត្រូវគេគ្របសំពត់សជាស្រេច ។ នាងនោះឃើញភ្លាម សុះចូលទៅឱបសាក សពទ្រហោរយំយ៉ាងខ្លោចផ្សា ។ ស្រីនេះមិនគឺនរណាគ្រៅពីនាង វិទ្ច័យ-យុទ្ធវី ឡើយ ។ នាងនៅដេកពេទ្យ, ដល់ពេលដំណឹងថាមិត្តនារីនាងស្លាប់ដោយស្នាដៃយឺកក្នុងក្ដៅក្រហាយជាខ្លាំង, សុះចូលទៅបន្តិចទាំងស្មោះចិត្ត ៖

-“ វណ្ណដាវ៉ា... វណ្ណដាវ៉ាមិត្តសម្លាញ់ ! មិត្តស្លាប់ហើយ... មិត្តស្លាប់យ៉ាង សែនវេទនា... ស្លាប់ដោយស្នាដៃយឺកក្នុង... មិត្តអើយ, ខ្ញុំចុកចាប់ណាស់ ! ខ្ញុំចុក ចាប់ណាស់ !... មិត្តស្លាប់ហើយ កេរ្តិ៍ឈ្មោះមិត្តនៅក្រអូបផងដែរ... មិត្ត... ខ្ញុំមិនអាច បំភ្លេចមិត្តបានទេ... យើងរស់នៅ, យើងនៅតស៊ូសន្តិសុខមិត្ត... សូមឲ្យប្រលឹងមិត្ត ទៅកាន់សុគតិភពចុះ ហើយវិញ្ញាណក្ខន្ធមិត្តដែលមានជវនចិត្តស្នេហាទឹកដីដ៏ជាក់ ច្បាស់នោះ ថែរក្សាយើងរាល់គ្នាដែលសន្តិសុខមិត្តផង ព្រមទាំងសូមឲ្យបំផ្លាញ អាណៀកក្នុងឲ្យវិនាសហិនហោចទៅ ... ”

វិទ្ច័យ-យុទ្ធវី យំបោកខ្លួនគ្រងៗ នៅក្បែរសាកសពអត់វិញ្ញាណនៃកល្យាណមិត្ត នារីរបស់នាង ។ ចំណែកអ្នកនៅក្នុងបន្ទប់នោះទាំងប៉ុន្មានក៏ពុំអាចទប់ទឹកនេត្រាបាន ឡើយ ។

បរិយាកាសក្នុងបន្ទប់ធ្លាក់ក្នុងសភាពខ្លោចផ្សាយ៉ាងខ្លាំង។ គេទាំងឡាយមាន
វិយោគទុក្ខផង មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយចំពោះអំពើព្រៃផ្សៃរបស់អាចារ្យយៀកកុង
ផង....

ដំណឹងមរណភាពនៃនាង ឡេប-វណ្ណដាក់ បានលេចឮទៅដល់អ្នកស្រី ប៊ិន-
ចូបែរឡាំង ជាម្តាយ ធ្វើឲ្យគាត់មិនអាចទប់ទល់នឹងវិប្បយោគបានឡើយ ។ គាត់
ស្រែកទ្រហោរយំក្តែងៗ គួរឲ្យអណោចអធម្ម ។ ជាការធម្មតាទេ, ម្តាយនិងកូនតែង
មានការស្រឡាញ់អាណិតសោកស្តាយយ៉ាងនេះឯងហើយ ។

អ្នកស្រីក៏ធ្វើដំណើរទៅមន្ទីរពេទ្យជាបន្ទាន់ ហើយសុំលោកវេជ្ជបណ្ឌិតចូល
មើលសពកូន ។ តែលោកវេជ្ជបណ្ឌិតឃាត់ ព្រមទាំងពោលពាក្យទន់ភ្លន់មកកាន់គាត់៖

- “ អ្នកគ្រូ !.. ស្តាយណាស់, ខ្ញុំស្គាល់ទំហំទុក្ខអ្នកគ្រូហើយ ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនអាចជូន
អ្នកគ្រូតាមសេចក្តីសុំបានទេ ព្រោះកូនស្រីអ្នកគ្រូគេបញ្ចូលក្នុងសាលតម្កល់សពផុត
ហើយ ។ នៅទីនោះមិនមែនមានតែកូនអ្នកគ្រូម្នាក់ប៉ុណ្ណោះទេ មានយុទ្ធជនយើងច្រើន
ដែរ ដែលបានស្លាប់ដោយវេទនាបំផុត ដ៏មានឈាមគួរឲ្យអណោចអធម្ម... ខ្ញុំដឹងថា
អ្នកគ្រូមានរោគខ្សោយបេះដូង មិនអាចទប់ទល់នៅចំពោះភាពដ៏សែនវេទនានោះបាន
ឡើយ ! ”

គាត់បង្អង់បង្អិត ទើបបន្តទៅទៀត ៖

- “ ចាំដល់គេយកសពចេញទៅបូជា អ្នកគ្រូអាចមើលមុខកូនបាន ! ”

អ្នកគ្រូ បែរឡាំងទ្រហោរយំឡើង ៖

- “ លោកដុកទំអើយ ! ខ្ញុំស្តាយណាស់ ដោយមិនបានទាន់ដង្ហើមកូន... ខ្ញុំចង់
ឃើញមុខកូនខ្ញុំណាស់ !... កូនម្តាយ ! មាយកូនម្តាយ, កូនស្លាប់ចោលម្តាយហើយ ! ”

ទឹកនេត្រាហូរចេញមកគូរលន្ទោចចិត្តក្រៃលែង ។ លោកវេជ្ជបណ្ឌិតបានប្រ-
គល់វត្ថុដែលកញ្ញា ឡេប-វណ្ណដាក់ បានធ្វើទៅឲ្យម្តាយនាងព្រមទាំងពាក្យបណ្តាំ
ផ្សេងៗ ផង ។

នៅពេលគេដឹកសាកសពវីរនារី ឡេប-វណ្ណដាក់ ទៅដាក់លើគំនរឧសដើម្បី
បូជា, អ្នកស្រីបែរឡាំង ជាមាតាសុះបោកខ្លួនឧបក្ការមឈូសបុត្រីសម្លាញ់ចិត្ត ទ្រហោរ

យំគួរឲ្យអាណិតអាសូរក្រែលែង ។ គាត់លើកសាកសពកូនឱបហើយថែបព្រមទាំង បន្លឺទំនួញខ្លាចផ្សា ។

-“ កូនម្តាយ !... មុខកូននៅស្រស់ញញឹម !... ក្លិនទឹកអប់របស់កូននៅក្រអូប នៅឡើយ... មិនគួរកូនស្លាប់ចោលម្តាយសោះ... មាយកូនម្តាយ... កូនស្លាប់ដោយ វេទនា... មាយ ! ... ”

លោកគ្រូអាចារ្យអញ្ជើញមកជិត មានប្រសាសន៍ល្អលោម ។

-“ អ្នកស្រី កុំសោយសោកពេក... ខ្ញុំឃើញអ្នកស្រីស្រឡាញ់កូនណាស់... អ្នក ស្រីអើយ! ជីវិតអនត្តមិនទៀងទាត់ កើតហើយរំលងស្លាប់ទៅវិញមិនអាចជៀសផុត... នាងស្លាប់ទៅហើយគឺបានសេចក្តីថាឆ្លងផុតនូវទុក្ខកង្វល់ទាំងពួង...

អ្នកស្រីជាភរិយាលោក ឡេប-ស៊ីម ងើបកក្រដក់ដាមដោយទឹកភ្នែកហាម បន្លឺម៉ឺនម៉ាត់ ។

-“ គ្រូអាចារ្យ, ខ្ញុំមិនស្តាយប៉ុន្មានទេ ព្រោះកូនខ្ញុំស្លាប់ដើម្បីជាតិ ដើម្បីទឹកដី... ខ្ញុំអត់តូចចិត្តទេលោកគ្រូអាចារ្យ, កូនខ្ញុំស្លាប់ដោយគន្លងធម៌ ស្លាប់នៅលើសមរភូមិ ផ្ទុយពីសភាពស្ត្រីខ្លះ ដែលស្លាប់ព្រោះសេចក្តីស្នេហា ! ខ្ញុំរីករាយណាស់ដោយកូនខ្ញុំ ស្លាប់ដើម្បីជាតិ... តែលោកគ្រូអាចារ្យអើយ, កូនខ្ញុំមិនដែលធ្វើអ្វីឲ្យខ្ញុំឃ្លើសចិត្តឡើយ គេស្លាប់ទៅហាក់ដូចជាមិនទាន់ស្លាប់សោះ... ”

គាត់យំកាន់តែខ្លាំង ធ្វើឲ្យបរិយាកាសធ្លាក់ចុះដុះដាច់ជាស្ថាពរ ។ គាត់បន្លឺ បន្ថែម ។

-“ មាយ, កូនធ្លាប់និយាយប្រាប់ម្តាយថា កូនសុខចិត្តស្លាប់កាំភ្លើងនៅដៃ, ឥឡូវកូនស្លាប់កាំភ្លើងនៅដៃមែន, ស្លាប់ក្រោមទង់ជាតិ !... ក្លិនទឹកអប់កូននៅក្រអូប កាយ... នៅថ្មីៗ ស្រស់ៗ... ”

អ្នកទាំងអស់ គ្មាននរណាម្នាក់អាចទប់ទឹកភ្នែកមិនឲ្យហូរបានឡើយ ។

ស្ត្រីកាំភ្លើងនៅតែលាន់ឡើងគួរឲ្យត្រឡប់ ។ ជាបទភ្លេងខ្លាំងខ្លែកដែលដង្ហែ ព្រលឹងនាង ឡេប-វណ្ណដារ៉ា រីរនារីស្នេហាជាតិទៅកាន់បរលោកដោយស្ងប់ស្ងៀម...

... ថ្ងៃនោះ, គ្រាប់ហើរប្រសាចចុះប្រសាចឡើងដូចគ្រាប់ភ្លើង ស្រោចសន្ធាប់ ពេញទាំងទីក្រុងសៀមរាប ។ គ្មាននរណាម្នាក់ហ៊ានអើតចេញមកក្រៅឡើយ ។

លោក ឡេប-ស៊ីម ក៏ជាប់រវល់នៅយាមឯការិយាល័យ ។ អ្នកត្រូវបរឡាំងឱប ក្រសោបកូនតូចៗ ក្នុងផ្ទះ ។ ស្នាមទឹកភ្នែកសោកសង្រេងនៅតែហូរឥតទាន់រលប់នៅ

ឡើយ ។ មានតែគាត់ម្នាក់ប៉ុណ្ណោះទេដែលបានឃើញមុខកូន ឯលោកប្រុសមិនទាន់ដឹងថាកូនស្លាប់ផង ។

ពេលនោះ, សពនាង វណ្ណដាក់ ហៅ មាយ ទម្រាំតែនឹងបានបូជាទាល់តែល្ងាច ព្រោះគ្រាប់បាញ់រះ តាត់ ! តាត់ ! តាត់.... ត្រឹមៗ ចង្កេះ មិនមាននរណាហ៊ានទៅជូនភ្លើងនាងឡើយ ។ លោក ជា-នាង, លេខហាវិសាលាខែត្រសៀមរាប, ត្រូវជាបងថ្មីជីដូនមួយរបស់សពនាង វណ្ណដាក់ ហើយត្រូវជាកូនអ្នកស្រី បានដាច់ចិត្តលូនកាត់គ្រាប់យកភ្លើងទៅបូជាសពប្អូន ក្រោមស្នូកភ្លើងលាន់គួរឲ្យខ្លាច ។

ហេតុតែស្រឡាញ់កូនខ្លាំងពេក, អ្នកស្រីចែកឡាំងនៅផ្ទះមិនសុខឡើយ សុះរត់ទាំងសារុងទៅកាន់ទីវត្តម្តងទៀត ដើម្បីមើលមុខកូនឲ្យច្បាស់ជាចុងក្រោយ ។ គាត់មិនអស់ចិត្តទេ ហាក់ដូចជាកូនគាត់មិនទាន់ស្លាប់ដូច្នោះ ។ គ្រាន់តែឆ្លងផុតផ្លូវថ្នល់បន្តិច, ក៏ឮសំឡេងយើងដែលចេញអន្តរាគមន៍វាយបណ្តាញខ្លាំង យាត់គាត់ដោយប្រាប់ថា៖

-“ អ្នកស្រីទៅមិនបានទេ, គ្រាប់ច្រើនណាស់ក្រែងមានគ្រោះថ្នាក់ សូមអ្នកស្រីថយក្រោយរកទីជម្រកទៅ !... ”

តែគាត់បានកាត់ចិត្តថា ប្រសិនត្រូវគ្រាប់ស្លាប់ក៏ស្លាប់ទៅចុះឲ្យតែបានឃើញមុខបុត្រីពន្ធកចិត្ត ។ គាត់ក៏ប្រថុយរត់ទៅមុខទៀតក្រោមសារសៃគ្រាប់ហោះ វីវី ! វីវី !..

ពុទ្ធា !... ទៅដល់ក្បាលស្ពាន, លោក ជា-នាង រត់ឱនៗ កាន់កោដិមកជាមួយប្រគល់ទៅជូនអ្នកស្រីជាម្តាយមីងព្រមទាំងជម្រាបថា ៖

-“ មីង, ខ្ញុំបានបូជាសពមាយហើយ ! នេះ, ធាតុមាយ ! ”
អ្នកស្រីស្មុគស្មាតស៊ីន៍ទន់ជង្គង់ដួល យកកោដិមកឱបនឹងដើមទ្រូងទាំងស្រែកទ្រហោរយំ....

ស្នូកភ្លើង នៅតែលាន់ឮពេញទាំងផ្ទះខេត្តសៀមរាបទាំងមូលឥតទាន់ស្ងប់នៅឡើយ ។

រំលងប៉ុន្មានថ្ងៃក្រោយមកទៀត, ភ្ញៀវធ្លាក់ខ្នាកខ្មាំប្រថពីៗ វិទ្ចី-យុទ្ធាវី អង្គរកពកកន្លង ។ នាងអនុសារនៅមិនសុខ បានសុំលោកវេជ្ជបណ្ឌិតចេញពីមន្ទីរពេទ្យ

បំណងចូលធ្វើកុម្ម័នដូចតម្កល់ ។ លោកវេជ្ជបណ្ឌិតមិនអាចឃាត់នាងបានឡើយ ហើយនាងក៏ជាសះស្បើយដែរ, ទើបលោកឲ្យនាងចេញទៅ...

កញ្ញា យុទ្ធារី ទើបឈានផុតពីក្លោងទ្វារ, ស្រាប់តែសម្លេងមួយស្រែកឃាត់ ដំណើរនាង ៖

-“ អារី... អារីឈប់សិន... ឈប់សិនខ្ញុំមានការមួយ.... ”

យុទ្ធារីនាំកទៅឃើញអ្នកគ្រូពេទ្យម្នាក់ត្រូវជាមិត្តនឹងនាង រត់ត្រហបមករក ទាំងសួរបន្ត ៖

-“ ឯងគិតទៅណាហ្នឹង ? ”

-“ គ្នាគិតទៅរកសុំគេធ្វើកុម្ម័នដូចហើយ ! ”

អ្នកគ្រូពេទ្យញញឹមទាំងទឹកមុខអាចកំបាំង ៖

-“ គ្នាបានទទួលបណ្ណាពីវណ្ណដាក់ ជាមិត្តរបស់ឯងជាចុងក្រោយមុននឹងនាង ស្លាប់ទៅ ... ”

ឮដូច្នោះ វិទ្យុ-យុទ្ធារី សួរប្រញាប់ ៖

-“ វណ្ណដាក់ ផ្តាំខ្ញុំថាម៉េច ? ”

សំណួរមិនទាន់ចប់ស្រួលចូលផង ស្រាប់តែសម្លេងកាំភ្លើងលាន់ឮ តាត! តាត! តាត!.... ឡើងរន្ធដី ។ វិទ្យុ-យុទ្ធារី និងអ្នកគ្រូពេទ្យនាំគ្នាក្រាបព្រឹប ហើយលូនយ៉ាង លឿនចូលទៅខាងក្នុងបរិវេណមន្ទីរពេទ្យវិញ ។ សួរកាំភ្លើងលាន់ជាប់គ្នាសិនរកពេល ទំនេរគ្មាន មិនអាចឲ្យអ្នកទាំងពីររកកាសដៃដកគ្នាបានឡើយ ។

គ្រានោះ, សម្លេងលោកវេជ្ជបណ្ឌិតស្រែកហៅអ្នកគ្រូពេទ្យ ដើម្បីឲ្យចូលទៅ ជួយធ្វើការវះកាត់អ្នកជំងឺទើបមកដល់ថ្មីៗ អ្នកគ្រូទៅជិតយុទ្ធារីពេលប្រាប់ ៖

-“ វណ្ណដាក់ ប្រាប់ឲ្យឯងសងឈាមឲ្យនាងផង... នាងផ្តាំច្រើនណាស់, ពេល ខ្លីពេកមិនអាចឲ្យគ្នានិយាយពីបណ្តាំនាងឲ្យចប់បាន... ឈឺយ, ចាំថ្ងៃក្រោយយើងជួប គ្នាទៀត សឹមគ្នាប្រាប់ពីបណ្តាំ ខៀវ-វណ្ណដាក់ ដល់ឯង... គ្នាសិនហើយ !... ”

រួចនាងលូនចេញទៅ ។ វិទ្យុ-យុទ្ធារី រំភើបក្នុងចិត្តជាខ្លាំង ។ នាងបានបន្តិក្នុង បំពង់កថា ៖

-“ ខ្ញុំនឹងសងឈាមមិត្ត... សងឈាមមិត្តខ្ញុំ... ជាដាច់ខាត !... ”

ពេលនោះ, វិទ្យុ-យុទ្ធារី ហាក់ដូចបានឃើញស្រមោលនាង ខៀវ-វណ្ណដាក់ ផុសឡើងមានទឹកមុខញញឹមបំប្រើមព្រមទាំងបន្តិសម្លេងឡាវៗ ៖

-“ សងឈាមឲ្យខ្ញុំផងមិត្ត ! សងឈាមឲ្យខ្ញុំផង ! ”

វិទ្យុ-យុទ្ធវិ ភ្ញាក់ច្រើត ស្រែកឧទាន ៖

-“ វណ្ណដាក់ !... វណ្ណដាក់ !... មិត្តអើយ !... មិត្តស្លាប់មែនពិត ... តែខ្ញុំមិនអាចបំភ្លេចមិត្តបានទេ ... ខ្ញុំនឹងសងឈាមចំពោះមិត្ត... មិត្តចាំចុះ !... ”

ទឹកភ្នែកហូរហាម... ភ្លៀងក៏បង្កើតមកយ៉ាងខ្លាំង លាយជាមួយស្នូរគ្រាប់គគ្រឹកគគ្រង ...

សងឈាមមិត្តខ្ញុំ !!! ... សងឈាមមិត្តខ្ញុំ !... ជាសក្ខីភាពនៃទឹកចិត្តយុទ្ធនារីខ្មែរតាមបណ្តាំនាង ខៀប-វណ្ណដាក់ ... សងឈាមមិត្តខ្ញុំ នឹងបង្ហាញពីសកម្មភាពនាងវិទ្យុ-យុទ្ធវិ បំពេញតាមបណ្តាំនាង ខៀប-វណ្ណដាក់ យ៉ាងជាក់ស្តែង... តើបណ្តាំនាងខៀប-វណ្ណដាក់ មានន័យយ៉ាងណាខ្លះ ? សូមកុំភ្លេច ! សងឈាមមិត្តខ្ញុំ ...

តើមិត្តនារី វិទ្យុ-យុទ្ធវិ មានល្បិចកលយ៉ាងណាក្នុងការសងសឹកសត្រូវជំនួសនាង ខៀប-វណ្ណដាក់, សូមមិត្តអ្នកអានតាមដានជាមួយអ្នកនិពន្ធ ក្នុងរឿង សងឈាមមិត្តខ្ញុំ នឹងចេញផ្សាយនៅពេលឆាប់ៗ នេះ ...

“ សងឈាមមិត្តខ្ញុំ !!!... ”

**

**

**

តតសាធិបន្ទ (១)

ដោយសារត្រាហ៊ីក្តែតរបស់ខ្មាំង ធ្លាក់មកឥតខ្ចែងពួកយើងច្រើនពេកបានជាមានបំណែកខ្លះ ខ្លាតទៅត្រូវមិត្តយើងរបួសស្រាលចំនួន ១៧ នាក់ ។

.... ថ្ងៃឱ្យតែព្រះអាទិត្យបំភ្លឺលោកឡាស់ហើយក៏ដោយ ខ្មាំងក៏នៅតែបាញ់សម្រុកមករកយើង គ្រប់ទិសទី ។ តំណែកមិត្តយើងនៅតែមានសេចក្តីក្លាហានបាញ់ឆទល់ខ្មាំងឥតទង្គិចឡើយ ។ អ្នកខ្លះ បាញ់, អ្នកខ្លះលួចទៅយកទឹកមកផល្គាំបាញ់ក្បែរលេណាដ្ឋាន ។ ពេលបាញ់គ្នាទទួលបានបាញ់ បណ្តើរ ហ្ន៎ចាំបាញ់ខ្មាំងបណ្តើរ ឥតប្រណែនឡើយ ។

មេបកាលនោះចូនរាំងចូនភ្លៀងខ្លោកខ្លា ។ ទឹកហូរចូលលេណាដ្ឋានធ្វើឲ្យក្រុមយើងលំបាកក្រៃ លែង ។ តែដោយទឹកតិចស្មើហោជាតិ ដោយគំនិតកម្លាំងខ្មាំងចេញពីទឹកដីមានឥទ្ធិពលខ្លាំងក្លាជាង ទើប ក្រុមយើងនៅតែបន្តសេចក្តីស្វាហាប់បាញ់ទប់ទល់ខ្មាំង យ៉ាងអង្គរអាតជានិច្ច ។ ជាសំណាងល្អ មានកង វរសេនាតូចប្រដេញទី ១១៥ នៃកងពលធ្វើជើងលេខ ១២ បានមកធ្វើអន្តរាគមន៍ដល់ពួកយើងពីខាង មុខវិទ្យាល័យតាប៉ែតម៉ោង ១១ ថ្ងៃត្រង់រហូតដល់ម៉ោង ១៧:០០ ។ ខ្មាំងបាញ់សម្រុកមកវិទ្យាល័យ យើងពេញមួយថ្ងៃម្តងទៀត តែឥតអំពើវាចូលមិនចុះសោះ ។ នៅទីក្រសានោះ, លោកវរសេនិយមេ បញ្ជាការបញ្ជាឲ្យកងអនុសេនាតំលេខ ១ ក្នុងកងវរសេនាតូចយុវជនដែលត្រូវទៅធ្វើបាត់ដំបងផ្លូវឲ្យចូល មកកាន់វិទ្យាល័យវិញ ដើម្បីជួយការពារឲ្យបានមុតមាំ ។

ខ្មាំងចង្រៃ ត្រជាក់បាញ់ពួកយើងពេញមួយយប់ទៀត ឥតឥតឆេះឡើយ ។ ដោយអកុសលនៅ រាត្រីនោះ, លោក ណុប-សារូ សាស្ត្រាចារ្យនៅវិទ្យាល័យអង្គរ ជាមេបញ្ជាការនៃកងវរសេនាតំទី ៤, បានទទួលមរណភាពដោយស្វ័យភាព និងលោក ណាង-តាន់ មេបញ្ជាការនៃកងអនុសេនាតំទី ១ បាន ត្រូវរបួសច្រងូតនៅទីក្រសាមិត្តយើងទាំងពីរនាក់នេះកំពុងបាញ់និងបញ្ជាក្រុមយើងក្លាហានបំផុត ។ ព្រៅពី នេះមានមិត្តយើងរបួសស្រាលបួននាក់ទៀត ។

(១) ស្រង់ពីសេចក្តីរាយការណ៍ របស់កងវរសេនាតូចយុវជនសៀមរាប ។

ព្រឹកថ្ងៃទី ៧ មិថុនា ១៩៧០, ពួកទមិឡង្សៀកកុងនៅតែបាញ់យើងទៀតរហូតដល់ម៉ោង ១២:០០ ថ្ងៃត្រង់ ។

ដោយក្រុមយើងកាន់តែអស់កម្លាំង ព្រោះត្រូវជាប់ដៃជាមួយខ្មាំងអស់រយៈពេល ៣២ ម៉ោង ហើយដោយគ្រាប់យើងនៅសល់ស្មុតស្មើនឹងពេក និងដោយកាំភ្លើងមិនទាន់សម័យផង ព្រមទាំងទីតាំង ទីលំនៅយើងនៅគ្នាជាច្រើនស្រាប់រាល់ទីក្រុង «ខ្សែការពារ» ទើបទុក្ខមសេនិយរទោ ស្ន ម៉ាឡូម មេបញ្ជាការភូមិភាគទី ៤ បានចេញបញ្ជាឱ្យកងវសេនាតូចយើង ដកថយចេញពីវិទ្យាល័យ មកតាំងទីលំនៅ ការពារទីក្រុងសៀមរាប «សាលាបឋមសិក្សាសៀមរាបក្រុង-ម៉ាស៊ីនទឹក ដំណាក់ បន្ទាយកងវសេនា តូចប្រដេញទី ៧, ពេទ្យទាហាននិងសាលាជំងឺ» រីឯ តាប៉េម៉ោង ១២និង៣០ នាទី នៃថ្ងៃទី៧-៦-៧០ រៀងរហូតមក ។

សូមបញ្ជាក់ថា :

ក- ក្រុមសម្ភារៈទាត់កងទ័ពនៅយោធាភូមិភាគទី ៤ បានធ្វើជំនួយដល់កងវសេនាតូចយើងនូវ ម្ហូបប្រអប់ខ្លះ ហើយបានបើកច្រក់ស្បៀងប្រចាំថ្ងៃដល់សិស្សានុសិស្សជាយោធាក្នុងម្នាក់ៗ ៣០ រៀល ក្នុង ១ ថ្ងៃ ។

ខ- នៅទីកាសប្រយុទ្ធនោះ សង្គ្រាមត្រូវទូទាត់ដូចតទៅ :

- ស្លាប់ ៣ នាក់នៅនឹងកន្លែង
- ស្លាប់និងរបួសដែលគ្នាវាង់យកទៅ ៥០ នាក់
- យើងប្រមូលបានកាំភ្លើងថ្មី (ប៉េរ៉ា) ចិន ១ ដើម ប៉េរ៉ាមចិន ១ ដើម, ប៉េរ៉ាមស្នូកបត់ ១ ដើម, គ្រាប់បែកឈាត្រាប់, គ្រាប់មីកទេវហ៍ ៦០ ម.ម. ១២ គ្រាប់, គ្រាប់កាំភ្លើង ៦០០ គ្រាប់, ស្បែកជើង ១ សម្រាប់ និងមួកកាស ១ ។

ចប់

វិញ្ញាបនបត្រ ខ្សែបន្ទាត់

បទដ្ឋាន ស៊ីន-ស៊ីណមុត
ទំនុកច្រៀង ម៉ា-ឡេវី
ច្រៀងដោយ ស៊ីន-ស៊ីណមុត និង ហ្វេយ-អាសា

១-	ក្នុងសង្គមមនុស្សមានឈ្មោះជាស្រី
វិញ្ញាណក្ខន្ធជាងស្រែកឆ្លាំខ្មែរតា	ស្រឡាញ់ទឹកដីដូចប្រេបរណ្ណជាតិ
សូមជាតិទេមរាសាងនរោមឲ្យឆ្លង ។
២-	រូបនាងស្លាប់ទៅសាលនៅភ្នំឈ្មោះ
ទុកជាដំបូងបង្ហាតិប្អូនបង	ឈឺឈាញពីរោះថ្នាំថ្នាំរំលង
ដើរតាមគន្លងអ្នកស្នេហាជាតិ ។
បន្ត-	ទឹកចិត្តយុទ្ធជនជំនាន់ទៅមុខ
បៀតបៀនក្នុងឈ្នាញ់ឆ្នាំខ្មែរពិរាត	ប្រាថ្នាស្រីសុខទុកភ្នំឲ្យឆ្លាត
ឲ្យវាបាក់ស្បែកដោយដៃកូនខ្មែរ ។
៣-	រូបនាងស្លាប់ពីតែចិត្តនាងនៅ
អង្គផ្នត់ដំនិតផ្អែមចិត្តចាក់ខ្សែ	ជួយប្រៀនប្រដៅឲ្យឆ្លាំងពូកែ
សូមវិលវាតបែរជួយនៃទឹកដី ។

----- បទនេះជាអំណោយរបស់លោក ម៉ា-ឡេវី -----

វាយសារឡើងវិញ : ហេងធីត្យុត
ពិនិត្យ : អ៊ុច-ហិរា
ស.វ.វ. ២០០៤